New Location
Punjab Insurance Agency Inc.
Super Visa Insurance
ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ
ਵਿਜ਼ਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਲਾਈਫ਼ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ • ਟਰੈਵਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਡਿਸੇਬਿਲਟੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ • ਵਿਜ਼ਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਮੋਰਟਗੇਜ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ • ਨਾਨ ਮੈਡੀਕਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਮਨੀ ਬੈਕ ਟਰਮ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
• ਡੈਂਟਲ ਐਂਡ ਮੈਡੀਕਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਵੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਵੋ।
ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਲਈ ਵੀ ਫੋਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
ਜਸਵੀਰ ਗਰੇਵਾਲ
778.317.6262
jasvirgrewal0596@gmail.com
#103, 15300 - 68 Ave (Near Dukh Nivaran Gurdwara Sahib), Surrey B.C.

ਕੈਨੇਡੀਅਨ
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ
CANADIAN PUNJAB TIMES
Funded by the Government of Canada | Financé par le gouvernement du Canada | Canada
SINCE : 2007
: www.thepunjabtimes.ca
: canadianpunjabtimes@gmail.com
Vol - 19 7 February, 2025 ੨੫ ਮਾਘ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੬ Ph.: 604-338-7310 FAX : 604-572-3638 /canadianpunjabtimes

ICC
Accounting Services Inc.
ICC ACCOUNTING SERVICES INC.
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ
Gurnek Bangar
(Pasla)
604-597-0991
778-895-7444
: icc.accounting@yahoo.ca
: 8740 - 140A St., Surrey, BC V3W 0M4

ਅਮਰੀਕਾ ’ਚ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ’ਤੇ ਕਸਿਆ ਸ਼ਿਕੰਜ਼ਾ

ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ’ਚ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਵਾਪਸ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਅਮਰੀਕਾ ‘ਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ‘ਤੇ ਵਧ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਦਿਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ‘ਤੇ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋ ਕੇ ਪਹੁੰਚੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਸਹਿਮ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਿਆ ਸੀ।

ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 40 ਲੱਖ ਲਾ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ ਉਥੇ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੰਮ ‘ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਵੀ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੀ ਬਣੇਗਾ?

ਪੰਜਾਬ ‘ਚ ਉਹ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨੌਜਵਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਿਆ । ਹੁਣ ਉਥੇ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ‘ਚ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ☛ ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 ‘ਤੇ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਘੱਟ ਨੌਕਰੀਆਂ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰੈਜੁਏਟ ਹੋਏ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨੀ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀਲੇ-ਵਸੀਲੇ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਗ੍ਰੈਜੁਏਟ ਸਰਵੇ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ 2020 ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੁਏਟ ਹੋਏ 83,000 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦਰ ਦਾ ਅਧਿਆਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸਰਵੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਗ੍ਰੈਜੁਏਟਸ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਵਾਲੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਗ੍ਰੈਜੁਏਟ ਜੋ ਬੈਚਲਰ ਡਿਗਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਾਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ☛ ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 ‘ਤੇ

ਇੰਡੀਆ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ZIRA
CURRENCY EXCHANGER LTD.
ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਡਾਲਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਰੇਟ
ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ
604-562-7000, 604-314-0000
#397-8148-128 ST.
(PAYAL BUSINESS CENTRE) SURREY

Satya Asha
FUSION 9
100% VEGETARIAN INDIAN RESTAURANT
Real Indian Espresso Coffee
Eat-in and Take out
We do customize Catering for all occasions
TUESDAY TO FRIDAY 10:00am to 8:30pm
SATURDAY - SUNDAY 9:00am to 8:30pm
MONDAY CLOSED
Tel: 604-597-7077, 604-596-4191
#5&6-12818-72nd, Avenue, Surrey
www.safusion9.com

HOMELAND MORTGAGE CORP.
ਜੇ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੋ।
ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਘੱਟ ਰੇਟ ’ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
Kuldip Singh Panesar
Mortgage Consultant
Cell : 604-308-6839
204-7928-128, Street York Business Centre, Surrey BC V3W4E8

FAST SERVICE AND COMPETITIVE RATES
S&S INSURANCE SERVICE
EXPERT IN
» Construction Insurance » Business Insurance » Home Insurance
» Contractor Insurance » Hard To Place Insurance » Rental House Insurance
CALL NOW
604-319-1000
www.sandsinsurance.ca
6607 Main St, Vancouver 604-324-5711 | 2-8195 120th, Delta 604-635-0890
ICBC

Rats, Mice
Ant, Fire Brats
House Flies
Termites
Spider | Fleas
Bed Bugs
Cockroaches
Silver Fish
PEST CONTROL
RESIDENTIAL & COMMERCIALS
SAFE EFFECTIVE SOLUTIONS
ALL SERVICES GUARANTEED
ਅਸੀਂ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਥਾਵਾਂ ’ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਾਜਿਬ ਕੀਮਤਾਂ ’ਤੇ ਸਰਵਿਸ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।
Randhir (Randy)
nppestcontrol05@gmail.com
778-683-8964, 778-895-6655

IATA | Accredited Agent
SIDHU TRAVEL LTD.
Email : sidhutravel13@gmail.com
ਇੰਡੀਆ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਹਰ ਪਲ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉ।
RANI SIDHU : 604-504-3400, AMAN SANDHU : 604-800-3003
3497 Nightingale Dr. Abbotsford, B.C.
Unit 109-12830 80 Ave, York Centre Surrey

ਭਾਰਤ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
BESTWAY Foreign Exchange Ltd.
ਬੈਸਟਵੇ ਫੌਰਨ ਐਕਸਚੇਂਜ
www.bestwayforeignexchange.com
Sony Sidhu (Zira)
Ph: 778-246-2500 (Abbotsford)
604-592-2676 (Surrey)
Unit 109-12830 80 Ave, York Centre Surrey

KOHALY PRINTING & BINDERY LTD.
WEDDING CARDS
FULL COLOR SIGNS
WINDOW DECALS
CHEQUES
OFFSET PRINTING, DIGITAL PRINTING
604-594-2324
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਡ
#210-12837-76th Ave, Surrey, B.C.
Website : www.kohalyprinting.com
E-mail : info@kohalyprinting.com

ਹੁਣ ਚਿਲੀਵੈਕ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਦੂਜੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਖੁੱਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ
GABA TIRE
All TIRES AVAILABLE (AS, AT & MT)
WHOLESALE TIRES
ਸਾਨੂੰ ਨਵੀਂ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਚਿਲੀਵੈਕ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
604-897-3235 ABBOTSFORD
604-746-4222 31324 - 107 Peardonville Rd
604-316-3643 CHILLIWACK
BACK SIDE OF CHILLIWACK TAXI : 45877-HOCKING AVE

ਸਫ਼ਾ 1 ਦਾ ਬਾਕੀ

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ...

ਸਖ਼ਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਏ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ, ਜੋ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਕਸਿਕੋ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 21 ਦਿਨ ਡਿਟੈਂਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਉੱਥੇ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਦੋ-ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਹੋ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਹੁਣ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।"

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮਾਹਿਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ "ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਹੋਰ ਉਡਾਣਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਰਾਹੀਂ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।"

ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਸਭ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅਗਲੀ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਪਰਵਾਸ ਨੀਤੀ ਪਿੱਛੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਹੈ ਸਟੀਫਨ ਮਿਲਰ। 39 ਸਾਲਾ ਇਹ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਰਿਪਬਲਿਕਨ, ਟਰੰਪ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵੀ, ਪਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ, ਉਹ ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਨੀਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਰੁਤਬਾ ਹੋਰ ਵਧਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਜਦ ਆਪਣਾ ਦੂਜਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਉਸੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਮਿਲਰ ਦੇ ਨੀਤੀ ਸੰਕੇਤ ਲੈ ਕੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਮਸਿੱਧ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ, ਦੱਖਣੀ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਕੌਮੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨੀ, ਅਤੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦੀ ਇੰਜਣਰੀਅਰਡ ਰੋਕਸ਼ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਉਪਰਾਲੇ ਸਨ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸੈਂਟਾ ਮੋਨਿਕਾ ਵਿੱਚ 1985 ਵਿੱਚ ਜਨਮਿਆ ਮਿਲਰ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਿਊਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਗੋਰੇ ਸਰਬੋਤਮਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਿਲਰ ਨੇ ਕਈ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। 2009 ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੈਨੇਟਰ ਜੈੱਫ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਏ, ਜੋ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ਼ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਮਿਲਰ ਨੇ 2013 ਵਿੱਚ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਸ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ।

2016 ਵਿੱਚ, ਮਿਲਰ ਟਰੰਪ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਟੀਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ। 2017-2021 ਦੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿੱਚ, ਮਿਲਰ ਨੇ ਪਰਵਾਸ ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਆਕਲਪਨਾ, ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿੱਚ, ਮਿਲਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਪਰਵਾਸ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਾਈਟਲ 42 ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਾਇਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੈਕਸੀਕੋ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮਾਂ ਹੇਠ ਰੱਦ ਕਰਾਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਰਨ ਦਾਖ਼ਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਕਮੀ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ।

ਮਿਲਰ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸੰਸਥਾਨ, 'ਅਮਰੀਕਾ ਫਸਟ ਲੀਗਲ', ਬਣਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸਟੀਫਨ ਮਿਲਰ ਹੁਣ ਵੀ ਟਰੰਪਿਜ਼ਮ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਕੱਟੜ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਦੂਜੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ...

ਫਰਕ ਇਹ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਬੈਚਲਰ ਡਿਗਰੀ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟਸ ਨਾਲੋਂ 20 ਫੀਸਦੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਸਰਵੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਗ੍ਰੈਜੁਏਟਸ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਗ੍ਰੈਜੁਏਟਸ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਸਮਾਨ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਗ੍ਰੈਜੁਏਟਸ ਜੋ ਕਾਲਜ ਡਿਪਲੋਮਾ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰੇਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੈਚਲਰ ਡਿਗਰੀ ਵਾਲੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਨੌਕਰੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਗ੍ਰੈਜੁਏਟਸ ਲਈ ਨੌਕਰੀ ਲੱਭਣ ਦੀ ਦਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਉਧਰ ਪੋਸਟਗ੍ਰੈਜੁਏਟ ਡਿਗਰੀ ਵਾਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਗ੍ਰੈਜੁਏਟਸ ਲਈ ਨੌਕਰੀ ਲੱਭਣ ਦੀ ਦਰ ਲਗਭਗ 91 ਫੀਸਦੀ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਗ੍ਰੈਜੁਏਟਸ ਲਈ ਇਹ ਦਰ 94 ਫੀਸਦੀ ਸੀ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗ੍ਰੈਜੁਏਟਸ 2020 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ-ਸਕੂਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 24 ਫੀਸਦੀ ਸੀ।

ਇਹ ਸਾਰੇ ਅੰਕੜੇ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੰਮ ਦੇ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾੜੀ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਐਵਰ ਦੀ ਸਰੀ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ 'ਪਲਟਵਾਰ' ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਚਰਚਾ

ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਸਰਕਾਰ : ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਐਵਰ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਸਰੀ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਫੈਡਰਲ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾ ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਐਵਰ ਨੇ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ "ਪਲਟਵਾਰ" ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਰਹੱਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਨੀਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪੋਲੀਐਵਰ ਨੇ ਵੈਲੀ 'ਚ ਲੇਜਵਿਊ ਵਿਖੇ ਬਲੈਕ ਮੇਪਲ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦ ਤੱਕ "ਲਿਬਰਲ" ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦ ਇਹ ਹਟਣਗੇ, ਤਦ ਸਥਿਤੀ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਟੈਰਿਫ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀ "ਪਲਟਵਾਰ" ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ 'ਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਐਕਸ ਦ ਟੈਕਸ', 'ਘਰ ਬਣਾਓ', 'ਬਜਟ ਠੀਕ ਕਰੋ', 'ਅਪਰਾਧ ਰੋਕੋ' ਅਤੇ 'ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ' ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਪੋਲੀਐਵਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ "ਜੇਕਰ ਇਥੇ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਫੈਂਟਾਨੀਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਦਦ 'ਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰਕੇ ਉਹ ਪੈਸਾ ਫੌਜ 'ਚ ਲਗਾਉਣਗੇ। "ਅਸੀਂ 'ਯੋਧਾ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ' ਨੂੰ ਅਪਣਾਵਾਂਗੇ, 'ਵੋਕ

ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ' ਨੂੰ ਨਹੀਂ," ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਗੂ ਵਧਦੇ 'ਵੋਕ' ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੈਨੇਡਾ, ਇੱਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। "ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰੀ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮਜ਼ਬੂਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ।"

ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਵਪਾਰ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਉਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਹ ਜਾਗਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਮਝ ਹੈ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਟੈਕਸ 'ਚ ਕਟੌਤੀ, ਵੱਡੇ ਰਿਸੋਰਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਹਰੀ ਝੰਡੀ, ਨਵੇਂ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ, ਸੂਬਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਪਾਰ ਦੀਆਂ ਰੋਕਾਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੈਨੇਡਾ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਤਾਂ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਗੇ। "ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਰਕਾਰ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਟਰੰਪ ਸਾਡੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਵੇਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਦੇ ਹਨ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਦੋ ਵਿਕਲਪ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ "ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਵਪਾਰੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਵਾਂਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਕਲਪ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਣਰੋਕ ਵਪਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖੋ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣ।" This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਖਿਲਾਫ਼ ਜੰਗ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਹੈ : ਮਾਰਕ ਕੋਚਲਿਨ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਕੌਰ): ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੁਆਰਾ ਟੈਰਿਫ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਫਲਤਾ ਵੀ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਅਲਬਰਟਾ ਲਾਅ ਐਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਰੀਸਪਾਂਸ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਸੀ.ਈ.ਓ. ਸੁਪਰਿਟੈਂਡੈਂਟ ਮਾਰਕ ਕੋਚਲਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਮੈਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਖਿਲਾਫ਼ ਜੰਗ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਹੈ।

ਕੋਚਲਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ... ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਲੈਬਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੰਡੀਕਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਕ ਸੰਯੁਕਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ,"

ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਖਿਲਾਫ਼ ਟੈਰਿਫ਼ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ 4 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਦੇ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਯੋਜਨਾ ਦਿਖਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਹੱਦ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਅਤੇ ਤਸਕਰੀ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਪੈਕੇਜ ਰੱਖੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਕਸੀਕਨ ਕਾਰਟਲਾਂ ਨੂੰ ਆਤੰਕਵਾਦੀ ਦਰਜਾ ਦੇਣਾ, ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

ਕੋਚਲਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਸਵਾਗਤਯੋਗ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਫੜੀ ਗਈ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਲੈਬ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼

ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਤਸਕਰੀ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਪਹਿਲੇ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਦੋਂ ਘਰੇਲੂ ਨਸ਼ੀਲੀ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹੋਰ ਪੇਚੀਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੋਚਲਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸੰਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਕਸਟਮ ਏਜੰਸੀਜ਼ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ 19.5 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 9,570 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸੀ।

ਅਲਬਰਟਾ ਵਿੱਚ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਨਵਰੀ 2021 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਖ਼ਸ ਨੂੰ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਨਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਪਰ ਲੈਬ ਵੀ ਤਬਾਹ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਤੋਂ ਆਏ ਕੱਚੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਲੈਬ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਸਾਰੇ ਦੌਰਾਨ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਦੇ ਤਸਕਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਸਾਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਰਹੱਦ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਉਧਰ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਲੀਡਰ ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਐਵਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਤਸਕਰੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਤਾ ਸੰਭਾਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। 40 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਉਹ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਨੌਮਿਨੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 'ਚ ਕਟੌਤੀ—ਸੂਬੇ ਤੇ ਫ਼ੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਾਲੇ ਖੜਕੀ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਨੌਮਿਨੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਪੀ.ਐਨ.ਪੀ.) ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਫ਼ੈਡਰਲ ਤੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਟਕਰਾਵ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। 2024 ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ 1,10,000 ਸੀਟਾਂ ਆਵੰਟਿਤ ਕੀਤੀਆਂ, 2025 ਵਿੱਚ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 55,000 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਕਟੌਤੀ 'ਤੇ ਸੂਬੇ ਵਿਰੋਧ ਜਤਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਫ਼ੈਡਰਲ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਮਿਲਰ ਇਸ ਲਈ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਿਲਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਪਨਾਹਗੀਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਸੀਟਾਂ ਦੇਣ 'ਚ ਹਚਕਚਾਹਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੀ.ਐਨ.ਪੀ. ਤਹਿਤ ਹਰ ਸੂਬਾ ਆਪਣੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲੋੜਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਆਪਣੀ ਤਾਲੀਮ, ਤਜਰਬੇ, ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸੂਬੇ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੂਬਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਫ਼ੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪੀ.ਆਰ. ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਘਟੋਤਰੀ ਸੂਬਿਆਂ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ, ਜਿਸਨੇ 2024 ਵਿੱਚ 8,000 ਸੀਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ, ਹੁਣ 4,000 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਲਬਰਟਾ ਕੋਲ 4,875, ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਕੋਲ 4,750, ਅਤੇ ਨਿਊਫ਼ਾਉਂਡਲੈਂਡ ਐਂਡ ਲੈਬਰਾਡੋਰ ਕੋਲ ਕੇਵਲ 1,525 ਸੀਟਾਂ ਹਨ। ਸਸਕੈਚਵਨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 3,625 ਹੋ ਗਈ, ਜੋ 2009 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ।

ਯੂਕੋਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਫੰਫ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਘਟੋਤਰੀ ਨਾਲ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਜਦੂਰਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਘਾਟ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮਾਹਰਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਫ੍ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਹੁਣ ਹੋਰ ਜਟਿਲ ਹੋਵੇਗੀ।

2025 ਵਿੱਚ ਪੀ.ਆਰ. ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਘਟ ਗਈ ਹੈ। 2024 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ 4,85,000 ਪੀ.ਆਰ. ਟੀਚਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਜੋ 2025 ਵਿੱਚ 3,95,000, 2026 ਵਿੱਚ 3,80,000, ਅਤੇ 2027 ਵਿੱਚ 3,65,000 ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਮਲਾਇਆ ਮਾਰਸੇਲੀਨੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਟੌਤੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੈਨੀਅਲ ਸਮਿਥ ਨੇ ਫ਼ੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ "ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ" ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀ.ਐਨ.ਪੀ. ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਪਨਾਹਗੀਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਈ ਜਾਵੇ।

ਬੀਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ ਨੇ ਇਸਨੂੰ "ਬੇਮਤਲਬ" ਕਦਮ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। "ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਡਾਕਟਰ, ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮੇ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਗੱਲ ਹੈ," ਈਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਮਿਲਰ ਨੇ ਪੀ.ਐਨ.ਪੀ. ਸੀਟਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਭਾਗ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਊਬੈਕ ਅਤੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮਾਹਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਕਟੌਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਆਰ.ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ 'ਚ, ਇਹ ਸੂਬਿਆਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰ ਲੱਭਣ 'ਚ ਦਿਕੱਤ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਬੀ.ਸੀ. ਦੀ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੌਫ਼ਟਵੁੱਡ ਲੰਬਰ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਲਈ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਬੈਠਕ 30 ਜਨਵਰੀ, 2025 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਗੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਬੀ.ਸੀ. ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਠਕਾਂ ਕਰੇਗੀ।

ਇਸ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰੀ ਰਵੀ ਪਰਮਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਕਾਊਂਸਿਲ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਤ ਉਦਯੋਗ, ਲੇਬਰ ਯੂਨੀਅਨਾਂ, ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਊਂਸਿਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ 14.4% ਡਿਊਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਵੇਗੀ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਆਵੇਗੀ।

ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰੀ ਰਵੀ ਪਰਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਜੰਗਲਾਤ ਉਦਯੋਗ ਵਲੋਂ ਸਬਸਿਡੀ ਬਾਰੇ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਗਲਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸਚਾਈ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਪਰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਦੁਬਾਰਾ ਫੇਰ 2015 ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਬੀ.ਸੀ. ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੰਚਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਆਏ ਹਨ।

ਬੀ.ਸੀ. ਦਾ ਸੌਫ਼ਟਵੁੱਡ ਲੰਬਰ ਅਮਰੀਕੀ ਘਰ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਲੱਕੜ ਦਾ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। 2023 ਵਿੱਚ ਬੀ.ਸੀ. ਸੂਬੇ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ $3.3 ਬਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਸੌਫ਼ਟਵੁੱਡ ਲੰਬਰ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਅਯਾਤ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਚੂੰਗੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਵੱਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਗਲੈਡਵਿਨ ਔਪਟੀਕਲ
GLADWIN OPTICAL
ਨਜ਼ਰ ਦੀਆਂ ਐਨਕਾਂ
EYE GLASSES
CONTACT LENSES
SUNGLASSES

- ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰੇਮਾਂ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।
- ਅਸੀਂ ਕਨਟੈਕਟ ਲੈਂਜ਼ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।
- ਐਨਕਾਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਦਾ ਕੰਮ ਤੱਸਲੀਬਖਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ਅਸੀਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਫਰੀ ਚੈੱਕ-ਅਪ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

BHUPINDER OBEROI

ਸਾਡਾ ਐਡਰੈੱਸ ਨੋਟ ਕਰੋ
Abbotsford #103-2955 Gladwin Rd.
604-864-8803
Surrey (Kwantlen Square)
Unit # 105, 12568-72 Ave, Surrey

ਸਰੀ, ਡੈਲਟਾ ਅਤੇ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਜਿੱਥੇ ਨਜ਼ਰ ਦੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਤੱਸਲੀਬਖਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਟੈਸਟ ਫਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ
604-594-6940
Unit #105, 12568-72 Ave, Surrey

FREE SIGHT TEST

ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ
ਵਿਜ਼ਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ

MONEY BACK LIFE INSURANCE

- ਲਾਇਫ਼ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਮੋਰਟਗੇਜ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਟ੍ਰੈਵਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਕਰੀਟੀਕਲ ਇਲਨੈਂਸ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਡਿਸੇਬਿਲਟੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ

Punjab Insurance Agency Inc.
15 YEARS EXPERIENCE

ਬਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 604-835-1212
insuranceresp@gmail.com
MOVE TO : Unit 148-32050 Cedar Lane, Abbotsford
301 - 8128, 128 St. Surrey, B.C.

A TO Z DRIVING SCHOOL

SO EASY

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਰਨਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਕਰੋ

AIR BRAKE CLASS

ਟਰੱਕ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਲਈ ਮਿਲੋ

ਕਲਾਸ ਵਨ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਾਜਬ ਰੇਟ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਸਰਵਿਸ

ਅਸੀਂ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਅਤੇ NSC ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਟੈਸਟ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ

ਲਰਨਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਲਈ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਲੱਕੀ ਸੇਖੋਂ 604 614 5365

idea immigration

- Super Visas
- PNPs

iccrc crcic

EXPRESS ENTRY

Canada's Express Entry immigration

ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੁਨਿਹਰੀ ਮੌਕਾ

- ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ,ਸੱਜਣ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਬੁਲਾਓ
- 12 ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਨੈਨੀ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਬੁਲਾਓ। ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਤੇ ਫੈਮਲੀ ਵੀ ਨਾਲ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਤੇ ਰਫਿਊਜ਼ੀ ਕੇਸਾਂ 'ਚ ਅਪੀਲ
  ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ -ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ
- ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਆਰਜ਼ੀ ਵੱਰਕ ਪਰਮਿਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ
- ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਰ, ਟਰੱਕ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ
- ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮਹਿਕਮੇਂ ਵੱਲੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲੈਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ
- ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ੇ ਤੇ ਆਏ , ਪੱਕੇ ਹੋਣ ਲਈ ਮਸ਼ਵਰੇ ਵਾਸਤੇ ਮਿਲੋ

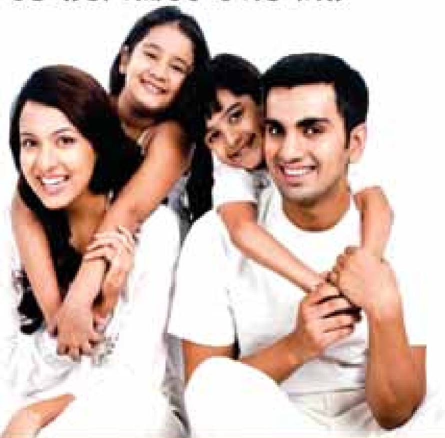

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:
NAVNEET SHARMA
778-320-0620

Phone :604-597-1119 | Fax:604-593-5099
York Centre#209-7928, 128St. Surrey BC V3W 4E8
info@ideaimmigration.com | www.ideaimmigration.com

Keep Smiling Denture Clinic

Keep Smiling Denture Clinic

SEMCD CERTIFIED CLINICIAN LOWER SUCTION DENTURE

- Complete Denture
- Implant Denture
- Partial Denture

CARE HOME MOBILE SERVICE

ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ

ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਹੇਠਲੇ ਜਾਂ ਉਪਰਲੇ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ

ਹੱਡੀ ਘਸੀ ਹੋਈ ਹੈ?

ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ Suction Denture ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਅਸੀਂ ਜਾਪਾਨੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਫਿਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ (CERTIFIED) ਹਾਂ ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡੈਂਟਲ ਕੇਅਰ ਪਲਾਨ ਦਾ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਸਲਾਹ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰੋ

If you have received Canadian Dental Care Plan Card. Book appointment

ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਇੱਕ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੰਦ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਦੰਦ ਲਗਵਾਉਣੇ ਹਨ, ਦੰਦ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਲਗਵਾਉਣੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਲਗਵਾਏ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੀਅਲਾਇਨ ਜਾਂ ਰਿਪੇਅਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ।

Gagan Chahal R.D.
Registered Denturist

Book Your Appointment
778-600-0811
6834 King George Blvd Surrey BC
778-600-0810
2644 Cyril St Abbotsford BC

ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੀਫੈਬ੍ਰੀਕੇਟਿਡ ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਉਸਾਰੀ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਚਾਰ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ 'ਪ੍ਰੀਫੈਬ੍ਰੀਕੇਟਿਡ' ਕਲਾਸਰੂਮ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਨਵੇਂ ਕਲਾਸਰੂਮ 1,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਦਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕਲਾਸਰੂਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬਾਲ ਸੰਭਾਲ ਮੰਤਰੀ, ਲੀਸਾ ਬੇਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮਾਹੌਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਾਂ। ਇਹ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੀਫੈਬ੍ਰੀਕੇਟਿਡ ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ।"

ਪ੍ਰੀਫੈਬ੍ਰੀਕੇਟਿਡ ਉਸਾਰੀ ਤਕਨੀਕ ਰਾਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇਹ ਕਲਾਸਰੂਮ ਆਮ ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ ਵਰਗੇ ਹੀ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਟਿਕਾਊ ਡਿਜ਼ਾਈਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਬੀ.ਸੀ. ਸਰਕਾਰ ਦੇ 'ਕਲੀਨ ਬੀ.ਸੀ.' ਟੀਚਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਘੱਟ ਲਾਗਤ ਤੇ ਬਣਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਰਵਾਇਤੀ ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਛੇਤੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। 2017 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ, ਬੀ.ਸੀ. ਨੇ 42,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕਲਾਸਰੂਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਮੰਤਰੀ, ਬੋਇਨ ਮੇਅ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਛੇਤੀ ਨਵੇਂ ਕਲਾਸਰੂਮ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।"

ਨਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੀਫੈਬ੍ਰੀਕੇਟਿਡ ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਸਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਕੋਕੁਇਟਲਮ: 'ਸਕੌਟ ਕ੍ਰੀਕ ਮਿੱਡਲ ਸਕੂਲ' – 10-ਕਲਾਸਰੂਮ, ਦੋ-ਮੰਜ਼ਲਾ ਇਮਾਰਤ, 250 ਨਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ, ਸਰੀ: 'ਲੀਨਾ ਸ਼ੌਅ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ' – 8-ਕਲਾਸਰੂਮ, 200 ਨਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ, ਕਲੋਨਾ: 'ਨੌਰਥ ਗਲੈਨਮੋਰ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ' – 5-ਕਲਾਸਰੂਮ, 120 ਨਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ, simdrs: 'École La Grande-ourse' – 5-ਕਮਰੇ ਅਤੇ ਜਿਮਨੇਜ਼ੀਅਮ, 70 ਨਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਕੁਇਟਲਮ: 'ਡਾ. ਚਾਰਲਜ਼ ਬੈਸਟ ਸੈਕੰਡਰੀ' – 12-ਕਲਾਸਰੂਮ, 300 ਨਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ, ਰਿਚਮੰਡ: 'ਆਰ.ਸੀ. ਟਾਲਮੇ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ' – 6-ਕਲਾਸਰੂਮ, 150 ਨਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

2023 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੀ.ਸੀ. ਸਰਕਾਰ ਨੇ 37 ਪ੍ਰੀਫੈਬ੍ਰੀਕੇਟਿਡ ਵਾਧਿਆਂ ਵਿੱਚ $475 ਮਿਲੀਅਨ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ 7,900 ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਥਾਨ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਵਧੀਆ ਯਤਨ ਹਨ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ, 9 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ

ਸਰੀ (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਸਮੇਤ 9 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਬੋਰਡਰ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਲਬਰਟਾ ਅਤੇ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ।

ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਐਡਮਿੰਟਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੀਡੀਆ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲੀਸਾ ਮੋਰਲੈਂਡ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜਕੀ ਬਿਜ਼ਨਸ ਅਤੇ ਪੋਲਿਸਿੰਗ ਨਾਰਥਵੈਸਟ ਰੀਜਨ ਦੀ ਕਮਾਂਡਰ ਹਨ, ਨੇ ਕੌਟਸ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਦੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨਿਟੋਬਾ ਦੇ ਐਮਰਸਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ।

ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 7:45 ਵਜੇ ਹੋਈ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੋਰਲੈਂਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੂੰ ਦੂਜੇ ਜਾਂਚ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਲੈਥਬ੍ਰਿਜ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੰਦੇਹੀ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਰੇਮੋਂਡ, ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਡ੍ਰਾਈਵਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹਥਿਆਰ ਸੀ। ਇੱਕ ਟਾਇਰ ਡਿਫਲੇਸ਼ਨ ਜੰਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਡ੍ਰਾਈਵਰ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਮੋਰਲੈਂਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਸਿਰਫ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਬੰਧੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਬੋਰਡਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੀ ਘਟਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਬੋਰਡਰ ਪੈਟਰੋਲ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੰਜ ਬਾਲਗ ਅਤੇ ਚਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛਬਸਅ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੜੀ ਸਰਹੱਦ ਅਤੇ ਬਰਫੀਲੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮੌਸਮ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਰੰਸੀ 'ਚ ਹੋਰ ਗਿਰਾਵਟ ਆਉਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ

ਸਰੀ (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਨੂੰ 2003 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੀ ਕੀਮਤ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਟੈਰੀਫਜ਼ ਦਾ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਚਲਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਖਦਸ਼ਾ ਜਤਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੋਰ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਲੂਨੀ ਦਿਨ ਦੇ ਮੱਧ ਤੱਕ 68.62 ਸੈਂਟਸ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਗਿਰ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਲੂਨੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ 2 ਤੋਂ 3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਰੀਫਜ਼ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲੂਨੀ 'ਚ ਗਿਰਾਵਰ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਟੈਰੀਫਜ਼ ਲਾਗੂ ਰਹੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਮੰਦੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਮਜ਼ੋਰ ਲੂਨੀ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਵੇਂ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗੇਗੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਮਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਅਪਨਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਉਭਰੇਗਾ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਘਰਾਂ, ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਬਣ ਰਹੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਾਰਬੇਜ਼ ਚੁੱਕਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਹੀ ਫੋਨ ਕਰੋ

604-512-5001

We Provide a reliable and Flexible Workforce,

Ready to meet your labor needs anywhere, Ensuring efficient and timely support across various Locations.

» Move In & Out Cleaning
» One Off Deep Cleaning
» After Builder Cleaning
» Appliances Cleaning Incl. Oven
» Commercial Cleaning
» Pressure Cleaning
» Professional Carpet Cleaning

JASVINDER SINGH

CELL : +1 236-632-6301 | +1 604-512-5001
Email: jobandfair@gmail.com | Web: jobandfair.ca
12844 - 66B Ave. Surrey, B.C.

ਟਰੱਕ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

8 ਤੋਂ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਕਮਾਓ

TLX ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਲਿਮਟਿਡ, ਟਰੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ ਰੂਟ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਚਾਹਵਾਨ 2 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰਵਿੰਗ ਰਿਕਾਰਡ ਸਾਫ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 8000 ਤੋਂ 10000 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਮੈਡੀਕਲ ਲਾਭ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ
778-982-3900 ਜਾਂ 604-751-1408
ਫੋਨ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬੀ.ਸੀ. 'ਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਮੌਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਫਿਲਮ "ਟੌਕਸਿਕ" ਦੀ ਹੋਈ ਸਕਰੀਨਿੰਗ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਈਸਟਸਾਈਡ ਵਿੱਚ ਟੋਕਸਿਕ ਨਸ਼ਾ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਇੱਕ ਫਿਲਮ "ਟੌਕਸਿਕ" ਦੀ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਦੱਖਣੀ ਰਾਕ ਸੋਸ਼ਲ ਜਸਟਿਸ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋਸਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸੰਗਠਨ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਈਟ ਰਾਕ ਸੋਸ਼ਲ ਜਸਟਿਸ ਫਿਲਮ ਸੋਸਾਇਟੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਵਾਈਟ ਰਾਕ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਕੀਤਾ।

ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਈਸਟਸਾਈਡ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲਤ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਕਟ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਉਮਰ 10 ਤੋਂ 59 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸੰਕਟ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਾਬਰਟ ਕੋਲਬੋਰਨ ਅਤੇ ਗੈਸਟ ਗਾਈ ਫੇਲਿਸੇਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਹਾਰਮ ਰੀਡਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਿਕਵਰੀ ਅਡਵੋਕੇਟ ਹਨ, ਅਤੇ ਡੈਨਿਯਲ ਸਨਾਇਡਰ, ਜੋ ਕਿ ਲੈਂਗਲੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਐਕਸ਼ਨ ਟੀਮ ਤੋਂ ਹਨ, ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਕੋਲਬੋਰਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਬਦਲਾਅ ਸਿਰਫ ਸਮਝ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਫਿਲਮ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਸਮਝਾਉਣਾ।"

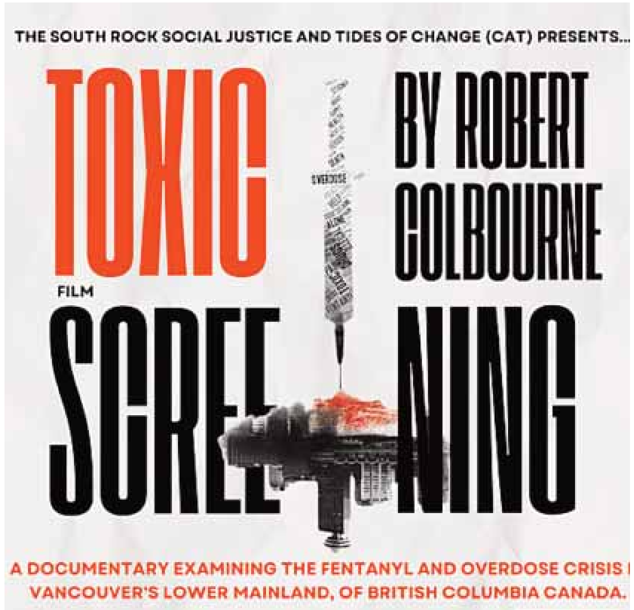

ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲਤ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ, ਪਹਿਲੇ ਰਿਸਪਾਂਡਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਨਾਇਡਰ ਨੇ ਆਪਣੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਹੇਰੋਇਨ ਦੀ ਲਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਡਾਊਨਟਾਊਨ ਈਸਟਸਾਈਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲਤ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਚਰਚਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮਦਦ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਿਹਾ।

ਬੀ.ਸੀ. ਕੋਰਨਰਸ ਸੇਵਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 2024 ਵਿੱਚ 48 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਣ-ਨਿਯਮਿਤ ਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ। ਸਨਾਇਡਰ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਲੈਂਗਲੀ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਹਾਂ, ਇਹ ਅੰਕੜਾ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਹੈ। ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਜੋ ਦਿੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੰਕਟ ਹੈ ਜੋ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ,"

ਗੈਈ ਫੇਲਿਸੇਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੋਕਸਿਕ ਨਸ਼ਾ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਭੈੜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਹੋਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦਾ ਹੱਲ ਹਾਰਮ ਰੀਡਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਡੀਟੌਕਸ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਫਿਲਮ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟੋਕਸਿਕ ਨਸ਼ਾ ਸੰਕਟ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਉਠਾਏ। ਇਹ ਸਮੂਹ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਦਾਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਜਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਸਰੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਮਹੀਨੇ 18,000 ਕਾਲਾਂ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਵਾਬ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਨਰਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਸਰੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ (ਐਸ.ਪੀ.ਐਸ.) ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। 29 ਨਵੰਬਰ 2024 ਤੋਂ ਲੈਕੇ 29 ਜਨਵਰੀ 2025 ਤੱਕ, ਐਸ.ਪੀ.ਐਸ. ਦੇ ਮੂਲ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਸਰੀ ਦੇ ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਅਤੇ ਨਿਊਟਨ ਪੁਲੀਸਿੰਗ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 18,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੇਵਾ ਲਈ ਕਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਸਰੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਸੇਵਾ ਕਾਲਾਂ ਦਾ 60 ਫੀਸਦੀ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਪੁਲੀਸਿੰਗ ਤਬਦੀਲੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਐਸ.ਪੀ.ਐਸ. ਆਰ.ਸੀ.ਐਮ.ਪੀ. ਸਰੀ ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਸਹਾਇਤਾ ਯੂਨਿਟ (ਸ਼ਫੌਸ਼ੂ) ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਗਿਲਫੋਰਡ, ਕਲੋਵਰਡੇਲ ਅਤੇ ਸਾਊਥ ਸਰੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲੀਸਿੰਗ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਸ.ਪੀ.ਐਸ. ਨੇ ਸਰੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਭਰ ਵਿੱਚ 9-1-1 ਅਤੇ ਗੈਰ-ਆਕਸਮਿਕ ਕਾਲ ਜਵਾਬ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਚ, ਪੁਲਿਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਬਲਿਕ ਫਰੰਟ ਕਾਊਂਟਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰੀਆਂ ਜਵਾਬੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲੀ ਹੈ। ਐਸ.ਪੀ.ਐਸ.

ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 39 ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ 391 ਸਿਵਿਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਐਸ.ਪੀ.ਐਸ. ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਐਸ.ਪੀ.ਐਸ. ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਲਗਭਗ 950 ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 100 ਹੋਰ ਸਵੋਰਨ ਅਤੇ ਸਿਵੀਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਐਸ.ਪੀ.ਐਸ. ਅਗਲੇ 2 ਤੋਂ 3 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਸ.ਪੀ.ਐਸ. ਦੇ ਮੁਖੀ ਨਾਰਮ ਲਿਪਿੰਸਕੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਸਰੀ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਟੀਮ ਦੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਬੜਾ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਹਿਲੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਓਪਰੇਸ਼ਨਲ ਪੋਲੀਸਿੰਗ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਅਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਫੋਕਸ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਯਾਸਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਲਈ।" This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

Guru Nanak's Free Kitchen
LOVE ALL, FEED ALL

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਯੋਗ ਲਈ ਬੇਨਤੀ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਫਰੀ ਕਿਚਨ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ 15-16 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ 'ਚ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਫਰੀ ਕਿਚਨ ਲਈ ਵੈਨਕੂਵਰ 'ਚ ਇਮਾਰਤ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਇਮਾਰਤ 'ਚ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਉਪਕਰਨ ਲਿਆਏ ਜਾਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ 7 ਦਿਨ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਸੇਵਾਂ ਲੈਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

778-895-1453, 604-771-7170

ਡੈਲਟਾ ਕਾਉਂਸਲ ਵਲੋਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਟੈਰਿਫ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਉੱਤੇ ਟੈਰੀਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਫਿਲਹਾਲ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਡੈਲਟਾ ਕਾਉਂਸਲ ਨੇ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਗੇ ਜਾ ਕੇ ਸਥਿਤੀ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਰਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟ੍ਰੰਪ ਨੇ 1 ਫ਼ਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਾਈਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਕਸਿਕੋ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਈਆਂ ਸਾਮਾਨਾਂ 'ਤੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰੀਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਮਾਨ ਉੱਤੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰੀਫ਼ ਲੱਗਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ 3 ਫ਼ਰਵਰੀ ਨੂੰ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨਾਲ ਦੋ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਗੱਲਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਟ੍ਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਟੈਰੀਫ਼ 30 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਰੋਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ "ਅੰਤਿਮ ਆਰਥਿਕ ਸਮਝੌਤੇ" ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਣ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਟੈਰੀਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਰੋਕੀ ਗਈ ਹੈ।

ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ

ਟੈਰੀਫ਼ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਡੈਲਟਾ ਕਾਉਂਸਲ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲਰ ਡਾਇਲਨ ਕਰੂਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੋਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਹੜੀਆਂ "ਡੈਲਟਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹੋਣ"।

ਕਰੂਗਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਂ "ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਖਤਰੇ" ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰਾਂ ਨੂੰ "ਟੀਮ ਕੈਨੇਡਾ" ਦੀ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਡੈਲਟਾ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਹੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੂਬਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਕੇ ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇ । ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਫੋਰਟਿਸਬੀਸੀ ਦੇ ਟਿਲਬਰੀ ਐਲਐਨਜੀ ਫੈਜ਼ 2 ਵਿਸ਼ਤਾਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਰਜ ਮਾਸੀ ਟਨਲ ਦੀ ਬਦਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਲੋਅਰ ਮੇਨਲੈਂਡ ਅਤੇ ਫਰੇਜ਼ਰ ਵੈਲੀ 'ਚ ਹੋਰ ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ ਹੋਣ ਸਬੰਧੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਗ੍ਰੇਟਰ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਅਤੇ ਲੋਅਰ ਮੇਨਲੈਂਡ ਲਈ ਖਾਸ ਮੌਸਮ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ'ਚ ਹੋਰ ਬਰਫਬਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬੁਧਵਾਰ, 5 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਰ ਬਰਫਬਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਬਰਫਬਾਰੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਦੋ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੱਕ ਦੀ ਬਰਫਬਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਤਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਬਰਫਬਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰੀ ਬਰਫਬਾਰੀ ਕਾਰਨ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਵਜਾਈ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਕਾਰਨ ਡਰਾਈਵ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੇਖਣ 'ਚ ਸਮੱਸਿਆ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਖਾਸ ਮੌਸਮ ਬਿਆਨ ਲੋਅਰ ਮੇਨਲੈਂਡ ਅਤੇ ਫਰੇਜ਼ਰ ਵੈਲੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗ੍ਰੇਟਰ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਤੱਕ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਲਾਹਟ ਹਾਈਵੇ ਤੋਂ ਗੋਲਡਸਟਰੀਮ ਤੋਂ ਮਿਲ ਬੇਅ ਤੱਕ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਗਲਫ ਆਇਲੈਂਡਜ਼ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਹਿੱਸੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਲਰਟ ਦਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਬਰਫਬਾਰੀ ਕਾਰਨ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਬਰਫਬਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪੈਦਲ ਯਾਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਚਤਾਵਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਸੜਕਾਂ ਚਲਣ ਅਤੇ ਮੌਸਮੀ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚਣ ਅਤੇ ਜਰੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੀ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਸਮ ਅਲਰਟ ਅਤੇ ਸਲਾਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਕਿਊਬਿਕ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਟੈਰੀਫ਼ ਦੀ ਧਮਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਟੀ ਵਿਕਰੀ ਕਾਰਨ 115 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ

ਸਰੀ, (ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਕਿਊਬੈਕ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਫਰਨੀਚਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਾਮਾਨ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਰੀਫਜ਼ ਦੀ ਧਮਕੀ ਕਾਰਨ ਘਟੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਚਲਦੇ 115 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਾਊਥ ਸ਼ੋਰ ਫਰਨੀਚਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਸਟੀ-ਕ੍ਰੋਆਇਕਸ, ਕਿਊਬੈਕ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ 97 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛਾਂਟਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰਬੀ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ 18 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਹਫਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੀਆਂ ਟੈਰੀਫਜ਼ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਰੋਕਣਗੇ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਊਥ ਸ਼ੋਰ ਫਰਨੀਚਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਰੀਲੀਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦੀ ਅਣਜ਼ਾਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੇ 70 ਫੀਸਦੀ ਉਤਪਾਦ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਯਾਤਾਂ ਨੂੰ ਏਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਊਬੈਕ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਘਟ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਊਥ ਸ਼ੋਰ ਫਰਨੀਚਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਟੈਰੀਫਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਹਨ, ਪਰ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮਾਡਲ ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਰਚਨਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛਾਂਟੇ। ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਸੰਕਟਮਈ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਰੀਫਜ਼ ਦੀ ਧਮਕੀ ਕਾਰਨ ਇਸਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਵਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫਰਨੀਚਰ ਉਦਯੋਗ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਊਥ ਸ਼ੋਰ ਫਰਨੀਚਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਰੀਫਜ਼ ਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਅਣਜਾਣੀ ਹਾਲਤ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਏਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਯਾਤ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਊਬੈਕ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਘਟ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। This report was written by Simranjit Singh as part of the Local Journalism Initiative.

NEWTON DENTURE CLINIC INC.

Web: www.newtondentures.ca | Email: newtondentures@gmail.com

ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ। ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ

"Over 20 years experience as Denturist"

- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੰਦ ਲਵਾਉਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਲਗਵਾਏ ਹਨ। ਦੰਦ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਲਗਵਾਣੇ ਹਨ।
- ਤੁਹਾਡੇ ਲਵਾਏ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ।
- ਬਲਰਾਜ ਨਾਲ ਅਪਾਇੰਟਮੈਂਟ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਓ।
- ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਦੰਦ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ ਪਰ ਖਾਣਾ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਖਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਬਲਰਾਜ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਹਨ।

BALRAJ (REGGIE) GILL
R.D. Bsc. Registered Denturist
ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 604-590-9747
Surrey #211-8334-128 St. Surrey BC V3W 4G2
(Second floor Khalsa Business Centre)

Gaba Tire
All TIRES AVAILABLE (AS, AT & MT)

CAR DETAILING Starting at $100
Free Delivery in Surrey

» 185/65/15 All-season
» 195/65/15
» 205/55/16
» 205/60/16
» 235/45/18 4 Tire 499$ Free install + Tax
» 4 Tire 299$ Free install + Tax
» 33/15/20 4 Mud Tire 10 ply
» 35/12.50/20 4 Mud Tire 10 ply
» 999$ Free install+Tax

2 YEARS 50000 KM WARRANTY

ਸਾਨੂੰ ਨਵੀਂ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਚਿਲੀਵੈਕ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ

CHILLIWACK
45877-HOCKING AVE
604-316-3643
BACK SIDE OF CHILLIWACK TAXI :

ABBOTSFORD
31324 - 107 Peardonville Rd
604-897-3235
604-746-4222

www.gabaautodetailing.com

DHESI MEAT SHOP
SERVING THE COMMUNITY FOR OVER 16 YEARS.

FOR BEST & FRESH MEAT, VISIT US!
Tandoori Chicken, Lemon Chicken, Goat, Lamb & Pork Tandoori Fish, Shish-Kabab also Supply Fresh Cut Meat.

NOW SERVING IN 3 LOCATIONS

King George Blvd (Bear Creek) 106-13588-88 Avenue Surrey, BC V3W 3K8, 604-501-2277

Fleetwood Location : 104-15933 Fraser Hwy, Surrey, BC V4N 0Y3, 604-593-5222

Sullivan Heights : #102 - 14330 - 64 Ave Surrey, BC, 604-503-2880

SIDHU BROTHERS
ACCOUNTING SERVICE LTD.
- PAYROLL - PERSONAL INCOME TAX - CORPORATE INCOME TAX - GST/HST/WCB

We Also Provide Service to get Transport Authority (NSC#, DOT#, MC#, Single State Registration)

WE SPECIALIZED IN ACCOUNTING FOR TRANSPORT COMPANIES

Jarnail Singh Sidhu
Cell : 604-808-1148
jsidhu61@gmail.com

TEL : 604-502-9988 FAX : 604-501-9900
Address : 12633-67B Ave. Surrey, BC V3W 1G2

ਕੈਨੇਡੀਅਨ
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Canadian Punjab Times

Funded by the Government of Canada | Financé par le gouvernement du Canada | Canada

- **Brar Bhagta Bhai Ka**
  604-751-1113
- **Karamjit Singh Buttar**
  Journalist
- **Simranjit Singh**
  Journalist
- **Dr. Puran Singh**
  Writer
- **Gora Sandhu Khurd**
  News Reporter (Punjab)
- **Paramjit Singh**
  Graphic Designer

Contact for Advertisement
604-338-7310

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

The Canadian Punjab Times is not responsible or legally liable for any news, articles, advertisements or typing mistakes in the news or articles.

Canadian Punjab Times Inc.

(Punjabi Newspaper)

Website :
www.thepunjabtimes.ca

E-mail :
canadianpunjabtimes@gmail.com

Please Note:

The Publisher does not guaranty the interaction of any particular advertisement on a specified date, or at all advertiser, Further, the publisher does not accept liability for printing and advertisement beyond the amount for the space actually occupied by the portion of the advertisements in which error occurs The publisher reserves the right to cancel any contract on which space has not been used within 90 days of from the contract does. All advertising is subject the publishers approved contract must be completed within one year from the date of commencement. Printing of key numbers is not guaranteed.

Publisher is not responsible in any mishappening between the customer and Advertiser.

ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਲੇਖਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਫੋਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਲੇਖ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ’ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ। ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭੇਜੀ ਲੇਖਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੱਭਿਅਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ

ਲੇਖਕ : ਮਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਟੇਟਸ ਅਧੀਨ ਆ ਰਹੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨਿੱਤ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਫੁਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਮਾਈਗ੍ਰੈਂਟਸ ਅੰਦਰ ਸਹਿਮ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਪਰ ਸਰਗਰਮ ਕੁਝ ਚੈਨਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੁਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਊਆ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟੂਰਿਸਟ ਅਤੇ ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ੇ ਉੱਪਰ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਦਲਾਲੀ ਕਰਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਕੇ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲੈ ਕੇ ਇੱਥੇ ਪੱਕੇ ਹੋਣ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਲੈਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਦਲਾਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰਫਿਊਜੀ ਦਾ ਸਟੇਟਸ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਫਾਈਲਾਂ ਲਗਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਜ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਹੋਰ ਕੈਟਾਗਰੀ ਅਧੀਨ ਇੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਵਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਜੌਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਘਰ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ, ਗਰੌਸਰੀ ਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਮੁਥਾਜ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਡੇਢ-ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਇਹੀ ਹੈ। ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਔਰਤਾਂ, ਲੜਕੀਆਂ ਨੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਸਾਂਭਣ, ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਨ ਤੇ ਘਰ ਦੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਹੱਥ-ਪੈਰ ਮਾਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਘਰ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਨ ਆਈ ਸੋਹਣੀ-ਸੁਨੱਖੀ ਜਵਾਨ ਕੁੜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਆਇਆਂ ਡੇਢ ਸਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਜੌਬ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ ਵੀ ਖੁੱਸ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਤਰਲਾ ਲਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਘਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਦਿਵਾ ਦਿਉ।

ਇਹ ਪੁੱਛਣ ’ਤੇ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਲੋਕ ਇਹ ਜੌਬ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਤ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਤਾਂ ਮਜਬੂਰੀ ਵੱਸ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਗ਼ਲਤ ਧੰਦੇ ਵਿਚ ਪੈਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਮੰਦਵਾੜੇ ਦਾ ਦੌਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਜੌਬਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀਆਂ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਵੀ ਹਨ ਉੱਥੇ ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ’ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਘਰਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਵਧ ਗਏ ਹਨ। ਮੁੱਲ ਖ਼ਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁਣ ਇਹ ਘਰ ਵਾਰਾ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਘਰਾਂ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਪੂਰਾ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਘਰਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸੋਸ਼ਲ ਹਾਊਸਿੰਗ ਦੇ ਸੈਕਟਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕਾਲਜਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਹੋਸਟਲਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ ਘਰ ਕਿਰਾਏ ’ਤੇ ਲੈਣੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਨ ਸਮਰੱਥ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਇਨਵੈਸਟਰਾਂ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਪੈਸਾ ਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਨੇ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਘਟਾ ਕੇ ਡੇਢ ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੱਕ ਥੱਲੇ ਲੈ ਆਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਘਰ ਖ਼ਰੀਦਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਚਾਰ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਵਧ ਗਈਆਂ। ਇੰਜ ਮੰਡੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਉਛਾਲ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਆਮ ਬੰਦੇ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ। ਸਸਤੀਆਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ਖ਼ਰੀਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੁਣ ਕਸੂਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਫਸੇ ਪਏ ਹਨ। ਮਕਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੋ-ਢਾਈ ਲੱਖ ਥੱਲੇ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਮੌਰਗੇਜ ਵਧ ਗਈ ਹੈ।

ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਥੇ ਗੈਸ-ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ’ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਈਪ ਫੜ ਕੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਂਕੀਆਂ ਭਰਦੇ ਆਮ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ। ਹੁਣ ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ’ਤੇ ਕਾਰ ਰੁਕਦੀ ਹੈ। ਬੰਦਾ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਕਾਰਡ ਸਕੈਨ ਕਰ ਕੇ ਪਾਈਪ ਫੜ ਕੇ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਚੱਲਦਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਗਾਰਡ ਦੀ ਥਾਂ ਵੀ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਵੇਅਰ ਹਾਊਸਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਲੇਬਰ ਦਾ ਹੱਕ ਵੀ ਰੋਬੋਟਾਂ ਨੇ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬੇਬੀ ਸਿਟਿੰਗ ਜਾਂ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਬਣ ਕੇ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬਹੁਤਾ ਕੁਝ ਬਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਅਜੇ ਤਾਂ ਨਕਲੀ ਬੁੱਧੀ (ਏਆਈ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੌਹਰ ਵਿਖਾਉਣੇ ਹਨ। ਅਸਿੱਖਿਅਤ ਲੇਬਰ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਬੁਰੇ ਦਿਨ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਤਿੜਕਿਆ ਸੁਪਨਾ ਬਣਨ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ 52ਵੀਂ ਸਟੇਟ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾਕ ਵਾਂਗ ਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਫਿਰ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਗਵਰਨਰ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਤਨ ਦੀ ਸੂਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਨਿਘਾਰ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਲਗਾਮ ਨੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ, ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਅਤੇ ਪੱਕੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵਾਂਗ ਵੰਡਣ ਕਾਰਨ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਰਵਾਸ ਨੀਤੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਾਹਰੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟੀ ਹੈ। ਐੱਲਐੱਮਆਈਏ ਦੇ ਨੁਕਸਦਾਰ ਸਿਸਟਮ ਕਾਰਨ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਘਪਲੇਬਾਜ਼ੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਐੱਲਐੱਮਆਈਏ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਲੱਖਾਂ ਡਾਲਰ ਕਮਾਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਵਿਜ਼ਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਪਰ ਵਧ ਰਹੀ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਘਰਾਂ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹ, ਜੌਬਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਲੇਬਰ ਕਰ ਰਹੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਕਈ ਚੋਰ ਮੋਰੀਆਂ ਲਈ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ਾ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ਼ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਚਾਲੂ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਸ਼ਰਨ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਹੈ, ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੰਜ ਸੌ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਥੇ ਜੌਬਾਂ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਕਿਉਂ ਹੈ ਤੇ ਉਚੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਆਈਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਉਂ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਤੱਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮੁਫ਼ਤ ਹੈ। ਅੱਗੋਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਏਨੀ ਕੁ ਮਹਿੰਗੀ ਹੈ ਕਿ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ੇ ’ਤੇ ਆਏ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਲਗਪਗ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੇ ਪੱਕੇ ਵਸਨੀਕ ਤੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਅੱਧਵਾਟੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ, ਉਹ ਖਿੱਚ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ਼ ਸਬੰਧਤ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਮੁੜ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਜੇ ਰਿਜ਼ਕ ਰਜਾਈ ਦੇਸੋਂ ਮਿਲ ਜਾਏ...

ਲੇਖਕ : ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ
ਸੰਪਰਕ: 90410-73310

ਪਰਵਾਸ ਜਾਂ ਹਿਜਰਤ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੌਖੇ ਲੱਗਦੇ ਹੋਣਗੇ, ਬੋਲਣੇ ਵੀ ਆਸਾਨ ਹਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੈ। ਬੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਜੰਮਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਉਸ ਦੇ ਅਸਲੀ ਸਾਥੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁੱਢ ਕਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਹਿਜਰਤ ਜਾਂ ਪਰਵਾਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਦਿ ਮਨੁੱਖ ਤਾਂ ਇੱਕ ਥਾਂ ’ਤੇ ਟਿਕ ਕੇ ਬਹਿੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਥਾਂ ਬਦਲਣ ਦਾ ਦਰਦ ਕਿਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੱਕਾ ਟਿਕਾਣਾ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਸੱਭਿਅਤਾ ਨੇ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਕੇ ਟਿਕਾਣੇ ਬਣਾ ਲਏ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ।

ਪਹਿਲੋ ਪਹਿਲ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਹੀਏ ਦੀ ਕਾਢ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ’ਤੇ ਜਾਣਾ ਇੰਨਾ ਸੁਖਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਆਉਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਜਾਣਾ ਸੌਖਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਾਪਸ ਮੁੜਨ ਦੀ ਤਾਂਘ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਰਹਿੰਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਂ ਵਧਦਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਸੱਭਿਅਤਾਵਾਂ ਕਿਵੇਂ ਵਧੀਆ ਫੁੱਲੀਆਂ ਤੇ ਖ਼ਤਮ ਵੀ ਹੋਈਆਂ। ਚੀਨ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਸੁਖਾਲਾ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਉੱਥੇ ਪੈਰ ਜਮਾਉਣਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਉਂਦੇ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਅਜਨਬੀ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਪਿੱਛੇ ਕਿਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਸਲ ਟਿਕਾਣੇ ’ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਦਲਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੁਵਿਧਾ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਛੱਡ ਛਡਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਘਰ ਚਲਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਇੱਥੇ ਹੀ ਰਹੇ।

ਪਰਵਾਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਵੀ ਪਰਵਾਸ ਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਥਾਂ ’ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹਿਜ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਜੇ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਮਣੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਯੂਪੀ, ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਆ ਕੇ ਵੱਸ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਉਹ ਵੀ ਪਰਵਾਸ ਦਾ ਦੁੱਖ ਭੋਗਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੋਂ ਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਾਇਆ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਰਾਏ ਹੋਣਾ ਬੜਾ ਔਖਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਹੁਤ ਆਬਾਦੀ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਗਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਲੈ ਲਈ ਹੈ, ਪਰ ਮਨ ਪਿੱਛੇ ਕਿਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਨਿਭਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਣ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੇਸ਼ੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਬਹੁਤ ਏਕੇ ਨਾਲ ਨਾ ਰਹਿਣ, ਪਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਿਫਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਪਿੰਡ ਲੱਭਦੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਆ ਜਾਣਾ ਵੀ ਇੱਕ ਪਰਵਾਸ ਹੀ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਜੜਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਬੰਦੇ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਚੰਗੇ ਅਹੁਦੇ ’ਤੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਅਸਲੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਬੋਲੀ ਫਿਰ ਤੋਂ ਉਹੀ ਪਿੰਡ ਵਾਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦਾ ਹੇਰਵਾ ਜਾਂਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਉਦਾਸੀ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘਰ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਔਖਾ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨਵੀਂ ਥਾਂ ’ਤੇ ਜੜਾਂ ਬਣਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਬੱਚਿਆਂ ਕਰਕੇ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਮਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਤਕਾਜ਼ਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਭ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਇਦ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੈ, ਪਰ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਭੋਗਦਾ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਉਹ ਹੀ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਏ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਟੁੱਟਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਦੁੱਖ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਜਿੱਥੇ ਆ ਕੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜੋ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਲੇਖੇ ਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਗਲੋਬਲ ਪਿੰਡ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਸ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆ ਹੈ ਤੇ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ। ਸਭ ਨੂੰ ਇਸ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਰਵਾਸੀ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਿਰੂਮ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮਜਬੂਰੀ ਵੱਸ ਪਰਵਾਸ ਭੋਗ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਸ਼ਾਇਰ ਲਿਖਦਾ ਹੈ;

ਰਿਜ਼ਕ ਰਜਾਈ ਦੇਸੋਂ ਮਿਲ ਜਾਏ
ਫਿਰ ਬੰਦਾ ਪਰਵਾਸ ਕਰੇ ਕਿਉਂ

ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੱਚ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਕ ਉਸ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਕਦੀ ਵੀ ਪਰਵਾਸ ਨਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਾਨੂੰ ਪਰਵਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਹਿਰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਖੇ ਫੜੇ ਗਏ ਏਸ਼ੀਆਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ

ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛਡਿਆ,ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਫੜੇ ਗਏ ਕੁੱਲ 2,901,142 ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ 3.11 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਿਜ਼ਨਸ ਸਟੈਂਡਰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 2022 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨੀ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਚੌਕੀਆਂ 'ਤੇ ਫੜੇ ਗਏ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸਨ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2024 ਦੌਰਾਨ, ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 90,415 ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸਸ਼ਿ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 23 ਨਾਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਘੱਟ ਸੀ। 2023 ਵਿੱਚ, 96,917 ਭਾਰਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਪਾਏ ਗਏ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਏ ਪ੍ਰਵਾਸੀ

ਸਭ ਤੋਂ ਗਰੀਬ ਜਾਂ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾੜੀ ਮੁਹਾਰਤ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਸੈਲਾਨੀ ਜਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2024 ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸਸ਼ਿ ਕਰਦੇ ਫੜੇ ਗਏ ਕੁੱਲ 2,901,142 ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਲੋਕ 3.11 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 2023 ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 3,210,144 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸਸ਼ਿ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫੜਿਆ। 2022 ਵਿੱਚ 2,766,582 ਅਤੇ 2021 ਵਿੱਚ 1,956,519 ਲੋਕ ਫੜੇ ਗਏ ਸਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਗ੍ਰਹਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ (ਡੀਐਚਐਸ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ 22 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਾਰਟਰਡ ਉਡਾਣ ਭਾਰਤ ਭੇਜੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸਸ਼ਿ ਕਰਦੇ ਫੜੇ ਗਏ ਸਨ। ਯੂਐਸ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ (ਆਈਸੀਈ) ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 17,940 ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਭੇਜਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਆਈਸੀਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, 2024 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ 2,647 ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਈਸੀਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 1,529 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਰਣਧੀਰ ਜੈਸਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੌਮੀਅਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ’ਚ ਦਾ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਤੇ ਐਸ.ਆਈ. ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ

ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨਸਾਫ਼ ਅਧੂਰਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਐੱਸ. ਏ. ਐੱਸ. ਨਗਰ-ਪੰਜਾਬ ਸੰਤਾਪ ਦੌਰਾਨ ਘਰ ਬੈਠੇ ਬੇਕਸੂਰ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਲੋਭੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵਲੋਂ ਖਾੜਕੂ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਫ਼ਰਜ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਿਖਾ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ । ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਮਾਮਲਾ ਮੋਹਾਲੀ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੀਬੀਆਈ ਅਦਾਲਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇਬਾ ਅਤੇ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫਰਜ਼ੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਬਕਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ, ਜੋ ਕਿ 32 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 1992 ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।

32 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇਬਾ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਬਾਸਰਕੇ ਭੈਣੀ ਨੂੰ ਐਸ. ਆਈ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਐੱਸ. ਐੱਚ. ਓ. ਥਾਣਾ ਛੇਹਰਟਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਇਕ ਟੀਮ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ ਨੂੰ ਵੀ 12 ਸਤੰਬਰ 1992 ਨੂੰ ਅੰਮਿਝਤਸਰ ਦੇ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਸਥਿਤ ਉਸ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਐੱਸ. ਆਈ. ਗੁਰਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਇਕ ਟੀਮ ਨੇ ਗ਼ੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਿਝਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਝੂਠਾ ਫਸਾ ਕੇ ਤੇ ਫ਼ਰਜ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਲਾਵਾਰਿਸ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਸਕਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1995 ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਈ ਸੀ।ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਵਲੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਕੇ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿਚ 9 ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ (ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਲ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ) ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਜਦਕਿ 2 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਚਮਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਡੀਐਸਪੀ ਐਸਐਸ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫਰਜ਼ੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਕੱਟੜ ਖਾੜਕੂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਨਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਫੌਜ ਦਾ ਜਵਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ 16 ਸਾਲ ਦਾ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ।ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੁੱਲ 19 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ।

ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤਤਕਾਲੀ ਐਸ. ਐਚ. ਓ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤਤਕਾਲੀ ਐਸ. ਆਈ. ਗੁਰਭਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ

ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਮੇਤ 2 ਲੱਖ ਰੁ. ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ । 32 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਉਪਰੰਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਮਰਹੂਮ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਸਮੇਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੋਵਾਂ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਦੇ ਵਕੀਲ ਅਨਮੋਲ ਨਾਰੰਗ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੇਰਕਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹਾਜ਼ਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੈਣ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਤਾਂ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਨਾਲਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਿਆਂਦਾ।ਛੱਤ ਤੋਂ ਉਤਾਰ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਸਨ, ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਘਰ ਹੀ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ, ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਛੱਡ ਦਿਆਂਗੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੁੱਟਦੇ-ਮਾਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ 8 ਦਿਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਹ 25 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ।ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਘਰ ਉੱਜੜ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਭੈਣਾਂ ਤੇ ਸਾਡਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਵੀਰ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਾਲ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵੀ ਚਲੀ ਗਈ।

ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਦੀ ਉਮਰ 15-16 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਸੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਰੋਂ ਹੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ, ਨਾ ਲਾਸ਼ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਨੂੰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਪੂਰਾ ਇਨਸਾਫ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।”

ਪੀੜਤ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫੌਜ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁੱਟੀ ਆਏ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 6 ਸਤੰਬਰ, 1992 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਅਤੇ 8-9 ਦਿਨ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ 13 ਸਤੰਬਰ, 1992 ਨੂੰ ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ”ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁਲਤਾਨ ਵਿੰਡ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਰੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ ਨੰਗਲੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉੱਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਮਜੀਠਾ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਚੁੱਕ ਕੇ, ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠਿਆਂ ਝੂਠਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਾ 13 ਸਤੰਬਰ 1992 ਨੂੰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।”

ਵਕੀਲ ਮੁਤਾਬਕ, ”ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਹਾਣੀ ਇਹ ਬਣਾਈ ਸੀ ਕਿ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਤਕਾਲੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਐੱਮਐੱਲਏ ਦੇ ਬੇਟੇ ਦਾ ਕਾਤਲ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਕੇ ਜਦੋਂ ਰਿਕਵਰੀ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਅਣਪਛਾਤੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਨੇ ਉਸ ’ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।” ਵਕੀਲ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਮੁਤਾਬਕ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਐਨਕਾਊਂਟਰ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।ਤਰੱਕੀਆਂ ਲੈਣ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬੇਗੁਨਾਹ ਬੰਦੇ ਚੁੱਕੇ ਗਏ। ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕੇਸ ਫਾਇਲ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 1984 ਤੋਂ 1995 ਦੌਰਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਏ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਧਰੋਂਓਉੱਧਰੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੱਚੀਓਪਿੱਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਦੇਰ ਰਾਤੀਂ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਤੜਕੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਸੁੱਤੇ ਪਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਿਗਰ ਦੇ ਟੋਟਿਆਂ ਦੀ ਦੋਓਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਕੋਈ ਉੱਘਓਸੁੱਘ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਦੀ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਂਦੇਓਵਿਲਕਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਢੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ। ਉਦੋਂ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਹੰਭਓਹਾਰ ਕੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉੱਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਆਸ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਹੁਣ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ 'ਤੇ ਖਰੀਆਂ ਉੱਤਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਨਸਾਫ ਦਾ ਤਕਾਜ਼ਾ ਵੀ ਇਹੋ ਹੈ।ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇਨਸਾਫ ਤੇ ਦੇਰ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ।ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇਬਾ ਅਤੇ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫਰਜ਼ੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ - ਕਿਉਂ ਖੋਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਏ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ !..ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਣ?

ਲੇਖਕ : ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ

ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਪਲੋਸਣ ਲਈ ਅਕਸਰ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੜਗ ਭੁਜਾ ਅਤੇ ਅੰਨ-ਭੰਡਾਰ ਦੇ ਦਾਤੇ ਪੁਕਾਰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਤਿ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਕਰੀਬ 553 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸਰਹੱਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਸਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਿਮ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮੇਘਾਲਿਆ ਅਤੇ ਅਰੁਨਲਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੂਰਬੀ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਈਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ: ਜਨਵਰੀ, 2025 ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਗਜ਼ਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਛੁਰਾ ਘੋਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ, ਜੋ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਦਮ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ ਇੱਥੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ।

ਸਮਾਂ: ਕੇਂਦਰ ਅੰਦਰ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਹਮਲਾ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਕੂਲ ਸਮਾਂ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ, ਦਿੱਲੀ ਅੰਦਰ 5 ਫਰਵਰੀ 2025 ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ, 94 ਵਿਧਾਇਕ, ਚੇਅਰਮੈਨ, ਪੂਰਾ ਪਾਰਟੀ ਕਾਡਰ ਦਿੱਲੀ ਢੁੱਕਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਫਸਰਸ਼ਾਹ ਪਿੱਛੋਂ ਬੁੱਲੇ ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਕਾਰ ਗੁੰਮ ਹੈ। ਸਕਤਰੇਤ ਵਿੱਚ ਉੱਲੂ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਸਰਾ, ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ, ਵਿਧਾਇਕ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਕਾਡਰ ਦਿੱਲੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਕਰਕੇ ਢੁੱਕਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤੀਸਰਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਲੜਨ ਵਾਲਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਸਰਦਾਰੀ ਲਈ ਅਤਿ ਸ਼ਰਮਨਾਕ, ਸਿਧਾਂਤਹੀਨ ਅਤੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਅਤਿ ਨਿਵਾਣਾਂ ਭਰੀ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਵਿੱਚ ਹਾਲੋਂ-ਬੇਹਾਲ ਹੈ। ਚੌਥਾ, ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੱਛਾਂ ਵਜਾਉਂਦੇ ਤਮਾਸ਼ਾ ਤਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਵਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਾਕਤਵਰ ਧਿਰ ਕਿਸਾਨੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਸਰੂਫ਼ ਹੈ। ਕਿਸਾਨੀ ਆਗੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਦਾ ਮਰਨ ਵਰਤ ਵੀ ਸਮੁੱਚੀ ਕਿਸਾਨ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੋ ਅਜਿਹੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਾਰਧਾੜ, ਪਾਟੋਧਾੜ, ਟਕਰਾਅ ਭਰੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਤੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਹਿ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ।

ਨੀਤੀ: 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਅਜ਼ਾਦੀ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਲੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵਧਿਕਾਰੀ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਗੋਰੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਤੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ। 2 ਅਪਰੈਲ, 1849 ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇੱਕ ਜੰਗਜੂ ਕੌਮ ਹੈ, ਉਹ ਮੁੜ ਵਿਦਰੋਹ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਧੰਦੇ ਵੱਲ ਰੁਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਹਿਰਾਂ ਦਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾ ਕੇ ਦੱਖਣੀ-ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਅਬਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ। ਸੰਨ 1907 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਜੋ ਵੱਡੀ ਹਿੰਸਕ 'ਪੱਗੜੀ ਸੰਭਾਲ ਜੱਟਾ' ਲਹਿਰ ਕਰਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣੇ ਪਏ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਝਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੰਤਾਂ-ਮਹੰਤਾਂ ਅਤੇ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਕੀ ਹਿਮਾਇਤ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਭਰੀ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਕਰਨੀ ਪਈ। 15 ਨਵੰਬਰ, 1920 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ 14 ਦਸੰਬਰ, 1920 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਸੇ ਦੀ ਉਪਜ ਹਨ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਅਪਰਾਧੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ ਦੱਸ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੜੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਪੰਥਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਝਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੰਨ 1953 ਵਿੱਚ ਗਠਤ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਲਈ ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਗਠਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਨ 1956 ਵਿੱਚ ਇਸਦੀਆਂ ਸ਼ਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਜੋ ਰਾਜ ਵੰਡੇ, ਪੇਰੈਂਟ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀਆਂ ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ। ਨਵੇਂ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਵੀਂਆਂ ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਸ ਲਈ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿਣ।

ਕਾਣੀ ਵੰਡ: ਪਹਿਲੀ ਨਵੰਬਰ, 1966 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸੂਬੇ ਗਠਤ ਕੀਤੇ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 5 ਸਾਲ ਤਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਇਲਾਕਾ ਰੱਖ ਕੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣਾ ਲਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੈੱਡ ਵਰਕਸਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿੱਚੇ ਲਟਕਦੀ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪੰਜਬੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਉਲਝਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਮੁੱਦੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਉਲਟ ਪੁਨਰਗਠਨ ਧਾਰਾ 78, 79, 80 ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ।

ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਕਾਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪਾਣੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ 'ਇੰਦਰਾ ਐਵਾਰਡ', ਸਤਲੁਜ ਯਮੁਨਾ ਨਹਿਰ ਸੰਬੰਧੀ 'ਨਹਿਰ ਰੋਕੋ' ਕਪੂਰੀ ਮੋਰਚਾ 24 ਅਗਸਤ, 1982 ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਾਜਕੀ ਅਤੇ ਗੈਰਰਾਜਕੀ ਲਹੂ ਵੀਟਵੇਂ ਅੱਤਵਾਦ, ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਮੇਤ 37 ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਤੇ ਫ਼ੌਜੀ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਨਸਲਘਾਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ।

ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ: ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲਾ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੰਨ 1966 ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ. ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਲਗਦਾ ਰਿਹਾ। ਰਾਜਧਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਰਹੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਤਾਇਨਾਤ ਰਹਿਣਗੇ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਾਂ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਨ। ਕਿਆ ਤਮਾਸ਼ਾ!

ਘਲੂਘਾਰਾ ਜੂਨ 84 ਦੇ ਅਮਲ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਬੀ.ਡੀ. ਪਾਂਡੇ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਚੀਫ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਪਦ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ 1 ਮਈ, 1984 ਵਿੱਚ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆਈ। 3 ਮਈ, 1984 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੀ ਇਸ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲਟਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਦਿਨ ਤੀਸਰਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ।

ਫਰੈਂਚ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਲੀ ਕਾਰਬੂਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਯੋਜਨਾ ਬੰਦੀ ਤਹਿਤ 114 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਵਿੱਚ ਵਸਾਇਆ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਸ਼ਹਿਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 7 ਅਕਤੂਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣਿਆ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਨਾਮੱਤੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲਾਹੌਰ ਸੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 27 ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਪਿੰਡ ਉਜਾੜ ਕੇ ਉਸਾਰਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸ ਦੀ ਕੈਰੀ ਨਜ਼ਰ ਲੱਗੀ ਨਾ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਨਵੰਬਰ, 1966 ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣ ਸਕਿਆ, ਨਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇੱਥੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਰਹੀ।

ਰਾਜੀਵ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸਮਝੌਤਾ 24 ਜੁਲਾਈ, 1984 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਬਦਮਾਸ਼ੀ ਭਰਿਆ ਇਤਿਹਾਸਕ ਛੱਲ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 26 ਜਨਵਰੀ, 1986 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਸੀ, ਬੋਰਡ ਲੱਗ ਗਏ, ਰੈਵੀਨਿਊ ਰਿਕਾਰਡ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਐਨ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ, ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਨਸਲਘਾਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਮੁੱਕਰ ਗਿਆ, ਅਖੇ ਕੁਝ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਦਾ ਭੁੱਖਾ ਤੱਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਿਹਾ। ਲੇਖਕ ਨੇ ਰੋਪੜ ਗੈੱਸਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਦਿਨ ਉਹ ਪ੍ਰੋਟੈਸਟ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਅਸਤੀਫਾ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੇਖਕ ਨਾਲ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗਲਤੀ ਮੰਨੀ। ਅਬ ਪਛਤਾਏ ਕਿਆ ਹੋਤ ...।

24 ਮਈ, 1994 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅੰਦਰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈ ਗਿਆ।

ਹਰਿਆਣਾ ਨੇ ਪੰਚਕੂਲਾ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ-ਲੁੱਟ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਮੁਹਾਲੀ, ਪੰਚਕੂਲੇ, ਨਵੇਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਦੋਹਰੀਆਂ ਦੋਹਰੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਦੇ ਅੰਬਾਰ ਲਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹੀ ਹਾਲ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ, ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ, ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਕਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਅੰਦਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਝਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਕਤੂਬਰ 11, 2021 ਤੋਂ 15 ਦੀ ਥਾਂ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਬੀ.ਐੱਸ.ਐੱਫ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ, ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਉਸਾਰੀ ਲਈ 10 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇਣਾ, ਪੰਚਕੂਲੇ ਵਿੱਚ 12 ਏਕੜ ਬਦਲੇ (ਫਿਰ ਪੰਚਕੂਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਓਸਾਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ, ਬੱਸ ਟਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਾਨਾ) ਸਾਬਕਾ ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਦੀਆਂ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਆਏ ਦਿਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਚੂੰਢੀਆਂ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਤਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਭਾਵ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਪੂਰਾ ਰਾਜ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਂਸਦ ਮੁਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਸਮੇਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹੀਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਕਿਹੜੇ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ? ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਗੋਂਗਲੂਆਂ ਤੋਂ ਮਿੱਟੀ ਝਾੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਹਾਲ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦਾ ਹੈ। ਸੰਨ 2007 ਤੋਂ 2017 ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਚੂੰ-ਚਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਸੁਹਿਰਦ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਸਰਬ ਪਾਰਟੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਂਦੀ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਦਨ ਸੱਦ ਕੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਂਦੀ। ਸਰਬ ਪਾਰਟੀ ਕਮੇਟੀ ਉਦੋਂ ਤਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ, ਜਦੋਂ ਤਕ ਕੇਂਦਰ ਇਹ ਹੁਕਮ ਵਾਪਸ ਨਾ ਲੈਂਦਾ। ਵੇਖੋ! ਊਠ ਕਿਸ ਕਰਵਟ ਬੈਠਦਾ ਹੈ

SINCE : 2007

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ CANADIAN PUNJAB TIMES

ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਦਾ 18 ਵਾਂ ਸਾਲ

24 ਘੰਟੇ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹੋ

www.thepunjabtimes.ca

ਲੇਖ ਅਤੇ ਚਲੰਤ ਮਸਲੇ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ

ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੁੜੋ

It's Time To Grow Your Business
Advertise with us...

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ

: canadianpunjabtimes@gmail.com

Contact : 604-338-7310

ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਾਥੀ ਬਣਾਓ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਅਤੇ ਦੇਖਣ ਦਾ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ ਤੁਹਾਡਾ ਨਜ਼ਰੀਆ

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਸਤਿਆਵਾਨ ਸੌਰਭ,
(ਮੋਬ.) 01255281381 (ਗੱਲਬਾਤ)

ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਪੇ ਵੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੁਟਕਲੇ, ਮਨੋਰੰਜਨ, ਰੀਲ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਖਾਣਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਦੀਆਂ ਕੁੰਜੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਖਪਤਕਾਰਵਾਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਗਭਗ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਖ਼ਬਾਰ, ਰਸਾਲੇ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ, ਅਖ਼ਬਾਰ ਜਾਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੱਚਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਸਵੀਰ ਦੇਖੇਗਾ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਾਪੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਸਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਹੈ? ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਪੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਪੇ ਖੁਦ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨਗੇ?

ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਫੇਸਬੁੱਕ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ, ਵਟਸਐਪ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ, ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਮਾਰਟਫ਼ੋਨਾਂ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਮੁਫ਼ਤ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੇ ਆਦਤਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੰਸਟੈਂਟ ਮੈਗੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਗੂਗਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ, ਜੋ ਕਦੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ, ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ, ਧੀਰਜ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਕਸਦ ਦਿੱਤਾ। ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਤਮਕਥਾਵਾਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਪੇ ਵੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ, ਤਾਂ ਅੱਜ ਤੋਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਓ। ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੋਗੇ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ, ਜਦੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਟੀਵੀ ਸ਼ੋਅ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰਿਵਾਰ ਹੁਣ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਫ਼ੋਨਾਂ 'ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਐਪਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੁੱਝੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਡਿਜੀਟਲ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਵੇਗੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਦੋਸਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੱਜ ਦੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਭਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਹੈਰਾਨ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਕਿਤਾਬ ਕਦੋਂ ਪੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਭਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ, ਲੋਕ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਸਫਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਦਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਦੋਸਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਕਲਪ ਰਹੇਗਾ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇੱਕ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਦਤ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਵਿਗਿਆਨ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਕਲਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸਮੇਤ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਲੇਖ ਵੀ। ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਗਿਆਨ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਈ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਬੋਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ, ਕਿਤੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗੀ ਲਿਖਤ ਸਿਰਫ਼ ਚੰਗੀ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਡਰਾਉਣਾ ਜਾਂ ਸਸਪੈਂਸ ਭਰਿਆ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਇਸਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋ। ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਇਸਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋ। ਮੌਜੂਦਾ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਿਖਾਉਣਾ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਯੰਤਰਾਂ ਨਾਲ ਮੋਹਿਤ ਹਨ ਜਾਂ ਗਲਪ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਥਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਥਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਨਵੀਨਤਾਕਾਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਨਪਸੰਦ ਮਨੋਰੰਜਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਦਤ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਰਹੇਗੀ।

ਨਾਵਲ ਜਾਂ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਸੀਂ ਇਸਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸੈਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਯਾਦ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਅਤੇ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਮਾਗ਼ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਹਾਵਤ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂ ਸੁਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਤਾਂ ਸੌਣ ਲਈ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਮਨ ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਨੀਂਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਸੌਣ ਲਈ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਓ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸੱਚਾ ਦੋਸਤ ਕਿਤਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਇਕੱਲਤਾ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਬੋਰ ਜਾਂ ਇਕੱਲੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਵੀਂ ਊਰਜਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡਾ ਮੂਡ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤੁਸੀਂ ਵਧੇਰੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਇਹ ਸਮਝਣ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਇਕੱਲਤਾ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਕਲਪਨਾਸ਼ੀਲ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਨਰਮੀ ਨਾਲ ਸੋਚਦੀ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਵਰਚੁਅਲ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਲਗਾਵ ਕਾਰਨ ਰਿਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕ ਘੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਕਟ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀਹ ਸਾਲ ਦੇ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਕੀ ਸਿਖਾ ਸਕਣਗੇ? ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਡਿਵਾਈਸਾਂ 'ਤੇ ਉਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅੱਧਖੜ ਉਮਰ ਦੇ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੋਕ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਉਸ ਮੋਬਾਈਲ ਡਿਵਾਈਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ, ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਚਮਕਦਾਰ, ਗਲੈਮਰਾਈਜ਼ਡ, ਸਤਹੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਪੇ ਵੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੁਟਕਲੇ, ਮਨੋਰੰਜਨ, ਰੀਲ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਖਾਣਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਦੀਆਂ ਕੁੰਜੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਖਪਤਕਾਰਵਾਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਗਭਗ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਖ਼ਬਾਰ, ਰਸਾਲੇ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ, ਅਖ਼ਬਾਰ ਜਾਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੱਚਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਸਵੀਰ ਦੇਖੇਗਾ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਾਪੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਸਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਹੈ? ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਪੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਪੇ ਖੁਦ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨਗੇ?

(ਮੋਬਾਇਲ) 94665-26148
(ਵਾਰਤਾ + ਵਟਸਐਪ)

ਪਰੈਸ਼ਰਵਾਸ਼ ਅਤੇ ਰੂਫ ਰਿਪੇਅਰ

ਵੱਡੇ ਪਰੈਸ਼ਰਵਾਸ਼ ਨਾਲ ਘਰ ਧਵਾਊ।
ਅਸੀਂ ਛੱਤਾਂ, ਗਟਰ ਕਲੀਨ, ਡਰਾਈਵੇਅ
ਤੇ ਵਿੰਡੋਵਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਬਦਲਕੇ ਅਤੇ
ਛੱਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫ਼ੂਨ ਕਰੋ:
ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ
604-807-1012

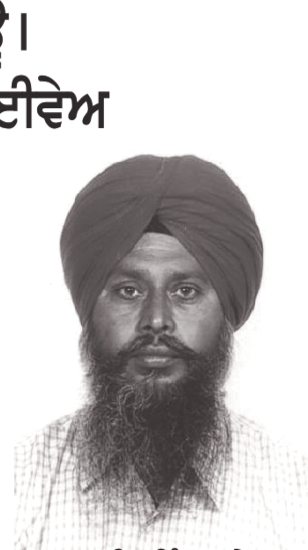
ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ

FAST COMPUTER REPAIR

New Web Designing
& Hosting Services

Onsite Service Available
Computer Repair & Upgrade
Spyware & Virus Removal

Same Day Service

Your Personal Tech, A Phone Call Away...
HARMEET SINGH
www.fastcomputerrepair.ca E-mail : harmeet@fastcomputerrepair.ca
778-928-4444

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜਗਬੀਰ (ਡਾ.)

ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਮਸੀਹਾ ਸਨ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜੱਜ

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਦਾ ਜਨਮ 14 ਮਈ 1922 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਵਿੱਖੇ ਹੋਇਆ। ਮੁਢਲੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਿਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪ ਨੇ ਲਖਨਊ ਦੇ ਕਿੰਗਜ਼ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਵਕਾਲਤ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਉਪਰੰਤ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਖੇ, ਲਾਇਲਪੁਰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਲੈਕਚਰਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਫੇਰ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਵਕਾਲਤ ਦੀ ਪਰੈਕਟਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।ਉਪਰੰਤ 1959-60 ਵਿੱਚ ਆਪ ਕਾਮਰੇਡ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਖੇ ਆ ਗਏ।

ਆਪ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਅਕਤੂਬਰ 1974 ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਮਈ 1984 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ।ਇੰਜ ਜਸਟਿਸ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਤੌਰ ਜੱਜ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 15 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਧ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ।

1984 ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਪ ਨੇ ਸਾਲ 1985 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਾਖੇ ਵਜੋਂ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਨਵਰੀ 1986 ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੂੰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਪ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਖੋ ਵਖਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ, ਬੇਗੁਨਾਹ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁਡਾਇਆ। ਇੰਜ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਝੂਠੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਾਏ ਗਏ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਵਾ ਕੇ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਧਰਮ ਨਿਭਾਇਆ। ਇੰਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਸਟਿਸ ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਵੀ 6 ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

3 ਅਪ੍ਰੈਲ 1992 ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਰਿਟਾਇਰਡ ਜਸਟਿਸ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਅਤ ਦੇ ਨਾਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹੱਥਕੜੀ ਲੱਗਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥਕੜੀਆਂ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਕਤ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਬੇਸ਼ਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਲਿਹਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਕੇ ਆਪ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨ ਯੋਗ ਜੱਜ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹੋ। ਆਪ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਭਾਵ ਟਾਡਾ ਦੇ ਕਾਲੇ ਕਨੂੰਨ ਹੇਠ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਆਪ ਨੇ 18 ਮਾਰਚ 1992 ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਭੜਕਾਊ ਭਾਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਸਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਦੇ ਦੁਰਾਨ ਆਪ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦਾ ਜਮ ਕੇ ਪਾਜ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਸੀ। 18 ਮਾਰਚ 1992 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਜਸਟਿਸ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਹੋਲਾ ਮੁਹੱਲਾ ਦਿਹਾੜੇ' ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸ਼ਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਿਨਾ ਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

70 ਸਾਲਾ ਦੇ ਇਸ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਧ੍ਰੋਹ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗਾ ਕੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਰੇਆਮ ਹੱਥਕੜੀ ਲਗਾਈ ਗਈ,ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ ਉਪਰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ। 52 ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪ ਨੂੰ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ 1992 ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਲਈ, ਆਪ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।ਫੇਰ ਇਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਥਿੱਤ ਕਤਲ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਹੁੰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਪਾਸੋਂ ਇਹ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਕੇ ਬੈਂਸ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦੇ ਪਾਜ ਕਿਉਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਭਾਲ ਸੀ ਕਿਸੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਤਾਂਜੋ ਉਹ ਜਸਟਿਸ ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰ ਸੱਕਣ।ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹੋਲਾ ਮਹਲਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਮੌਕੇ, ਇਹ ਮੌਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ।

1984 ਦਾ ਸਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕਹਿਰ ਬਣ ਕੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀ।ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ' ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਉਸ ਵਕਤ ਸ਼ਹੀਦ ਡਾ:ਭਾਈ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਵੜ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਪਰ ਚਾਰੇ ਬਨਿਊ ਵਰਦੀ ਗੋਲੀ ਵਿਚੋ ਵੀ ਆਪ ਉਥੋਂ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪ ਪੂਰੇ ਕੌਮੀਂ ਜਜ਼ਬੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਰ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੌਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਿਸਾ ਪਾਂਦੇ ਰਹੇ

ਉਸ ਵਕਤ ਜਨਰਲ ਭਾਈ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਹਿੰਦ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਈ ਡਾ. ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਨਰਲ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਿੰਦ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਜ਼ਾਲਮ ਪੰਜਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਛਡਾਉਣ ਦੀ ਸਕੀਮ ਬਣਾਈ।

ਸਾਲ 1986 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਆਪ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਈ। ਆਪ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਸਦਰਪੁਰਾ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕੇਸ ਪਾ ਕੇ ਬੇਹੱਦ ਤਸ਼ੱਦਦਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਚਲਾਏ ਗਏ। ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜੇਲ ਚ ਡੇਢ ਵਰ੍ਹੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਰਹਿਣ ਮਗਰੋਂ ਜਸਟਿਸ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼' ਤੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੇਲ ਵਿਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ 1988' ਚ ਜਲੰਧਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਪੀ.ਸੰਜੀਵ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਈ ਪੁੱਠੇ ਸਿੱਧੇ ਕੇਸ ਪਾ ਕੇ ਫੇਰ ਉਹੀ ਤਸ਼ਦੱਦ ਦੇ ਦੌਰ ਚਲਾਏ। ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਅਜੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਆਏ ਹੀ ਸਨ ਕਿ ਅਜਨਾਲਾ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਐੱਸ.ਐਚ.ਓ.ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਾਲ ਮੰਡੀ ਤਸੀਹਾ ਕੇਂਦਰ' ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪ ਉਪਰ 25-30 ਦਿਨ ਲਗਾਤਾਰ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਤਸ਼ੱਦਦ ਢਾਇਆ। ਐੱਸ.ਐਚ.ਓ.ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁੱਟਣ ਮਗਰੀ ਡਾ: ਭਾਈ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਵੜ ਰੂਪੋਸ਼ ਹੋ ਗਏ ਪਰ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਿਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਦਸਤੂਰ ਜਾਰੀ ਰਹੀਆਂ।

ਸ਼ਹੀਦ ਡਾ.ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ ਹੁਣਾਂ ਉਤੇ ਹੋਏ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਵੀ ਜਸਟਿਸ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਹੁਣਾਂ ਨੇ ਹੀ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

9 ਅਪ੍ਰੈਲ 1988 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਡਾ.ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ ਇਕ ਖਾਸ ਐਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਪੋਰਟਸ ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਖਬਰ ਦੀ ਮੁਖਬਰੀ ਉਤੇ ਸਵਰਨੇ ਘੋਟਣੇ ਨੇ ਭਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਸਮੇਤ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਅਤੇ ਸਵਰਨੇ ਘੋਟਣੇ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਪੁਲਸੀਆਂ ਨੇ ਡਾਂਗਾ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਦੇ ਬੱਟ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅਧਿਮੋਇਆ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਲੱਥ-ਪੱਥ ਅਧਿਮੋਏ ਹੋਏ ਇਸ ਜੰਗਜੂ ਜਰਨੈਲ ਨੂੰ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਸਵਰਨਾ ਘੋਟਣਾ ਕਪੂਰਥਲੇ ਲੈ ਆਇਆ ਅਤੇ ਦੋ ਦਿਨ ਡਾ. ਬੁੱਟਰ ਉਪਰ ਅੰਨ੍ਹਾ ਅਤੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਤਸ਼ਦਦ ਕੀਤਾ। ਸਰੀਆ ਗਰਮ ਕਰਕੇ ਆਪ ਦੇ ਪੇਟ ਦੇ ਆਰ ਪਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਹੱਡੀਆਂ ਤੋੜਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅਤੇ ਇੰਤਨਾਂ ਸਖ਼ਤ ਤਸ਼ੱਦਦ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਪੁਲਸੀਏ ਡਾ. ਬੁੱਟਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਖੁਲਵਾ ਸਕੇ।

ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਰਾਖੇ ਜਸਟਿਸ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਹੋਰਾਂ ਨੇ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਬੁੱਟਰ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਅਨੇ, ਐੱਸ.ਐਸ.ਪੀ ਸਵਰਨੇ ਘੋਟਣੇ ਨੇ, ਡੀ ਐੱਸ ਪੀ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਐੱਸ ਐਚ ਓ, ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤਿਆਂ ਬਗੈਰ ਡਾ. ਬੁੱਟਰ ਹੁਣਾਂ ਉਪਰ ਅਣਮਨੁੱਖਾ ਤਸ਼ੱਦਦ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ।

25 ਸਤੰਬਰ 1992 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਭਾਈ ਜਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਹੈਪੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਘਰੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਣਦਸੇ ਅਸਥਾਨ' ਤੇ ਲੈ ਗਈ ਉਦੋਂ ਵੀ ਜਸਟਿਸ ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਅਦਾ ਕੀਤਾ।

25 ਸਤੰਬਰ 1992 ਵਾਲਾ ਦਿਨ, ਅਜੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੀ ਸੀ, ਕੇ ਸਵੇਰੇ ਵੇਲੇ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਜਿਪਸੀਆਂ ਦਨਦਾਨਦੀਆਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿੱਚ ਆਣ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਈਆਂ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਉਂ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਇੱਕ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ , ਦੋ ਸਹਾਇਕ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਜਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਹੈਪੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਐਸਐਸਪੀ, ਐਮ ਕੇ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੁਸੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਥਾਣੇ ਚਲੋ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਾਰਣ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਪੁਲੀਸ ਵਾਲੇ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਕੇ ਅਸੀ ਸੀਆਈਏ ਸਟਾਫ ਤੋਂ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਅਦਾਲਤੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਸਐਸਪੀ, ਐਮ ਕੇ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ

ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ। 25 ਸਤੰਬਰ 1992 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਕਿੱਥੇ ਲੈ ਗਈ, ਉਹ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇੱਕ ਰਹਿਸ ਹੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਇਸ ਨਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ ਕਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਹੀ ਦੇ ਲਈ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਭਾਵ 26 ਸਤੰਬਰ 1992 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕਪੂਰਥਲੇ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਦੀਆਂ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਵਲੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਫਦ ਨੇ ਕਪੂਰਥਲੇ ਦੇ ਐਸਐਸਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਅਗੋਂ ਐਸਐਸਪੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵਫ਼ਦ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੱਥ ਪੱਲਾ ਨਹੀਂ ਫੜਾਇਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ 27 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਫਦ, ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਕੇ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਜਲੰਧਰ ਰੇਂਜ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਡੀਆਈਜੀ, ਆਈ ਐਸ ਭੁੱਲਰ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਪਰ ਉਥੋਂ ਵੀ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਵਫਦ ਨੂੰ ਨਾਮੋਸ਼ੀ ਹੀ ਹੱਥ ਲੱਗੀ।

ਇਸੇ ਯਤਨ ਦੇ ਤਹਿਤ 29 ਸਤੰਬਰ 1992 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਛੱਡੋ ਹੜਤਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸੇ ਦਿਨ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਸਭ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਅਤੇ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਰਹੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ 30 ਸਤੰਬਰ 1992 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਜਲੰਧਰ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਜੀ ਕੇ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਨੇ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਬੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿਤਾ।

ਜਦੋਂ ਇਤਨਾ ਕੁਝ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ, ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਦੀ ਕਿਰਣ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਈ ਤਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਸਟਿਸ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਸੀ ਐਸ ਟਿਵਾਣਾ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ,ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਜਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਮਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ' ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਇਨ੍ਹੇ ਜਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਜਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਹੈਪੀ ਦਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ ਕੋਈ ਥਾ-ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭਾ।

ਮਈ 2016 ਵਿੱਚ ਜਸਟਿਸ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਦੌਰਾਨ ਨੁਕਸਾਨੇ ਗਏ 80 ਸਰੂਪਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੰਨ ਖੋਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ 18 ਮਈ 2016 ਦੀ ਰਾਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲੱਗੀ ਅੱਗ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 80 ਦੇ ਕਰੀਬ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਨੁਕਸਾਨੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਿਆਂਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਬਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਬਾਬਤ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਦੀ ਆਈ ਹੈ।ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਐਕਟੀਵਿਸਟ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੇਰਕਾ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਈ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜ ਸਰੂਪ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨੇ ਗਏ ਹਨ।ਅਖ਼ਰ ਇਸ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕਰਦਿਆਂ ਜਸਟਿਸ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ 2020 ਵਿਚ ਇੱਕ ਆਫ਼ਿਸ ਨੋਟ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ 80 ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨੇ ਜਾਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਵਕਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮੇਤ ਪੂਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰਣੀ ਨੇ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਕਹਿਣ' ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਤੋਂ ਇਸ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੁਕਾ ਕੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਾਰੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਮੈਨਟੇਨ ਕੀਤਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਸਕਾਰ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਬਾਬਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਆਖਰ ਵਿੱਚ, ਘਲੈ ਆਵਹਿ ਨਾਨਕਾ ਸਦੇ ਉਠੀ ਜਾਏ ਅਤੇ ਵਾਰੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਕੋਇ ਨਾ ਬੰਧੈ ਧੀਰ ਦੇ ਮਹਾਂ ਵਾਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਇਕ ਨੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਜਾਣਾ ਹੈ।ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕੋ ਹੀ ਗੱਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਮੌਤ।

"ਰਾਣਾ ਰਾਉ ਨ ਕੋ ਰਹੈ ਰੰਗੁ ਨ ਤੁੰਗੁ ਫਕੀਰੁ ॥
ਵਾਰੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਕੋਇ ਨ ਬੰਧੈ ਧੀਰ"॥

ਅੰਗ 930

ਅਸਲ ਦੇ ਵਿਚ ਜੋ ਬਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀ ਟਾਲ ਸਕਿਆ। ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਆਇਆ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਥੋਂ ਜਾਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ:-

ਜੋ ਆਇਆ ਸੋ ਚਲਸੀ ਸਭੁ ਕੋ ਆਈ ਵਾਰੀਆ॥

(ਮ: 1 ਅੰਗ 474)।

ਇੱਕ ਚਾਲਹਿ ਇੱਕ ਚਾਲਸਹਿ ਸਭੁ ਆਪਣੀ ਵਾਰਿ॥

(ਮ: 5 ਅੰਗ 808)

ਜੋ ਦੀਸੈ ਸੋ ਵਿਣਸਣਾ ਸਭੁ ਬਿਨਸ ਬਿਨਾਸੀ॥

(ਮ: 5 ਅੰਗ (1100)

ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਇਹ ਆਖਰ ਛਡ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਜੇਤੀ ਸਮਗ੍ਰੀ ਦੇਖਹੁ ਦੇ ਨਰਿ ਤੇਤੀ ਹੀ ਛੱਡ ਜਾਣੀ।

ਭਾਵੇਂ ਮਨੁਖ ਨੇ ਇਸ ਸਰੀਰਕ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਪਰ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਹੈ।

ਰਾਜੇ ਰਾਇ ਰੰਕ ਨਹੀ ਰਹਣਾ ਆਇ ਜਾਇ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ॥
ਰਹਣ ਕਹਣ ਤੇ ਰਹੈ ਨ ਕੋਈ ਕਿਸੁ ਪਹਿ ਕਰਉ ਬਿਨੰਤੀ ॥
ਏਕੁ ਸਬਦੁ ਰਾਮ ਨਾਮ ਨਿਰੋਧਰੁ ਗੁਰੁ ਦੇਵੈ ਪਤਿ ਮਤੀ ॥੧੧॥

(ਪੰਨਾ 931)

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਜਸਟਿਸ ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੈਂਸ ਹੁਣਾਂ ਦੀ ਵਿੱਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਣਾ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖ਼ਸ਼ਣ।

ਬਦਲ ਰਹੀ ਦੁਨੀਆ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦ ਦੀ ਤਾਕਤ

ਲੇਖਕ : ਜਯੋਤੀ ਮਲਹੋਤਰਾ

ਆਲਮੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ 'ਫੌਕਸ ਨਿਊਜ਼' ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਐਨ ਪਹਿਲਾਂ ਚੀਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ੀ ਜਿਨਪਿੰਗ ਨਾਲ 'ਟਿਕ ਟੌਕ, ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਤਾਇਵਾਨ' ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਦੋਸਤਾਨਾ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਵੀ ਸੱਦਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਆਪਣੇ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਾਨ ਜ਼ੈਂਗ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੰਪ ਨੇ ਟਿਕ ਟੌਕ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵੇਲੇ ਚੀਨ ਦੇ ਮਾਲ ਉੱਪਰ (60 ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੱਕ) ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀਸੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਪੂਰਬਲੀ ਸ਼ਾਮ ਟਰੰਪ ਦੀ ਆ ਰਹੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਟਰੰਪ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪੱਲਾ ਝਾੜ ਲਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਨਾ ਕੁਝ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਹਾਨਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਐੱਸ ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਨੂੰ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ (ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ, ਹਾਨ ਜ਼ੈਂਗ ਕਿੱਥੇ ਬੈਠੇ ਸਨ)। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਅਧੂਰੀ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਅਕਸ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਕਿਫ਼ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਕੁਆਡ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦ ਲਈ ਤੇ ਚੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢ 'ਚ ਆ ਕੇ ਆਢਾ ਲਵੋਗੇ ਤਾਂ ਦੇਖੋ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਭਾਰਤ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਤੇ ਜਪਾਨ ਜਿਹੇ ਮੁਲਕ ਹਨ।

ਹਰੇਕ ਖ਼ਾਸਕਰ ਭਾਰਤ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਵਡੇਰਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਨਿਗਾਹ ਮਾਰ ਕੇ ਗ਼ੌਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਗੰਗਾ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਟਰੰਪ ਸ਼ੀ ਜਿਨਪਿੰਗ ਨੂੰ ਕਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਮਾਣੋ ਬਿੱਲੀ ਵਾਂਗ ਪੂਛ ਹਿਲਾ ਰਹੇ ਹਨ; ਤੇ ਇਸੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਆਈਐੱਸਆਈ ਦੀ ਟੀਮ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੌਰੇ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ 2009 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲਾ ਦੌਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਐੱਸਐੱਮ ਕਮਰੁਲ ਹਸਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦਾ ਫ਼ੌਜੀ ਵਫ਼ਦ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਮੰਥਨ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ 'ਪਹਾੜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੇ, ਸਾਗਰ ਨਾਲੋਂ ਗਹਿਰੇ ਤੇ ਸ਼ਹਿਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿੱਠੇ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਿਹੜਾ ਇਕਮਾਤਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਾਇਮ ਦਾਇਮ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ।

ਇਸ ਲਈ ਪਿਆਰੇ ਪਾਠਕੋ, ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਪੰਧ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰਦੇ ਹੋ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਰਝਾਉਂਦਿਆਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸਰਦਿਆਂ ਵੀ ਤੱਕੋ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਲੋਹੜੀ 'ਤੇ ਦਲਿੱਦਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਘ ਦੀ ਸੰਗਰਾਂਦ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਪੈਗ਼ਾਮ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਆਓ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਮਾਘ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਕੀ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ: ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਚੀਨ ਵਿਚਕਾਰ ਨਵੀਂ ਦੋਸਤੀ, ਚੀਨ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਟਿਕਾਓ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਨੇੜਤਾ- ਆਖਿਰਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਦੇਸ਼ ਸਨ ਜਦੋਂ 1971 ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਅਚਾਨਕ ਬਦਲੀ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਦੁਨੀਆ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈਐੱਸਆਈ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੰਚਾਰਜ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਨਸ 'ਮੁਖੌਟਾ' ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਖੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਹੁਣ ਉਹ ਚਲੇ ਵੀ ਜਾਣ ਜਾਂ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਲੱਗਿਆ। ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉੱਭਰ ਰਹੀ ਮਹਾਂ ਖੇਡ ਦਾ ਸੱਜਰਾ ਗੇੜ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਹੈ। ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਬੈਕਫੁੱਟ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਮਿੱਤਰ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਢਾਕਾ ਵਿੱਚ ਆਈਐੱਸਆਈ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਖ਼ਿਰੀ ਟਕੇ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਖੇਡ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।

ਪਿਆਰੇ ਪਾਠਕੋ, ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਕਿ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮਨੀਪੁਰ ਅਜੇ ਵੀ ਜਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਸਾਮ ਬਾਰੂਦ ਦੇ ਢੇਰ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਵਿਕਰਮ ਮਿਸਰੀ ਪੇਈਚਿੰਗ ਦੌਰੇ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕਜ਼ਾਨ (ਰੂਸ) ਵਿੱਚ ਮੋਦੀ-ਸ਼ੀ ਦੀ ਜੱਫੀ ਪਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੂਤਿਨ ਨੇ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰਹੱਦੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਵਾਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਵਧੀਆ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਜੰਗ-ਜੰਗ ਦੇ ਰਟਣ ਨਾਲੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਰਾਹ ਕਿਤੇ ਬਿਹਤਰ ਹੈ; ਖ਼ਾਸਕਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਫ਼ੌਜੀ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਗ਼ੌਰ ਕਰੋ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਦਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਗਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਅਪਰੈਲ 2020 ਤੱਕ ਗਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਸਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿ ਕੀ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਅਪਰੈਲ 2020 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਪਰਤ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਛੇਤੀ ਮੀਟਿੰਗ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ-ਚੀਨ ਦੀ ਭਿਆਲੀ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਧੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਲਨ ਮਸਕ ਮੁੱਖ ਵਾਰਤਾਕਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਫ਼ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਮਸਕ ਦੋਵੇਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਾਵੇਂ ਵਪਾਰ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਚੀਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਾਵਾਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਮੜ੍ਹਿੱਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਤਿਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਆਓ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕੀ ਹੋ? ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਰੂਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਕੇ ਭਰਾ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਬਾਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪੂਤਿਨ ਜਾਂ ਸ਼ੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੇਮ ਇਹ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੇ ਰੱਖੋ ਪਰ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਨੇੜੇ ਰੱਖੋ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਸਣੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ।

ਹੁਣ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੇਪੀ ਓਲੀ ਤੋਂ ਨਾਖ਼ੁਸ਼ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਆਉਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਪੇਈਚਿੰਗ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜੁਰਅਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਓਲੀ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਫੇਰੀ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਨੇਪਾਲ, ਦੋਵੇਂ ਚੀਨ ਤੋਂ ਲਾਭ ਹਾਸਿਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਕਿ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਦਾਲ ਨਹੀਂ ਗਲਦੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਖ਼ਿਰ ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ੈਅ ਹੈ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਬੇਮਿਸਾਲ ਬਹੁਭਾਂਤੇ ਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਹਾਨਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ? ਮਾਘ ਦੇ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਿੱਥੇ ਕਰਨੀ ਹੈ।

ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਕਮਾਲ

ਲਿਖਤ : ਅਮਰਜੀਤ ਬਰਾੜ
ਮੋਬਾਈਲ : 94179-49079

ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਬਣਨਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਕਰਨਾ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਹਿਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਡਾਕਟਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਕਿਸੇ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਦੇਖ-ਭਾਲ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮ ਹੈ । ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ ਪਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਲੋੜਵੰਦ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਮਦਦ ਤਾਂ ਕਰ ਹੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ । ਸਾਡੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੋ ਮਨੋਰਥ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਅਹੁਦੇ, ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਨੌਕਰੀ, ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਫ਼ਸਰ, ਲੀਡਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰੀ ਹੀ ਬਣਨਾ ਹੈ । ਇਹ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ, ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ । ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਯੋਗਤਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਯੋਗਤਾ ਤੁਹਾਡੀ ਲਗਨ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ।

ਸਾਡੀ ਸਫਲਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਸਫਲਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਿੱਦਤ, ਕਿੰਨੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ । ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਇਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਕੋਲ ਜੇਕਰ ਸਲੀਕਾ, ਤਰੀਕਾ ਅਤੇ ਸਮਝ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ । ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਕਿਸਾਨ ਨਾ ਕੇਵਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਲਗਾਓ ਉਸ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ।

ਇਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਕੋਈ ਔਰਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪੁਰਸ਼ ਉਸ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਉਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਬਲਕਿ ਆਮ ਗਾਹਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸ ਦੀ ਸੋਚ, ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਵੀ ਮਿਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ । ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀਆਂ, ਠੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਧੋਖਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਜੜ੍ਹ ਮਹਿੰਗੇ ਵਿਖਾਵੇ ਹਨ । ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਲ ਤੋਰਨ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੁਸੀਬਤ 'ਚੋਂ ਕੱਢਣ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਡੁੱਬਦੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਜ਼ਖ਼ਮ 'ਤੇ ਮਲ੍ਹਮ ਪੱਟੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਲੋੜਵੰਦ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਬਣ ਕੇ ਵੀ ਜਿੱਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਕਈ ਵਾਰ ਘਾਟ ਗਿਆਨ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ । ਲੋੜ ਸੁੱਖ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ । ਦੋਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰੋ । ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਹੀ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਰਾਜ਼ ਬਣਦੀ ਹੈ । ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੋਈ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਆਪਣੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਬੇਸਬਰੇ ਹੋਵੋਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਮਯਾਬੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਰੱਜ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ । ਦਰੱਖਤਾਂ 'ਤੇ ਫਲ ਇਕੋ ਦਿਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੱਕਦਾ । ਆਲਸੀ ਅਤੇ ਲਾਲਚੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦੇ ਅਸਲ ਸੁੱਖ ਦਾ ਕਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ । ਸਿਰਫ਼ ਵਿਹਲੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖੋਜ ਸਕਦਾ । ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿੰਤਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ । ਚਿੰਤਾ ਈਰਖਾ ਦੀ ਸੂਚਕ ਹੈ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ । ਕਾਹਲਾਪਣ ਸੁਆਰਥ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹਿਜਤਾ ਸਮਝ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ । ਗੁੱਸਾ ਘੁਮੰਡ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਤੁਹਾਡੀ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ । ਹਰ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ਼ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਬਣਾ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੋਚਣ ਨਾਲੋਂ ਇਕ ਐਕਸ਼ਨ ਵਧ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗਿਆਨ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ।

ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਉਸ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ, ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਸਮੂਹ ਹੈ । ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕਈ 70 ਸਾਲ ਦੇ ਜਵਾਨ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ 40 ਸਾਲ ਦੇ ਬੁੱਢੇ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਇਕ ਉਤਰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ । ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਇਕ ਹੱਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ । ਹਰ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਕਿਸੇ ਬੁਰੀ ਆਦਤ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰੋ, ਉਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਚੰਗੀ ਆਦਤ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਆ ਜਾਵੇਗੀ । ਇਕ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰੋ, ਉਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਇਕ ਚੰਗਿਆਈ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਜਾਵੇਗੀ ।

ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰੋ ਜਿਹੜੀਆਂ ਗ਼ਲਤ ਹਨ, ਫਿਰ ਸਹੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ । ਗ਼ਲਤ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਦੌੜਨ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਰੁਕ ਕੇ ਸਹੀ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਤੁਰ ਪੈਣਾ ਕਿਤੇ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਇਕ ਚੰਗੀ ਸਫਲਤਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਕਿਸੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਕਿਸੇ ਲੇਖਕ ਵਲੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਚੰਗੀ ਕਿਤਾਬ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਸਭ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਜੇਕਰ ਬੋਝ ਬਣ ਜਾਵੇ

ਲੇਖਕ : ਰਿਸ਼ੀ ਗੁਲਾਟੀ

ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਹਰੇਕ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨੂੰ 'ਲੋੜੋਂ ਵੱਧ' ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚੰਗਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਰੀਫ਼ ਸੁਪਨਮਈ ਆਨੰਦ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਹੈ, ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਜਾਂ ਰਸਾਲਿਆਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਜਾਂ ਲੇਖ ਵੀ ਛਪਣ ਲੱਗ ਜਾਣ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਰੇ ਜਿਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵੀ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰਕੇ ਵਧਾਈਆਂ ਦੇ ਆਉਂਦੇ ਫੋਨ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਮੰਤਵ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਅਰੰਭਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਕਿਤੇ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮੰਤਵ 'ਵਾਹ-ਵਾਹ' ਖੱਟਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰੇ ਪਰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੇ ਲੋੜ ਨੂੰ ਉਹ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਜਾਣਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਸਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਜੋ ਸੀਮਾ ਰੇਖਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਛੋਪਲੇ ਜਿਹੇ ਉਲੰਘੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਸਨੂੰ ਖ਼ੁਦ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਉਹ ਘਰ ਦਿਆਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਹੋਇਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਹ ਮੱਦਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਿਕ ਆਰਥਿਕ ਮੱਦਦ ਦਾ ਰੂਪ ਵੀ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਸਮਰੱਥ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਮੱਦਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਧੇਰੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਜ਼-ਨਜਾਇਜ਼ ਸੁਆਲ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸੋਚਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮੰਗੀ ਗਈ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੈ ਵੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮੱਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਜੇਕਰ ਤੇਲ ਮੁਫ਼ਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਾਂਹ ਨਾ ਕਰੋ, ਉਹ ਲੈ ਕੇ ਜੁੱਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਵੋ!' ਗੱਲ ਕੀ, ਉਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮੱਦਦ ਨੂੰ ਡਾਂਗਾਂ ਦੇ ਗਜ਼ ਨਾਲ ਮਿਣਦੇ ਹਨ।

ਇੱਕ ਵੇਲਾ ਅਜਿਹਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਮੱਦਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਭ ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਸੁਆਰਥ ਜਾਂ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਉਸਨੂੰ ਨਜਾਇਜ਼ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਤੰਗ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ, ਉਸਨੂੰ ਵਰਤਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।ਮੱਦਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਿੱਕਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਔਖਾ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਿੰਝ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਮੱਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਜੋਗੀ ਸਮਝ ਉਸਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝਣਾ ਹੀ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਕਿੰਨੇ ਮੱਦਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਲਾਈਨ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰ ਕੇ ਵੇਖ ਲਵੋ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਮੀਰ ਵਿਅਕਤੀ ਉਹਨਾਂ ਵਾਂਗ ਮੁਫ਼ਤ ਵਿੱਚ ਹੱਥੀਂ ਕਾਰ ਕਰਦਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਅਮੀਰ ਵਿਅਕਤੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੱਦਦ ਤਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਚਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰੇਗਾ, ਮੱਦਦਗਾਰ ਦੀ ਤਰਾਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਲੱਗ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ। ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੇਵਾ ਬਹੁਤੀ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵਾਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ।

- "ਮੁੰਡਿਓ, ਆਹ ਕੰਮ ਕਰ ਲਵੋ ਬਈ!"
- "ਸ਼ਾਬਾਸ਼ੇ ਬਈ ਤੁਹਾਡੇ, ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ!"
- "ਫਿਕਰ ਹੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹਾਂ। ਜੋ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਬੱਸ ਹੁਕਮ ਕਰੋ!", ਆਦਿ।

ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇ ਕੇ ਉਥੋਂ ਤੁਰ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਸੇਵਾਦਾਰ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਛੱਡ, ਦਿਹਾੜੀਆਂ ਭੰਨ ਉਥੇ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਵਰਤਾਰਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵਰਤਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਤੇ ਵੀ ਪੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਅਕਸ ਹੀ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਜਾਂ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਫਲਾਣੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰ ਲਵੋ। ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਤੁਹਾਡੀ ਲੋੜ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰੇਗਾ!" ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹੀ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਵੇਲੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪ ਮੱਦਦ ਲੈ ਲਈ ਸੀ ਤਾਂ ਹੁਣ ਉਹ ਖ਼ੁਦ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ? ਭਲਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਝੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੋ ਵਰਤਾਰਾ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੌਰ ਵਿਚ ਮੱਦਦਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਨੰਦ ਦਿੰਦੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ ਮੁਸੀਬਤ ਜਾਪਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ 'ਨਾਂਹ' ਕਹਿਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਚਾਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਇਸ ਮੱਕੜਜਾਲ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਨਿੱਕਲ ਸਕਦਾ। ਉਸਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਅਕਸ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਲੋਕ ਕੀ ਕਹਿਣਗੇ?

ਇੱਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਸੇਵਾਦਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚੋਂ ਓਨਾ ਚਿਰ ਹੀ ਰਸ ਆਵੇਗਾ, ਜਿਨਾ ਚਿਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ, ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਵਿਚ ਦਿੱਕਤਾਂ ਆੜੇ ਆਉਣ ਲੱਗ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਹ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਦੇ ਸੌਦੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਸਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਸਾਂ 'ਤੇ ਖਰਾ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦਾ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਸਾਰਥਿਕ ਮੁੱਲ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਧੁਰ-ਅੰਦਰੋਂ ਕਿਤੋਂ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਹਾਲਤ ਸੱਪ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਕੋਹੜ-ਕਿਰਲੀ ਵਰਗੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਨਾ ਨਿਗਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਉਗਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਵ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ 'ਉਹ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?'

ਜੇਕਰ ਇਸ ਮੱਕੜਜਾਲ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੱਦਦ ਆਪ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੀਮਾ ਰੇਖਾ ਤੈਅ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ। ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਹੱਦ ਨਾ ਉਲੰਘਦੇ ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਭ ਹੋ ਹੀ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਡੁੱਲ੍ਹੇ ਬੇਰਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਿਗੜਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸੀਮਾ ਰੇਖਾ ਤੈਅ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ;

- ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਵੋਗੇ?
- ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਾਂ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਘੰਟੇ ਜਾਂ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਦਿਨ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਰਹੋਗੇ?
- ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ?
- ਕੀ ਤੁਹਾਡਾ ਪਰਿਵਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਰਕੇ? ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਤੇ ਬੱਚੇ ਡਰਦੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋਣ।
- ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ, ਜੇਕਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿੰਨੀ?
- ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਮੱਦਦ ਕਰੋਗੇ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਵਾਓਗੇ?
- ਇਹ ਵੀ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਆਲ ਪਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਵੇਲੇ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਗੇ। ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਨਾਂਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕੋਗੇ।
- ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਯਾਦ ਰੱਖ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋ?
- ਕੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਗ਼ੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਇਹ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਅਕਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਾਂਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੋਗੇ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾਂਹ ਕਰਨੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਿਨਾ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆਂ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

- ਇਸਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖੋਂ ਗ਼ਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਕਿਉਂ ਲੈਂਦੇ ਹੋ? ਆਪਣੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ, ਵਾਹ-ਵਾਹ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੰਤਵ ਹੈ? ਮੈਂ ਇਸ ਸੁਆਲ ਦਾ ਜੁਆਬ ਲਿਖ ਕੇ ਲੱਭਣ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਕੇਵਲ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮਨ ਹਰ ਪਲ ਡੋਲਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤਰਕ ਭਰਪੂਰ ਲਿਖਤ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।
- ਵਿਚਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਾਰੰਟਿਡ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।
- ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮੱਦਦ ਦਾ ਨਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕ ਰਹੇ ਹਨ।
- ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੇਵਲ ਮੁਸੀਬਤ ਵੇਲੇ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬੜੀ ਛੇਤੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅਣਚਾਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਜੁਰਅਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਿਮੀ ਫਸਾ ਲੈਣਗੇ। ਜੇਕਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਾਂਹ ਨਾ ਕਰ ਸਕੋ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

- ਇਹ ਮੇਰੀ ਵੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਪਰ...
- ਕਾਸ਼ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਕਾਬਲ ਹੁੰਦਾ ਪਰ...
- ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ...
- ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਾਂਗਾ, ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰੁਝੇਵੇਂ ਹਨ।
- ਮੈਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਸਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਮੱਦਦ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਕਰਕੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।
- ਮੈਂ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਕੰਮ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ। ਹੁਣ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵੱਲ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਿਓ।
- ਮੈਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹਿਜ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੁਝ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰਣ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।
- ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਭ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੱਦਦ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਸਦਾ ਮਕਸਦ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ 'ਝਾੜਨਾ' ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਾਂਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਿਆ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਣ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਹੀਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕੇ ਤਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਦੁਨੀਆ 'ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪ੍ਰਤੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਬਿਹਤਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਮਾਣ ਅਤੇ ਮਾਣ ਬਖ਼ਸ਼ਣ ਵਾਲੇ ਦਾਤਾਰ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਲਾਜ਼ਿਮੀ ਕਰੋ!

ਧੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

ਮੁੜ ਘਟਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ

ਲੇਖਕ : ਕੰਵਲਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ
ਸੰਪਰਕ: 98551-22857

ਮਰਦ ਔਰਤ ਵਿਚਾਲੇ ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਬਰਾਬਰੀ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਵਸੋਂ ਵਿੱਚ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਭਗ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਨ ਸੰਖਿਆ ਵਿਗਿਆਨੀ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ; ਭਾਵ, ਪ੍ਰਤੀ 1000 ਮਰਦਾਂ ਪਿੱਛੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ। ਵਸੋਂ ਵਾਧਾ ਦਰ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਆਕਾਰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੱਧ 1970ਵਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਵਸੋਂ ਵਾਧਾ ਦਰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਵਸੋਂ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਮਾਜਿਕ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਪਿੱਤਰ ਸੱਤਾ ਕਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰਾਂ ਤੇ ਧੀਆਂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਚਾਹਤ ਅਧੀਨ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਮਾਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਰ ਮੁਕਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸੀ, ਹੁਣ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਾਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵਧ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 1981-91 ਦੌਰਾਨ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਗੜ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਦਕਾ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ। ਉਂਝ, ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਉੱਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਥੇ 2014 ਤੋਂ 2019 ਤੱਕ ਬਾਲ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ (0-12 ਮਹੀਨੇ) ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਚਾਨਕ ਘਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ? ਕੀ ਪਹਿਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ’ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡੇ ਵੱਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ? ਜਾਂ ਭਰੂਣ ਦਾ ਲਿੰਗ ਨਿਰਧਾਰਨ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੈਂਟਰਾਂ ਜਾਂ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਡਰ ਭਉ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ? ਜਾਂ ਫਿਰ ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ?

ਦਹਾਕੇਵਾਰ ਮਰਦਮ ਸ਼ੁਮਾਰੀ (2021) ਕੋਵਿਡ-19 ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਾ ਟਾਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਵਸੋਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਜਨਮ ਤੇ ਮੌਤ ਦਰ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਦੂਜੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਰੋਤਾਂ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈਆਂ ਖੋਜਾਂ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਂਪਲ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਵੇ (ਸ੍ਰਸ਼) ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ (ਛ੍ਰਸ਼) ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਲ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਗੁਣਾਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਬਾਲ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 2001 ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਤੀ 1000 ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 798 ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ 819 ਔਰਤਾਂ ਸਨ। ਇਸ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ 25 ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਥੱਲੇ, ਅਰਥਾਤ 25ਵੇਂ ਤੇ 24ਵੇਂ ਸਥਾਨ ’ਤੇ ਸਨ। 2011 ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ; ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 1000 ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 846 ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿੱਚ 830 ਕੁੜੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਪਰ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਰਾਜ ਆਪਣਾ ਦਰਜਾ ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕੇ। ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰ ਤਰਜੀਹ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਭਰੂਣ ਦੇ ਲਿੰਗ ਨਿਰਧਾਰਨ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਟੈਸਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਲੀਨਿਕ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰੂਣ ਦੇ ਲਿੰਗ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਗਰਭਪਾਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ (ਫਛ-ਫਂਧਠ ਅਚਟ-1994) ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਬ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਦਾ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ 2015 ਵਿੱਚ ‘ਬੇਟੀ ਬਚਾਓ ਬੇਟੀ ਪੜ੍ਹਾਓ’ ਦਾ ਦੇਸ਼ਿਵਆਪੀ ਨਾਅਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਮਾਦਾ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ।

ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਪਾਣੀਪਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਨਾਅਰੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ 78% ਤੱਕ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਵਾਸਤੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਧੀਆਂ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਨੂੰ ‘ਨੰਨ੍ਹੀ ਛਾਂ’ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ। ਇਹ 2015 ਵਿੱਚ 876 ਅਤੇ 2016 ਵਿੱਚ 900 ਤੋਂ ਵਧਦਾ ਹੋਇਆ 2019 ਵਿੱਚ 930 ਹੋ ਗਿਆ। ਇਵੇਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫੈਮਿਲੀ ਹੈਲਥ ਸਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 860 (2015-16) ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 904 (2019-21) ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਵੇਲੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੈਂਪਲ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਵੇ (ਸ੍ਰਸ਼) ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, 2023 ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਨੁਪਾਤ 916 ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਘਟ ਕੇ 2024 ਵਿੱਚ 910 ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ 22 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ 11 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਹਤਕ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੀ (883) ਸੀ। ਰੋਹਤਕ ਦੇ 54 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 800 ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸੀ। 2024 ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ 13 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਹੋਈ ਹੈ।

ਫਰੀਦਾਬਾਦ, ਰਿਵਾੜੀ, ਚਰਖੀ ਦਾਦਰੀ, ਰੋਹਤਕ ਅਤੇ ਗੁੜਗਾਓਂ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ 900 ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਪਾਣੀਪਤ ਦੇ 190 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 67 ਪਿੰਡ ਘੋਰ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਾਣੀਪਤ ਵਿੱਚ 2023 ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ 924 ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 2024 ਵਿੱਚ 900 ਹੋ ਗਿਆ। ਸਿਵਲ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ (ਛ੍ਰਸ਼) ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 2024 ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ 918 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਰਡਰ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਪਠਾਨਕੋਟ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 864 ਅਤੇ 884 ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਕਪੂਰਥਲਾ ਇਸ ਵੇਲੇ 987 ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ ਪਰ ਇੱਥੇ ਵੀ 2023 ਵਿੱਚ 992 ਤੋਂ ਪੰਜ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਹੋਈ ਹੈ।

ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਵਾਸਤੇ 2011 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਨਿਰਧਾਰਨ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦੇਣਾ, ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਮੁਢਲੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਧੀਆਂ ਦਾ ਦਿਨ (24 ਜਨਵਰੀ 2012) ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਅਹਿਦ ਕਰਨਾ, 2011 ਦੀ ਸਬਲਾ ਸਕੀਮ, 2015 ਦੀ ‘ਬੇਟੀ ਬਚਾਓ ਬੇਟੀ ਪੜ੍ਹਾਓ’ ਤੇ ਨੰਨ੍ਹੀ ਛਾਂ, ‘ਧੀਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੋ, ਪੁੱਤਰਾ ਵਾਂਗੂ ਪਿਆਰ ਕਰੋ’ ਜਾਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਲੋਹੜੀ ਆਦਿ ਮਨਾਉਣਾ ਵੀ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ-ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹਾਲਤ ਮੁੜ ਵਿਗੜ ਰਹੀ ਹੈ? ਕਿਉਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਦਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਔਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਿੰਸਾ ਵਿੱਚ ਹਾਕਮ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਿਆਸਤਦਾਨ, ਸਿਵਲ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਧਨਾਢ ਵਰਗ ਤੇ ਰਸੂਖ਼ਵਾਨ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਔਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਲਟਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਪਿਤਰੀ ਸੱਤਾ ਸਾਡੇ ਖ਼ੂਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਚੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਛਾਂਹਖਿੱਚੂ ਸੋਚ ਭਾਰੂ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ ਪੁੱਤਰ ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਅਗਨੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਵੰਸ਼ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਆਦਿ ਅਤੇ ਧੀ ਪਰਾਇਆ ਧਨ, ਵਿਤੀ ਬੋਝ, ਪੱਥਰ ਜੰਮ ਪਿਆ ਹੈ ਤੇ ਧੀ ਦੇ ਬਾਬਲ ਦਾ ਸਿਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨੀਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਧੀ ਦਾ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਇਕਪਾਸੜ ਕਿਉਂ? ਕੁਝ ਚਿੰਤਕ, ਵਿਦਵਾਨ ਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਲੋਕ ਭਾਵੇਂ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਅੰਤਰ ਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਆਖ਼ਿਰ ਇਸੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਧੀ ਨੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਿਚਰਨਾ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਸਕੂਲ ਕਾਲਜ ਵੀ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕੰਮ ਕਾਜ ਲਈ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ ਹੈ। ਕੀ ਸਾਡਾ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਜਾਂ ਮਾਹੌਲ ਕੁੜੀਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ? ਵੇਲੇ ਕੁਵੇਲੇ ਕੁੜੀ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆਂ ਡਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ? ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਤੁਰੇ ਫਿਰਦੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਡਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਮੇ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੇ ਬਘਿਆੜ ਰੂਪੀ ਮੁੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਭੋਗ ਵਿਲਾਸ ਦੀ ਸ਼ੈਅ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਵਿਕਾਸ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਨੂ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਰ ਦੀ ਜੁੱਤੀ, ਢੋਰ, ਗੰਵਾਰ, ਪਸ਼ੂ ਆਦਿ ਸਮਝਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਸਥਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਜਿਊਣ ਵਾਸਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਾਹੌਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਮਾਦਾ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਅਤੇ ਸਖਤਾਈ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਬਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਗਾਹੇ-ਬਗਾਹੇ ਪੈਰੋਲ ’ਤੇ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਭਾਈ-ਭਤੀਜਾਵਾਦ, ਜਾਤ-ਬਰਾਦਰੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਵਾਰਦਾਤਾਂ, ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਨਸਿਕ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਉੱਪਰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਦਖਲ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖਤਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਮਾਦਾ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੱਥੇ ’ਤੇ ਲੱਗ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਗ਼ਲਤ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਜਾਗਰਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਿਤਰੀ ਸੱਤਾ ਵਾਲੀ ਮਾੜੀ ਸੋਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਬਾਲ ਵਿਆਹ, ਸਤੀ ਪ੍ਰਥਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਪੁੱਤਰ ਤਰਜੀਹ ਤੇ ਛੋਟੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਧੀਆਂ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਦਾਜ, ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ, ਹਿੰਸਾ ਆਦਿ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਮੁੱਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਲਿੰਗ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨੁਕਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਹੀ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਰਹਿਤ ਸਮਾਜ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਗਿਣਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਣੀ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਬਚਾਉਣੀ ਹੈ।

JARNAIL SINGH

ART CLASSES
604-825-4659
604-724-6922
604-595-5885
#106- 12882-85 Ave. Surrey

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ

ਲੇਖਕ : ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਤਰਸਿੱਕਾ

10 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਜਰਨੈਲ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹੋਈ ਆਉ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਜੀ।

ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲੇ ਦਾ ਜਨਮ ਸੰਮਤ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ 316 (1785 ਈ.) ਨੂੰ ਭਾਈ ਕਾਹਨ ਚੰਦ ਪੁੱਤਰ ਮੋਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਸ. ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਹੋਇਆ। ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਦੇ ਵੱਡ-ਵਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਜੈਸਲਮੇਰ ਸੀ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਫੂਲ ਮਹਿਰਾਜ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦ ਹੋਏ, ਫਿਰ 1735 ਈ. ਨੂੰ ਜਗਰਾਉਂ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕਾਉਂਕੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵੱਸੇ। ਕਾਉਂਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਉਦਾਸੀ ਸੰਤ ਮੂਲ ਦਾਸ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਮੋੜ੍ਹੀ ਰਖਵਾਈ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਤਿੰਨ-ਮੰਜ਼ਲਾ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਅਟਾਰੀ' ਰੱਖਿਆ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ।

ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵੀ ਚੰਗੇ ਘੋੜ-ਸਵਾਰ, ਤੀਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਤੇ ਤਲਵਾਰਬਾਜ਼ ਸਨ। ਆਪ ਇਮਾਨਦਾਰ, ਨੇਕ, ਸੱਚੇ-ਸੁੱਚੇ, ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਅਤੇ ਦਲੇਰ ਆਦਮੀ ਸਨ। ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵੀ ਸ. ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਨੇ ਮੁਲਤਾਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਬਹਾਦਰੀ ਵਿਖਾਈ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੀਰਿਆਂ ਜੜੀ ਕਲਗੀ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ. ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲੇ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਨਾਨਕੀ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਕੰਵਰ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਆਪ ਦੀ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਸ਼ਾਨੋ-ਸ਼ੌਕਤ ਵਧ ਗਈ। ਆਪ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਬਣੇ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਕੁਝ ਗਲਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਕੇ ਅਟਾਰੀ ਆ ਗਏ।

ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੇ ਨਮਕ-ਹਰਾਮੀ ਵਜ਼ੀਰ ਧਿਆਨ ਸਿੰਹੁ ਡੋਗਰੇ ਦੀ ਮਾੜੀ ਨੀਤੀ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵਿੱਚ ਗ਼ਦਾਰੀ ਦਾ ਛੁਰਾ ਮਾਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਲੜਾਈਆਂ, ਮੁੱਦਕੀ ਦੀ ਲੜਾਈ, ਫੇਰੂਮਾਨ ਦੀ ਲੜਾਈ, ਬੱਦੋਵਾਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਆਲੀਵਾਲ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰਥੀ ਡੋਗਰਿਆਂ ਦੀ ਗ਼ਦਾਰੀ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹਾਰ ਹੋਈ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸਾਂਭਣ ਵਾਲਾ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਇਸ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਜਾਂਦੀ ਦੇਖ ਕੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦ ਕੌਰ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮਿੱਤਰ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤੇ ਜਰਨੈਲ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਕ ਦਰਦ ਭਰੀ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਬੜੇ ਹੀ ਸਹਿਜ ਤੇ ਖਾਨਦਾਨੀ ਗੌਰਵ ਨਾਲ ਵੰਗਾਰਿਆ ਤੇ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹੋ ਹੀ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਅਤਿ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੀ ਘੜੀ ਸਮੇਂ ਸੰਕਟ ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਨ । ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀਵਾਲਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫੌਜ਼ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਸੀ ਓਹ ਇਕ ਚੰਗਾ ਘੋੜ ਸਵਾਰ . ਤੀਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਤੇ ਤਲਵਾਰ-ਬਾਜ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਕ ਇਮਾਨਦਾਰ , ਨੇਕ , ਸਚਾ-ਸੁਚਾ ,ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਤੇ ਦਲੇਰ ਆਦਮੀ ਸੀ ।

ਜਦ ਦਸ ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਮਹਾਰਾਨੀ ਜਿੰਦਾ ਦੀ ਚਿਠੀ ਲੈਕੇ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਕੋਲ ਪੁਜੇ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਨੀ ਜਿੰਦਾ ਦੀ ਦਰਦਭਰੀ ਚਿਠੀ ਦਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਡਾਢਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ,ਜਿਸਦੇ ਮਜਬੂਨ ਨੂੰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਤਲ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਉਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ।

ਚਿਠੀ ਲਿਖੀ ਮਹਾਰਾਨੀ ਨੇ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ
ਬੈਠ ਰਿਹਾ ਕੀ ਚਿਤ ਵਿਚ ਧਾਰ ਸਿੰਘਾ
ਦੋਵੀਂ ਜੰਗ ਮੁਦਕੀ-ਫੇਰੂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਲੇ
ਸਿੰਘ ਆਏ ਅੰਗਰੇਜਾਂ ਤੋਂ ਹਾਰ ਸਿੰਘਾ
ਕਾਹਨੂੰ ਹਾਰਦੇ ਕਿਓਂ ਮਿਹਣੇ ਜੱਗ ਦਿੰਦਾ
ਜਿਓਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਜੇ ਅਜ ਸਰਕਾਰ ਸਿੰਘਾ
ਤੇਗ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਖੁੰਡੀ ਨਹੀ ਹੋਈ
ਐਪਰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਹੋ ਗਏ ਗਦਾਰ ਸਿੰਘਾ
ਹੁਣ ਵੀ ਚਮਕੀ ਨਾ ਸਿੰਘਾ ਤੇਗ ਤੇਰੀ
ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਭ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਟਾਏ ਜਾਸਨ
ਤੇਰੇ ਲਾਡਲੇ ਕੌਮ ਦੀ ਹਿਕ ਉਤੇ
ਕਲ ਨੂੰ ਗੈਰਾਂ ਦੇ ਝੰਡੇ ਝੁਲਾਏ ਜਾਸਨ
ਬਦਲੀ ਜਿਹਨੇ ਤਕਦੀਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੀ
ਉਹਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਤੀਰ ਲਾਏ ਜਾਸਨ
ਅਜੇ ਸਮਾਂ ਈ ਵਕਤ ਸੰਭਾਲ ਸਿੰਘਾ
ਰੁੜੀ ਜਾਂਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਰਖ ਲੈ
ਲਹਿੰਦੀ ਦਿਸੇ ਰਣਜੀਤ ਦੀ ਪਗ ਮੈਨੂੰ
ਮੋਏ ਮਿਤਰ ਦੀ ਯੋਧਿਆ ਆਨ ਰਖ ਲੈ

ਚਿਠੀ ਪੜਕੇ ਚਿੱਟੇ ਨੂਰਾਨੀ ਦਾੜ੍ਹੇ ਵਾਲੇ ਸੂਰਬੀਰ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਜੋਸ਼ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਸਿਰ 'ਤੇ ਕੱਫਣ ਬੰਨ੍ਹਿਆਂ, ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕਿਰਪਾਨ ਧੂ ਲਈ, ਮਿਆਨ ਕਿੱਲੀ ਨਾਲ ਟੰਗਿਆ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਫ਼ਤਹਿ ਬੁਲਾ ਕੇ ਘੋੜੇ ਦੀਆਂ ਵਾਗਾਂ ਖਿੱਚੀਆਂ ਅਤੇ ਸਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਮੈਦਾਨੇ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ । ਜਦ ਉਨ੍ਹਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਡੋਗਰਾ ਤੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਤੇ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੰਗ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਇਹੋ ਜਹੇ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਤ ਦੀ ਕੋਈ ਆਸ ਨਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ਼ ਜਿਨ੍ਹਾ ਨੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਫੌਜ਼ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾਉਣਾ ਸੀ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਖਿੰਡਾ -ਪੁੰਡਾ ਦਿਤੀ ਸੀ । ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿਖ ਫੌਜ਼ ਦੀ ਹਾਰ ਹੋਣ ਤੇ ਗਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮਕਸਦ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜਾਂ ਵਲੋ ਦਿਤੇ ਲਾਲਚ ਪੂਰੇ ਹੋ ਸਕਣ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਫੌਜ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਹਿਚਕਚਾਏ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਤ ਨਾਜ਼ਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਜੋ ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਵਡੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਮੰਗਦੀ ਸੀ , ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਲੜਾਈ ਦੀ ਜਿਮੇਦਾਰੀ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਾ ਰਿਹਾ ਉਨ੍ਹਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲੜਾਈ ਦੀ ਆਖਰੀ ਰਣਨੀਤੀ ਘੜਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਫਿਰੰਗੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਮਰ ਮਿਟਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰੱਖੀ ਸੀ।

ਰਾਜਾ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜੋੜ ਤੋੜ ਰਣ-ਭੂਮੀ ਵਿਚ ਤੇਜ ਸਿੰਘ ਤੇ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗਦਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਖਤਰਨਾਕ ਸੀ । ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਮੁਖਤਿਆਰ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸੁਆਰਥ ਸਿਧ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਨਾਲ ਗਲ-ਬਾਤ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਜਾਤੀ ਲਾਭ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਚੁਕਾ ਸੀ । ਪਰ ਰੁਕਾਵਟ ਇਕੋ ਸੀ ਕੀ ਸਿਖਾਂ ਵਰਗੇ ਸੂਰਬੀਰ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਮਰ ਮਿਟਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜ਼ ਇਕ ਹਾਰ ਨਾਲ ਖਿੰਡਾਈ ਪੁੰਡਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ । ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿਥੇ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਸਿਰਲਥ ਸੂਰਮੇ ਜਥੇਦਾਰ ਹੋਣ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਗਦਾਰ ਨੇ 9 ਫਰਵਰੀ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਲੜਾਈ ਲਗਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲੇ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਵੇਲੇ ਬਥੇਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜਾਂ ਵਿਰੁਧ ਜੰਗ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸਹੇੜੇ , ਅੰਗਰੇਜ਼ਾ ਦੀ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ , ਉਹ ਲੜਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਭਜ ਜਾਏ ਪਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਧ੍ਰੋਹ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਨ , ਉਨ੍ਹਾ ਨੇ ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਦਿਤੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿਤਾ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਜੀਣ-ਮਰਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ।

ਸਵੇਰ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆ ਨਿਤਰੇ ਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕੀ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜਾਂ ਦਾ ਡੱਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪੰਜ ਦਰਿਆ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜਾਂ ਨੂੰ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਰਖਣ ਦੇਣਗੇ । ਸਰਦੀ ਦਾ ਮੌਸਮ ਸੀ। 10 ਫਰਵਰੀ, 1846 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਤੜਕਸਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਅਰਦਾਸ-ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂਆਂ, ਕੌਮੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ, ਮੁਰੀਦਾਂ ਤੇ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਵਾਈ। ਤੇ ਵਾਸਤਾ ਪਾਇਆ ਕੀ...

ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਨਮ-ਭੂਮੀ ਦੇ ਸਚੇ ਸਪੂਤ ਬਣਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਪਿਠ ਦਿਖਾਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕੱਟ ਮਰਨ

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੇ ਸਿਖ ਜੋ ਅਲੀਵਾਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਦਿਲ ਛਡ ਬੈਠੇ ਸੀ , ਮੁੜ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ ਸਭਰਾਉਂ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਨੇੜੇ ਕਸਬਾ ਮਖੂ) ਦੇ ਮੈਦਾਨੇ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਤੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਆਰ ਤੇ ਪਾਰ ਦੀ ਗਹਿਗੱਚ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜਾਂ ਭਾਰੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਜੋਸ਼ ਅੱਗੇ ਫਿਰੰਗੀਆਂ ਦੇ ਪੈਰ ਖਿਸਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਖੂਬ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲੀਆਂ ਤੇ ਖੰਡੇ ਖੜਕੇ। ਦੋਵਾਂ ਹੀ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਿਆਨਕ ਤੇ ਲਹੂ ਡੋਲ੍ਹਵੀਂ ਜੰਗ ਹੋਈ। ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਵਾਇਤ ਕਾਇਮ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਬਹਾਦਰੀ, ਜਜ਼ਬੇ ਅਤੇ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ-ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਅੰਗਰੇਜਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਮਲੇ ਸਮੇ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਲਗਪਗ ਹਰ ਥਾਂ ਮੌਜੂਦ ਦਿਸਦੇ ਸੀ ਉਹ ਇਕ ਦਸਤੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਦਸਤੇ ਵਲ ਜਾਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਜਵਾਨਾ ਨੂੰ ਡਟ ਕੇ ਲੜਨ ਲਈ ਹੁਲ੍ਹਾ ਸ਼ੇਰੀ ਦੇਣ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰਹ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ ਤੇ ਫੌਜ਼ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਉਭਾਰਿਆ ਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿਤੀ ਵਿਲਿਅਮ ਐਡਵਰਡ ਨੇ ਇਸ ਲੜਾਈ ਦਾ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਨਕਸ਼ਾ ਖਿਚਿਆ ਹੈ ," ਗਿਲਬੇਰਟ ਦੇ ਦਸਤੇ ਝਟਪਟ ਅਗੇ ਵਧੇ ,ਪਰ ਉਨ੍ਹਾ ਵੇਖਿਆ ਕੀ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਤਕੜਾ ਤੇ ਮੂਲੋਂ ਅਜਿਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾ ਕੇ ਪਿਛੇ ਹਟਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਗਏ ਸਰ ਹੇਰੀ ਸਮਿਥ ਵੀ ਅਗਲਿਆਂ ਮੋਰਚਿਆਂ ਵਲ ਵਧਿਆ ਪਰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਪਛਾੜ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ।

ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਲਿਖਦੇ ਹਨ

ਆਈਆਂ ਪਤਤਲਾਂ ਬੀੜ ਕੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ,ਅਗੋਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਪਾਸੜੇ ਮੋੜ ਦਿਤੇ
ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਾਖੇਖਾਂ ਹੋਏ ਸਿਧੇ ,ਹੱਲੇ ਤਿੰਨ ਫਰੰਗੀ ਦੇ ਤੋੜ ਦਿਤੇ
ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲੇ , ਬੰਨ ਸ਼ਸਤ੍ਰੀ ਜੋੜ ਵਿਛੋੜ ਦਿਤੇ
ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ , ਵਾਂਗ ਨਿਬੂਆਂ ਲਹੂ ਨਿਚੋੜ ਦਿਤੇ

ਪਰ ਗਦਾਰਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕਰੀਏ ਤੇ ਗਦਾਰ ਵੀ ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾ ਦੇ ਹਥ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗ ਡੋਰ ਹੋਵੇ , ਜਿਨ੍ਹਾ ਨੇ ਫੌਜ਼ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦਿਖਾਣਾ ਹੋਵੇ ਡੋਗਰਿਆਂ ਤੇ ਫਿਰੰਗੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੋਏ ਇੱਕ ਗਿਣੇ-ਮਿੱਥੇ ਤੇ ਗੁਪਤ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਫੌਜਾਂ ਲਈ ਬਾਰੂਦ ਦੀ ਜਗਾ ਸਰਸੋ ਭੇਜ ਦਿਤੀ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਜਿੰਦਾ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਮੜ ਦਿਤਾ । ਉਸੇ ਹੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਧੀਨ ਡੋਗਰੇ ਜਰਨੈਲ ਮੈਦਾਨੇ ਜੰਗ 'ਚੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਕੇ ਨੱਸ ਤੁਰੇ। ਉਹ ਜਾਂਦੇ-ਜਾਂਦੇ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਉੱਪਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਬੇੜੀਆਂ ਦੇ ਪੁਲ ਨੂੰ ਵੀ ਤੋੜ ਗਏ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ ਉੱਥੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਿਣ ਵਿੱਚ ਰੁੜ੍ਹ ਗਏ। ਜਰਨੈਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਫੌਜ ਦਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਘਬਰਾ ਜਾਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਫੌਜਾਂ ਤਾਣ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਨਿਤਾਣੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਘਮਸਾਨ ਦੀ ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲੇ ਨੇ ਪੂਰੇ ਤਾਣ ਨਾਲ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਆਹੂ ਲਾਹੇ ਪਰ ਲੜਦਿਆਂ-ਲੜਦਿਆਂ ਉਸ ਯੋਧੇ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਸੱਤ ਜ਼ਖ਼ਮ ਲੱਗੇ। ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਣ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆ ਉਹ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਜਰਨੈਲ ਤੋਂ ਸੱਖਣੀ ਹੋਈ ਸਿੱਖ ਫੌਜ ਜੋ ਸ਼ਾਮਾਂ ਪੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੱਤ ਰਹੀ ਸੀ, ਅੰਤ ਨੂੰ ਹਾਰ ਗਈ।

ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਲਿਖਦਾ ਹੈ:
ਜੰਗ ਹਿੰਦ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੋਣ ਲਗਾ ਦੋਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜਾਂ ਭਾਰੀਆਂ ਨੇ
"ਅੱਜ ਹੋਵੇ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਮੁੱਲ ਪਾਵੇ
ਜਿਹੜੀਆਂ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਤੇਗਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਨੇ,
ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰ ਬਾਝੋਂ
ਫੌਜਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਹਾਰੀਆਂ ਨੇ' ।

ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲੇ ਦੀ ਇਸ ਅਦੁਤੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਖਾਲਸਾ ਫੌਜ਼ ਤੇ ਇਤਨਾ ਡੂੰਘਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇਕ ਸਿਖ ਨੇ ਵੀ ਈਨ ਨਾ ਮੰਨੀ ਨਾ ਕਿਸੇ ਅਨੁਆਈ ਨੇ ਰਹਿਮ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਕੀਤੀ । ਹਰੇਕ ਥਾਂ ਤੇ ਓਹ ਜੇਤੂਆਂ ਦੇ ਸਾਮਣੇ ਛਾਤੀ ਤਾਣ ਕੇ ਖਲੋਤੇ ਰਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਉਧਰ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ ਮਾਈ ਦੇਸਾਂ ਨੇ 10 ਫਰਵਰੀ 1846 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪਰਾਣ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ। ਸ਼ਹੀਦ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਅਟਾਰੀ ਵਿਖੇ 12 ਫਰਵਰੀ, 1846 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਪਤਨੀ ਦੀ ਚਿਖਾ ਨੇੜੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਖੁਦਗਰਜ਼ ਡੋਗਰਿਆਂ ਤੇ ਫੌਜ ਵਿਚਲੇ ਕੁਝ ਕੁ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਤੱਤਾਂ ਨੇ ਦੇਸ-ਧਰੋਹ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਸਰ ਨਾ ਛੱਡੀ। ਉਹ ਇਤਨਾ ਜ਼ੋਰ ਖ਼ਾਲਸਈ ਫੌਜ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ ਲਾਉਂਦੇ ਜਿਤਨਾ ਕਿ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਮਿਸਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਤੇਜ ਸਿੰਘ ਡੋਗਰੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਨੀਅਤ ਸਾਫ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਨਮਕ ਹਰਾਮੀ ਨਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਲੜਾਈ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਹੋਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਅੱਜ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਕੁਨਿਘਮ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, " ਜਿਨ੍ਹਾ ਖਤਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿਖ ਕੌਮ ਘਿਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾ ਦੇ ਦਿਲ ਦਿਮਾਗ ਤੇ ਛਾਏ ਹੋਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾ ਨੂੰ ਬਦੇਸ਼ੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਜਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ । ਬਿਰਧ ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਟੱਕਰ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਤੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਪਿਰਿਟ ਤੇ ਉਸ ਰਹਸਵਾਦੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਿਝਾਉਣ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ "

ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲੇ ਦੀ ਦਲੇਰੀ ,ਬਹਾਦਰੀ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਭਰਾਉ ਦਾ ਵਾਟਰਲੂ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਮੇਲਸਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕੀ ਜੇ ਸਿਖ ਇਥੇ ਜਿਤ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਅੰਗਰੇਜਾਂ ਦੇ ਹਥੋ ਨਿਕਲ ਜਾਣਾ ਸੀ । ਪਰ ਇਹ ਖਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੀ ਗਦਾਰ ਸਨ (ਤੇਜ ਸਿੰਘ , ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ) ਜਿਨ੍ਹਾ ਨੇ 101 ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਹੋਰ ਦਿਤੇ ,ਨਹੀਂ ਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਤੇ ਹਿੰਦੂ ਵੀ ਸਿਖਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲੇ ਤੋੜ ਚੁਕੇ ਹੁੰਦੇ ।

ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲਾ ਜਿਸਨੇ 1818 ਤੋਂ ਲੈਕੇ 1846 ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੇ ਵਾਧੇ ਤੇ ਜਿਤ ਵਾਸਤੇ ਹੋਈ ਹਰ ਲੜਾਈ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਡੋਲਿਆ ਮੁਲਤਾਨ ਦੀ ਜੰਗ ਵੇਲੇ ਉਸ ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹਮ-ਰਕਾਬ ਸੀ । ਬਨੂੰ ਦੀ ਫਤਹਿ ਦੌਰਾਨ ਆਪਜੀ ਦਾ ਘੋੜਾ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਮਰਿਆ ਸਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਸਰਦਾਰ ਨੇ ਬਹਾਦਰੀ ਤੇ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਦੇ ਜੋਹਰ ਦਿਖਾਏ ਕੂਨਿੰਘਮ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਰਿੰਦਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕੋ ਇਕ ਮਰਦ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਸੀ । ਚਿਟਾ ਬਾਣਾ ਪਾਕੇ ਹਥ ਵਿਚ ਤਲਵਾਰ ਪਕੜ ਕੇ ਉਹ ਲੜਾਈ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਡੇਰਿਆਸ ਵਾਂਗੂੰ ਜੂਝਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੱਬਾ ਭਾਰ ਹੋ ਕੇ ਲੁਕਾਈ ਵੇਖਣ ਲਗੀ ਜਿਥੇ ਉਹ ਡਿਗਿਆ ਸੀ ਉਥੇ ਲੋਥਾਂ ਦਾ ਅੰਬਾਰ ਲਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ।

ਇਹੀ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੌਮ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮਾਵਾਂ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨਿਆ ਤਕ ਆਪਣੇ ਲਾਡਲਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਰਖਦੀਆਂ ,ਸੂਰਬੀਰ ਸਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਕ ਮਿਟੀ ਆਪਣੇ ਮਥਿਆ ਤੇ ਲਗਾਂਦੇ ਤੇ ਉਸਦੇ ਵੰਸ਼ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਖਮਲੀ ਕੁਰਸੀਆਂ ਤੇ ਬਿਠਾਂਦੇ ਉਨ੍ਹਾ ਦੇ ਚਰਨ ਚੁੰਮਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਠਲਿਆ ਨਾ ਠਲੀ ਜਾਂਦੀ । ਪਰ ਅਸੀ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਤੇ ਹੋਰ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦਸ ਹੀ ਨਹੀ ਸਕੇ ਸਗੋ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆ ਨੂੰ ਗੀਤਾ ਤੇ ਭੰਗੜੇ ਪਵਾਉਂਦੇ ਤੇ ਲੋਕਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਣ ਵਿੱਚ ਗਰਵ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋ ਦੂਰ ਜਾਦੇ ਹਨ । ਜੋ ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆ ਨੂੰ ਮੋਬਾਇਲ ਜਾ ਗੇਮਾਂ ਦੀ ਥਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ ਦਸਦੇ ਅਜ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਸਿੱਖੀ ਤੋ ਦੂਰ ਨਾ ਜਾਦੇ ਮਾਪੇ ਖੁਦ ਡੋਗਰਿਆਂ ਵਾਗ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਗਦਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ । ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਦਾਸ ਜੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਤਰਸਿੱਕਾ ਤੇ ਪੰਥ ਖਾਲਸੇ ਵਲੋ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਭ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕਰੇ ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

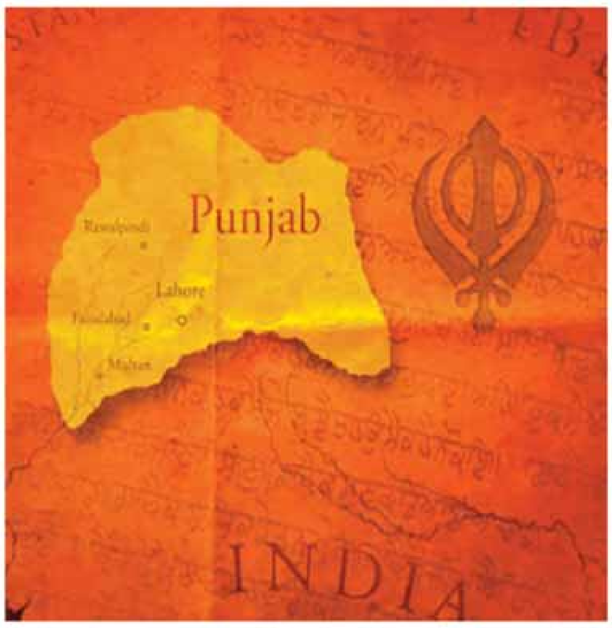

ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਕਿਵੇਂ ਬਣਿਆ?

ਲੇਖਕ : ਗਿ: ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ 'ਸੀਤਲ'

ਕਿਸ਼ਤ - 55

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ

ਫਿਰ ਸਹਿਜ-ਸਹਿਜ ਹਾਫ਼ਿਜ਼ ਰਹਿਮਤ ਖ਼ਾਂ, ਹੁੰਦੇ ਖ਼ਾਂ, ਸੈਦੁੱਲਾਖ਼ਾਂ, ਆਦਿ ਸਰਦਾਰ ਅਬਦਾਲੀ ਨਾਲ ਆ ਮਿਲੇ। 9 ਜਨਵਰੀ, 1760 ਈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ

ਬਰਾਰੀਘਾਟ ਦੀ ਲੜਾਈ

ਨੇੜੇ ਜਮਨਾ ਦੇ ਬਰਾਰੀ ਘਾਟ ਉਤੇ ਦੁਰਾਨੀਆਂ ਤੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਵਿਚ ਫੇਰ ਲੜਾਈ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੱਤਾ ਜੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸਦਾ ਭਤੀਜਾ ਜਨਕੋਜੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਇਆ।

ਸਕੰਦਰਾਬਾਦ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ

14 ਮਾਰਚ, 1760ਈ: ਸਕੰਦਰਾਬਾਦ ਕੋਲ ਮਲਹਾਰਰਾਉਦੁਰਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜ ਕੇ ਹਾਰ ਗਿਆ। ਏਥੋਂ ਅਬਦਾਲੀ ਅਲੀਗੜ ਜਾ ਬੈਠਾ ਤੇ ਲੱਗਾ ਮੁਸਲਮ ਹਾਕਮਾਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਕੇ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਵਧਾਉਣ। ਏਥੇ ਉਸਨੂੰ ਲਖਨਊ ਦਾ ਹਾਕਮ ਬੁਜਾਅਉੱਦੌਲਾ ਚਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਫ਼ੌਜ ਸਣੇ ਆ ਮਿਲਿਆ।

ਮਰਹੱਟਾਭਾਊ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ

ਓਧਰ ਪੇਸ਼ਵਾ ਦਾ ਭਰਾ 'ਸਦਾ ਸ਼ਿਵਭਾਊ' ਬੜੀਭਾਰੀ ਮਰਹੱਟਾਫ਼ੌਜ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਿਆ। 22 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਉਹਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਿੱਲੀ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਦੋ ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਮੱਲ ਲਿਆ। 17 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਭਾਊ ਨੇ ਕੁੰਜਪੁਰਾ ਮੱਲ ਲਿਆ ਤੇ ਅਬਦੁੱਸਮੱਦਖ਼ਾਂ ਤੇ ਨਜਾਬਤਖ਼ਾਂ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਯੂ। ਪੀ। ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫ਼ੌਜਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇਅਬਦਾਲੀ ੨੩ ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਜਮਨਾ ਟੱਪ ਕੇ ੨੪ ਨੂੰ ਪਾਨੀਪਤ ਆ ਬੈਠਾ।ਮਰਹੱਟਾ ਜਰਨੈਲ ਭਾਊ ਵੀ ਪਾਨੀਪਤ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਬਾਹੀ ਆ ਬੈਠਾ।

ਪਾਨੀਪਤ ਦੀ ਤੀਜੀ ਲੜਾਈ

ਦੋਹਾਂ ਦਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਰਾਬਰ (ਸੱਤ ਲੱਖ ਦੇ ਲਗਭਗ) ਸੀ। ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੋਵੇਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਆਮੋ-ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਬੈਠੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਆਏ ਦਿਨ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਝੜਪਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਅੰਤ 14 ਜਨਵਰੀ, 1761ਈ: ਨੂੰ ਪਾਨੀਪਤ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤਿੱਜੀ ਲੜਾਈ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਰਹੱਟੇ ਹਾਰ ਗਏ। ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਦਾ ਸੈਨਾਪਤੀਸਦਾਸ਼ਿਵਭਾਊ, ਜਨਕੋਰਾਉਂ, ਅੰਤਾਜੀਮਾਨਕੇਸਵਰ ਆਦਿ ਕਈ ਨਾਮਵਰ ਜਰਨੈਲ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਪੇਸ਼ਵਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਾਓ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਇਆ। ਸੱਠ-ਸੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ਮਰਹੱਟੇ ਕਤਲ ਹੋ ਗਏ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਕ ਲੱਖ ਤਕ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਏਸੇ ਗ਼ਮ ਨਾਲ ਮਰਹੱਟਾਪੇਸ਼ਵਾ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬੀਮਾਰ ਰਹਿ ਕੇ ਮਰ ਗਿਆ। ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਅਜੇਹੀ ਸੱਟ ਸੀ, ਜਿਸ ਪਿਛੋਂ ਉਹ ਫਿਰ ਉਸ ਤਾਕਤ ਵਿਚ ਨਾ ਆ ਸਕੇ। ਏਸੇ ਲੜਾਈ ਵਿਚੋਂ 22 ਹਜ਼ਾਰ ਮਰਹੱਟਾ ਇਸਤਰੀਆਂ, ਬੱਚੇ ਤੇ ਮਰਦ ਦੁਰਾਨੀਆਂ ਕੈਦ ਕਰ ਲਏ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮਾਲ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਕਾਬੂ ਆਇਆ 29 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅਬਦਾਲੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਇਆ ਤੇ 21 ਮਾਰਚ ਤਕ ਸ਼ਹਿਰ' ਤੇ ਇਲਾਕਾ ਦਿਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਲੁੱਟਿਆ।

ਅਬਦਾਲੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ

22 ਮਾਰਚ, 1761 ਈ. ਨੂੰ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਕਾਬਲ ਨੂੰ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਅਬਦਾਲੀ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਕਰੀਮਦਾਦ ਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਨਵੰਬਰ, 1756 ਤੋਂ ਮਾਰਚ, 1760 ਤਕ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਰਿਹਾ। ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਕਰੀਮਦਾਦਖ਼ਾਂ ਤੇ ਜ਼ੈਨਖ਼ਾਂ (ਸਰਹਿੰਦ) ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਲਿਆ। ਸੌ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੂਬੇਦਾਰੀ ਸਰਬੁਲੰਦਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਹ ਏਨਾ ਦਲੇਰ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਜਲੰਧਰ ਹੀ ਬਹਿ ਰਿਹਾ, ਲਾਹੌਰ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਹੀ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂਸਆਦਤਯਾਰ ਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਾਇਬ ਸੂਬੇਦਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਏਸੇ ਸਮੇਂ ਰੁਸਤਮ ਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਮੁਹਾਲ (ਸਿਆਲਕੋਟ) ਦਾ ਤੇ ਸਮੱਦਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹਿੰਦ ਦਾ ਫ਼ੌਜਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸਆਦਤਯਾਰ ਖ਼ਾਂ ਸੂਬੇਦਾਰ ਲਾਹੌਰ

ਏਸ ਸਮੇਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਫੇਰ ਮੱਲ ਲਏ ਤੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਥਾਂ ਥਾਂ ਕਿਲੇ ਬਣਾ ਲਏ। ਸ: ਚੜ੍ਹਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਲਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਤੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਪੱਕਾ ਕਰ ਲਿਆ ਫ਼ ਇਲਾਕਿਆਂ ਇਲਾਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਬਹੁਤੇ ਆਪ ਸਿੱਖ ਬਣ ਗਏ ਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਈਨ ਮੰਨ ਲਈ। ਪਠਾਣਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਕੇਵਲ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਹਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰੁਸਤਮ ਖਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਬੂ

ਕੋਈ ਹਾਕਮ ਦਲੇਰੀ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦਾ ਵੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭੁੱਲ ਉਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਪਛਤਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ। ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੇ ਫ਼ੌਜਦਾਰ ਰੁਸਤਮ ਖ਼ਾਂ ਨੇ ਅਜੇਹੀ ਭੁੱਲ ਕੀਤੀ। ਅਕਤੂਬਰ, 1760 ਈ: ਵਿਚ ਉਹ ਫ਼ੌਜ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਪਿਆ। ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਉਹਦੀ ਫ਼ੌਜ ਹਾਰ ਗਈ ਤੇ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਬੂ ਆ ਗਿਆ। ਅੰਤ ਉਹਨੇ ਨਜ਼ਰਾਨਾ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਰਿਹਾਈ ਪਾਈ।

ਰੁਸਤਮ ਖਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਬੂ

ਸਾਰਾ ਉਦਾਲਾ ਮੱਲ ਕੇ ਸਿੱਖ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆ ਢੁਕੇ। ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਤਕ ਛਾਪੇ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਕੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਦਾ ਨੱਕ ਦਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤਯਾਰਖ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੋ, ਉਹਨੇ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣਾ ਤਿਆਗ-ਪੱਤਰ (ਇਸਤੀਫ਼ਾ) ਸਰ ਬੁਲੰਦ ਖ਼ਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

ਦੀਵਾਨ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਸੂਬੇਦਾਰ ਲਾਹੌਰ

ਪਰ ਸਦਕੇ ਆਖੋ ਸਰਬੁਲੰਦਖ਼ਾਂ ਦੇ, ਉਹ ਫੇਰਵੀ ਜਲੰਧਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਨਿਕਲਿਆ। ਉਹਨੇ ਓਥੇ ਬੈਠੇ ਹੀ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀਵਾਨ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ (ਹਿੰਦੂ) ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖ ਭੇਜੀ।

ਮੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਂ ਸੂਬੇਦਾਰ ਲਾਹੌਰ

ਦੀਵਾਨ ਇਹ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਕੁਛ ਚਿਰ ਵਾਸਤੇ ਬਦੋਬਦੀ ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਉਹਦੇ ਮੱਥੇ ਮੱੜਿਆ ਗਿਆ। ਅੰਤ ਮੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਹਾਕਮ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

-ਚਲਦਾ

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਕੁਝ ਅਣਗੌਲੇ ਕਿਰਦਾਰ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ

ਲੇਖਕ : ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੁਪਾਲ
ਸੰਪਰਕ: 98147-15796

ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋ ਗਿਆ। ਨਵੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਕਾਰਜਾਂ ਸਦਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਸਤਿਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕੁਝ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਅਸਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਾਣੇ ਅਣਜਾਣੇ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾਮਈ ਕਾਰਜ ਵੀ ਵਕਤ ਦੀ ਧੂੜ ਹੇਠ ਦੱਬ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੁਝ ਕੁ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਝਲਕਾਰੀ ਬਾਈ: ਅਖੌਤੀ ਦਲਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਝਲਕਾਰੀ ਬਾਈ 1857 ਈਸਵੀ ਦੇ ਗ਼ਦਰ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਬਹਾਦਰ ਸਿਪਾਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਝਾਂਸੀ ਦੀ ਰਾਣੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਦੀ ਸੈਨਾ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਸੈਨਾ ਦੇ ਇਸਤਰੀ ਵਿੰਗ ਦੀ ਕਮਾਂਡਰ ਵੀ ਬਣੀ। ਆਪਣੀ ਲਿਆਕਤ ਸਦਕਾ ਉਹ ਰਾਣੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਈ ਸੀ। 1857 ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਹਿਊਗ ਰੋਜ਼ ਨੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਫ਼ੌਜ ਨਾਲ ਝਾਂਸੀ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਰਾਣੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਚ ਨਿਕਲੀ। ਝਲਕਾਰੀ ਬਾਈ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਰਾਣੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਝਾਂਸੀ ਦੀ ਰਾਣੀ ਦਾ ਭੇਸ ਧਾਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁੱਦ ਪਈ। ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਝਲਕਾਰੀ ਬਾਈ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਸਦਕਾ ਰਾਣੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਸਕੀ। ਇਉਂ ਝਲਕਾਰੀ ਬਾਈ ਨੇ ਰਾਣੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਬਾਈ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਮੇਵਾੜ ਦੀ ਨਾਇਕਾ ਪੰਨਾ ਦਾਈ: ਰਾਣਾ ਸੰਘਾ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸੰਤਾਨ ਰਾਜਾ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਾਈ ਸੀ ਪੰਨਾ ਦਾਈ। ਰਾਣਾ ਸੰਘਾ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਬਨਵੀਰ ਨੇ ਵਿਕਰਮਾਦਿੱਤ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪ ਰਾਜਭਾਗ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਰੋੜਾ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹਿਆ, ਪਰ ਪੰਨਾ ਦਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਚੇਤ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਕੀਰਤ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਟੋਕਰੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਮਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਚੰਦਨ ਨੂੰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ਾਲਮ ਬਨਵੀਰ ਨੇ ਪੰਨਾ ਦਾਈ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਚੰਦਨ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਉਦੋਂ 15 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਸੀ। ਪੰਨਾ ਅਤੇ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਕੰਭਲਗੜ੍ਹ ਚਲੇ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਨਕਿਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਬਨਵੀਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੀ ਰਾਜ ਦੁਆਇਆ।

ਜਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਵਾਲਾ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ: ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਾਟਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਖੁਸ਼ਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਵੱਡੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਠੋਸ ਉਪਾਅ ਦੱਸੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸਰ ਪਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਕੋਈ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ 2001 ਵਿੱਚ ਮੈਗਾਸੇਸੇ ਐਵਾਰਡ ਅਤੇ 2015 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਟਾਕਹੋਮ ਵਾਟਰ ਪਰਾਈਜ਼ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

ਮੇਘਾਲਿਆ ਦਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆ ਯੂ ਕਿਆਂਗ ਨੰਗਬਾ: ਯੂ ਕਿਆਂਗ ਨੰਗਬਾ ਨੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਜੈਂਤੀਆ ਲਹਿਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਤੀਹ ਸਤੰਬਰ 1862 ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੇ ਬੀਜ ਬੀਜਣ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਨਿਡਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹੀਰਾ ਬਾਈ: ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਰਾਠਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਈਆਂ ਜੰਗਾਂ ਸਮੇਂ ਇਹ ਜੰਗ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਿਡਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਲਈ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਰਗਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਜੋਖ਼ਮ ਭਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਜੰਗ ਦੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ। ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੇਰਵੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।

ਸਾਹਸੀ ਔਰਤ ਰਾਣੀ ਅਬਾਕਾ ਚੌਤਾ: ਰਾਣੀ ਅਬਾਕਾ ਚੌਤਾ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਉਲਾਲ ਦੀ ਰਾਣੀ ਸੀ, ਜੋ 16ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਪੁਰਤਗਾਲੀ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜੀ। ਪੁਰਤਗਾਲੀ ਉਲਾਲ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ ਵਾਰ ਹਮਲੇ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਅਬਾਕਾ ਨੇ ਹਰ ਵਾਰੀ ਹਮਲਾ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਚਾਰ ਦਹਾਕੇ ਪੁਰਤਗਾਲੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜਦੀ ਰਹੀ। ਆਪਣੇ ਹੌਸਲੇ ਅਤੇ ਨਿਡਰਤਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਭੈ ਰਾਣੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯੂਰਪੀ ਬਸਤੀਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਲੜਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਔਰਤ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਗਿਆਨੀ ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ: ਭਗਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਨੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੁਜੱਸਮੇ ਵਜੋਂ ਸਦਾ ਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਯਤੀਮਾਂ ਦੀ ਪਿੰਗਲਵਾੜੇ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉੱਤਮ ਸੀ, ਪਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਭਗਤ ਜੀ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਿੰਗਲਵਾੜੇ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਕਾਗਜ਼ ਲਿਖਣ ਜਾਂ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਕੈਲੰਡਰਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਖਾਲੀ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਭਗਤ ਜੀ ਨੂੰ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਜਨੂੰਨ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਰਤੀ, ਪਾਣੀ, ਹਵਾ, ਰੁੱਖ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪੈਂਫਲਿਟ ਮੁਫ਼ਤ ਵੰਡੇ।

ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ ਜੋਰਾ ਸਿੰਘ ਬੱਧਣੀ: ਇਹ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋਸ਼ੀਲੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਬਾਗ਼ੀ ਸੁਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ।

ਅਣਗੌਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ:

ਚੁੱਪ ਵਾਦੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ (1970-80): ਕੇਰਲਾ ਦੀ ਚੁੱਪ ਵਾਦੀ (ਸਿਲਏਨਟ ਵਓਲਲਏ) ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਉੱਠੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੀ। ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ, ਸਮਾਜ ਸੇਵਕਾਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲ ਕੇ ਕੀਤਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਏਕੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਜ਼ਾਹਰਾ ਸਬੂਤ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮੀਂਹ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚੇ ਆਖ਼ਰੀ ਜੰਗਲ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਫ਼ਲ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕਿਉਂ ਹੈ?

ਰਾਣੀ ਗੈਡੀਂਉਲੀ ਦੀ ਹੇਰਾਕਾ ਲਹਿਰ: ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨਾਗਾ ਆਗੂ ਰਾਣੀ ਗੈਡੀਂਉਲੀ ਨੇ ਹੇਰਾਕਾ ਲਹਿਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨਾਗਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਲਹਿਰ 1920 ਵਿੱਚ ਰਾਣੀ ਦੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਹੈਪੋ ਜੈਦੋਨੰਗ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ 1931 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਮਾਨ ਰਾਣੀ ਨੇ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਰਾਣੀ ਨੂੰ 14 ਸਾਲ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਇਹਦੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤਾ ਚਾਨਣ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੇ।

ਸੰਤਾਲ ਹੁਲ ਬਗ਼ਾਵਤ: ਇਹ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਸੰਤਾਲ ਕਬੀਲੇ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਾਲਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬਸਤੀਵਾਦ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਲੋਟੂ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 1955 'ਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਗ਼ਾਵਤ ਸੀ। ਇਹ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਅੰਦੋਲਨ ਸੀ। ਇਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਸਥਾਈ ਭੂਮੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਬਿਲ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਲਈ 1857 ਦੇ ਗਦਰ ਵਾਂਗ ਹੀ ਲੜੇ, ਪਰ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਵਕਤ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਚਲਦੇ ਪਹੀਏ ਦੀ ਧੂੜ ਹੇਠ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਗੋਹੜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪੂਣੀ ਕੱਤਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਆਉ ਜਲਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਈਏ

ਲੇਖਕ : ਅਸ਼ਵਨੀ ਚਤਰਥ,
ਸੰਪਰਕ: 62842-20595

ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੀ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਗ੍ਰਹਿ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੰਗਲਾਂ, ਪਹਾੜਾਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ, ਨਹਿਰਾਂ, ਸਮੁੰਦਰਾਂ, ਝਰਨਿਆਂ ਅਤੇ ਜਲਗਾਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਭੌਤਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਲਗਾਹਾਂ ਉਹ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨ ਹਨ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਸਮੇਤ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਲ-ਮੂਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸੋਖ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਵੀ ਬਣਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਜਲਗਾਹਾਂ ਦੀ ਮਹਤੱਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ 'ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਜਲਗਾਹਾਂ ਦਿਵਸ' ਹਰ ਸਾਲ 2 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ 2 ਫਰਵਰੀ 1971 ਨੂੰ ਇਰਾਨ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਰਾਮਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀਆਂ ਜਲਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਹਿਦ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ 'ਰਾਮਸਰ ਸਮਝੌਤਾ' ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਉੱਤੇ 172 ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਉੱਘੀਆਂ 2400 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਲਗਾਹਾਂ ਨੂੰ 'ਰਾਮਸਰ ਜਲਗਾਹਾਂ' ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰਫਲ 21 ਲੱਖ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ 85 ਜਲਗਾਹਾਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਲ ਭਾਵ 2025 ਦੇ ਜਲਗਾਹਾਂ ਦਿਵਸ ਦਾ ਥੀਮ ਭਾਵ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਹੈ 'ਸਾਡੇ ਸਾਂਝੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਜਲਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਈਏ'।

ਜਲਗਾਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਫ਼ਾਇਦੇ: ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਭਾਵੇਂ ਜਲਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੇ ਸਮਝ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਕਦਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਡਮੁੱਲੀਆਂ ਜਲਗਾਹਾਂ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਲਗਾਹਾਂ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ, ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਅਤੇ ਸਵੱਛ ਬਣਾ ਕੇ ਪੀਣ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਬਣਾਉਣ, ਪਥਾਰਟੀ ਬਾਲਣਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕੋਲਾ, ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਆਦਿ) ਦੇ ਬਲਣ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਰਹੀ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਗੈਸ ਨੂੰ ਸੋਖ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਬਣਾਉਣ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੂਫ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ, ਸਮੂਹ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਲਗਾਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹੀ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਭੌਂ-ਖੋਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਏ ਜਾਂਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਕਦੇ ਵੀ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੋਖੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਜਲਗਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ: ਜਲਗਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਜਲਗਾਹਾਂ ਨੂੰ 'ਧਸਾਊ ਦਲਦਲ' ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪੱਧਰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਨੀਵਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਸਾਲ ਪਾਣੀ ਭਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਲਗਾਹਾਂ ਅੰਟਾਰਕਟਿਕਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਸਾਊ ਦਲਦਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੌਦੇ-ਪ੍ਰਾਣੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮੈਨਗ੍ਰੋਵ (ਅੰਘ੍ਰੋੜਓ) ਅਤੇ ਤਾੜ (ਫਅਲੰ) ਦੇ ਪੌਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਜਲਗਾਹਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਮਾਰਸ਼ਜ਼' (ਅ੍ਰਸ਼ੁਓਸ਼) ਜਾਂ 'ਟੋਭੇ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਸੇਮ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਟੋਭੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੁਮੰਦਰਾਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਝੀਲਾਂ ਕੰਢੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਕੰਢੇ ਮਿਲਦੇ ਟੋਭਿਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਖਾਰਾ ਅਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਕੰਢੇ ਮਿਲਦੇ ਟੋਭਿਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਮਿੱਠਾ ਭਾਵ ਸਾਧਾਰਨ ਪਾਣੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਟੋਭੇ ਜਲ-ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦੇ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਜਜ਼ਬ ਕਰਕੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਜਲ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾ: ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਘੁਲੇ ਹੋਏ ਰਸਾਇਣਾਂ ਨੂੰ ਸੋਖ ਕੇ ਇਹ ਜਲ-ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਅਤੇ ਵਰਤਣਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਰਸਾਇਣ ਘੁਲੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਣੀ ਸਾਡੇ ਸਮੁੱਚੇ ਜਲ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਟੋਭਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਨਸਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਾਣੀ ਵਾਲਾ ਘਾਹ, ਸਰਕੰਡੇ, ਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹੀਆਂ-ਬੂਟੀਆਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਅੰਦਰ ਘੁਲੇ ਹੋਏ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਰਸਾਇਣਾਂ ਨੂੰ ਜਜ਼ਬ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਗੁਰਦਿਆਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਜਲਗਾਹਾਂ: ਜਲਗਾਹਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਹਿਜ਼ 6 ਫ਼ੀਸਦੀ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਪੌਦੇ-ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਲਗਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਵਿਚਲੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ ਬਰਸਾਤੀ ਜੰਗਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਲਗਾਹ ਦਾ ਨਾਂ 'ਪੰਟਾਨਲ' ਜਲਗਾਹ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਦੋ ਲੱਖ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ, ਪੈਰਾਗੁਏ ਅਤੇ ਬੋਲੀਵੀਆ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਗੰਧਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਲਗਾਹਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੀ ਮਿੱਟੀ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਗੁਰਦੇ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੈਵਿਕ-ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਲਗਾਹਾਂ: ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦੀ ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਾਤਮੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਲਗਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀਆਂ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਬਿਖ਼ਮ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਥਾਨ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਟਿਕਾਣਾ ਬਦਲਦੇ ਹਨ, ਲਈ ਜਲਗਾਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਲਗਾਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਫ਼ਾਲਤੂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਜਜ਼ਬ ਕਰਕੇ ਕੁਦਰਤੀ ਜਲ-ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 'ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਨ ਫੰਡ' (ਾਂਢ) ਅਨੁਸਾਰ 30 ਤੋਂ 40 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਜਲਗਾਹਾਂ ਨੇੜੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਨੇਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ, ਜਲਥਲੀ ਜੀਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀੜੇ-ਮਕੌੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਮੱਛਰਾਂ ਨੂੰ ਖਾ ਕੇ ਖ਼ਤਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਲੇਰੀਆ, ਡੇਂਗੂ ਅਤੇ ਚਿਕਨਗੁਨੀਆ ਜਿਹੇ ਭਿਆਨਕ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਲਗਾਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਣੀ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਗੰਧਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਲਈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਲਗਾਹਾਂ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਪੱਖੋਂ ਬੇਹੱਦ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜਲਗਾਹਾਂ: ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਛੇ ਜਲਗਾਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਹਰੀਕੇ ਪੱਤਣ, ਰੋਪੜ, ਕੇਸ਼ੋਪੁਰ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇੜੇ), ਕਾਂਜਲੀ (ਕਪੂਰਥਲਾ ਨੇੜੇ), ਬਿਆਸ ਅਤੇ ਨੰਗਲ ਵਿਖੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਨੂੰ 'ਰਾਮਸਰ ਸਮਝੌਤੇ' ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀ ਰੂਸ, ਯੂਰਪ, ਚੀਨ, ਤਿੱਬਤ ਅਤੇ ਕਜ਼ਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਪਰਵਾਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਲਗਾਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੈਣ-ਬਸੇਰਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ਲੇਖਕ : ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸੇਖੋਂ
ਸੰਪਰਕ : 98145 - 07693

ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਆਪਾਂ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਵੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਖਾਸ ਖਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੀੜ੍ਹੀ-ਦਰ-ਪੀੜ੍ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਠੱਲ੍ਹ ਪੈਂਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਸਾਡੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਦਰ ਗ੍ਰਸੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਫ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਵਹਿਮ ਭਰਮ ਜਾਂ ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀ ਹਨ- ਜਾਦੂ ਟੂਣਾ, ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਿੱਛ ਆਉਣੀ, ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਕੱਟ ਜਾਣਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਦੀ ਬਲੀ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼, ਅਣਦੇਖੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ, ਭੂਤਾਂ ਪ੍ਰੇਤਾਂ ਤੇ ਜਿੰਨਾਂ ਦੈਂਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਖੌਤੀ ਪਰੀ ਕਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਮੰਨਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ। ਘਰਾਂ ਜਾਂ ਗੱਡੀਆਂ ਟਰੱਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਜੁੱਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਖਣਾ 'ਬੁਰੀ ਨਜ਼ਰ ਵਾਲੇ ਤੇਰਾ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ' ਆਦਿ।

ਲੋਕ ਮੰਦਰ, ਮਸੀਤ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਮਿੱਥਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਰਧਾ ਵੀ ਮੰਨੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਇੱਕ, ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੀਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵੇਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਸਭ ਸਿਖਨ ਕੋ ਹੁਕਮ ਹੈ ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓਂ ਗਰੰਥ।' ਲੇਕਿਨ ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੋਕ ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਓ ਅਖੌਤੀ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਥਾਂ ਥਾਂ 'ਤੇ ਭਟਕਦੇ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਹਿਮ ਭਰਮ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ, ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ ਕੁਝ ਧਰਮ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰੱਬ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਦੀ ਜਕੜ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਮੜ੍ਹੀਆਂ ਮਸਾਣਾਂ ਜਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਜਾਂ ਪੱਥਰਾਂ 'ਤੇ ਮੱਥੇ ਰਗੜਦੇ ਆਮ ਹੀ ਵੇਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਬੇਸ਼ਕ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਬਲੀ ਜਾਂ ਸਤੀ ਪ੍ਰਥਾ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਧਰੇ ਨਾ ਕਿਧਰੇ ਇਸਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅੱਜ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬੋਧ ਵਾਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਖੌਤੀ ਬਾਬਿਆਂ ਤੇ ਡੇਰਾਵਾਦ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਇਸਦੇ ਰਾਜਸੀ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਟੀਵੀ ਤੋਂ ਖਬਰਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਆਪੂੰ ਸਜੇ ਗੁਰੂ, ਬਾਬੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਕੁਕਰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਇਸਤਰੀ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ 'ਸੋ ਕਿਉਂ ਮੰਦਾ ਆਖਿਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮੇ ਰਾਜਾਨੁ' ਉਚਾਰਿਆ, ਉਸੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਲੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਬਾਬੇ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਅੰਨ੍ਹੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਧੰਦਾਂ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਖਬਾਰਾਂ ਭਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਖਰੀਦ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹਾ ਰਿਮੋਟ ਘੁਮਾਓ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬਾਬੇ ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਮਾਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਚਲਤ ਤੇ ਸਾਧਾਰਣ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਵਚਨ ਕਰਦੇ ਮਿਲਣਗੇ। ਕੁਝ ਇਕਨਾਂ ਦੇ ਤਾਂ ਡੇਰਿਆਂ, ਆਸ਼ਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਵੀ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਹਾਸ ਰਸ ਉਪਜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਪਾਓ ਵੀ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਟੀਵੀ ਸੀਰੀਅਲ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਚੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ। ਕਿੰਨੇ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਢੰਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਭੂਤਾਂ ਪ੍ਰੇਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾ ਸਾਡੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਸੀਰੀਅਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਸਮਝ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਵੀ ਝੁੰਝਲਾ ਉੱਠਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੱਤਰਕਾਰ ਜਾਂ ਲੇਖਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ! ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ? ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਢੀਠਤਾਈ ਦੀ ਹੱਦ ਵੇਖਣਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, 'ਜਦੋਂ ਦਰਸ਼ਕ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਦੇਖਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ?' ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹਨਾਂ ਢੀਠਾਂ ਤੇ ਬੇਸ਼ਰਮਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਕੁ ਵੀ ਇਲਮ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਟੀਵੀ ਜਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਖੌਰੇ ਕਿਉਂ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਦੇ ਦੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁੰਢਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ?

ਸਾਡਾ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, 'ਫਾਰ ਅਡਲਟ ਹੈ, ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਏ ਸਰਟੀਫੀਕੇਟਝ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।' ਏ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਯੂ, ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਰੋਕ ਲਾਵੇਗਾ ਕੌਣ, ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਦਰਸ਼ਕ ਤਾਂ ਦੇਖਣਗੇ ਹੀ, ਜਦੋਂ ਚੀਜ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਰੋਸੀ ਜਾਵੇਗੀ!

ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਰਿਸਾਲੇ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਤਾਅਲੁਕ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਾਧਾਰਨ ਜਾਂ ਗੈਰ ਸੰਜੀਦਾ ਲੇਖਕ, ਸੰਪਾਦਕ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਹੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਜਾਂ ਵੱਡਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਕੋਰਸੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਾਉਣ ਜਾਂ ਥੋਪਣ ਵਾਲੇ ਅਦਾਰੇ ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬੌਧਿਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸਰਮਾਇਦਾਰੀ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਹੱਥ ਠੋਕੇ! ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੀ ਖੋਖਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਰਥਕ ਸੋਚ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਬੇਸ਼ਕ ਅੱਜ ਦੀ ਪਨੀਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਘਰ ਦਾ ਸਾਰਥਕ ਮਾਹੌਲ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਥੋਥਲੇ ਰਸਮੋ ਰਿਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤਕ ਮੁਕਤ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਤਾਂ ਬਿਹਤਰ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਹੀ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਫੇਰ ਦੈਨਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ੀਫਲਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਲਮ ਕਿਉਂ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?

ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁੱਠਾ ਗੇੜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਥਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚੌਹ ਤਰਫ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਿਵੇਂ ਰਾਹ ਰੋਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਵੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਫਿਰਕੂ ਅਨਸਰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਤਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਆਧੁਨਿਕ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨਮਾਨੀਆਂ ਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹੀ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਭਾਰਤ ਵਰਸ਼ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਰੰਗਣ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰ੍ਹੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਤਦ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇਗਾ ਜੇਕਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਈਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਿਲੇਬਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ। ਵਹਿਮ ਭਰਮ ਉਪਜਾਉਂਦੇ ਟੀਵੀ ਸੀਰੀਅਲਾਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਉੱਪਰ ਵੀ ਰੋਕ ਲੱਗੇ। ਫੋਕੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਅਪੀਲਾਂ ਜਾਂ ਚੰਦ ਬੰਦਿਆਂ ਲਈ ਸੈਮੀਨਾਰ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ, ਜਨ ਸਮੂਹ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਵੱਡੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਚੰਗਿਆਈ ਦਾ ਕੰਮ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਅਰੰਭ ਕਰਦੇ, ਕੀ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਪਏ ਕਰਦੇ ਹੋ?

ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਿਆਂ...

ਲੇਖਕ : ਐੱਨਐੱਨ ਵੋਹਰਾ

ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਪਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ’ਚੋਂ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ (ਡਬਲਿਊਐੱਚਓ) ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ’ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਨੇ ਕਰੀਬ ਚਾਰ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਚੇਤਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਮੈਂ ਮਈ 1982 ਵਿਚ ਜਨੇਵਾ (ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਲੰਮੇ ਚੌੜੇ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ‘ਏ’ ਅਤੇ ‘ਬੀ’, ਦੋ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ।

1982 ਵਿੱਚ 163 ਦੇਸ਼ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ‘ਬੀ’ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਸੀ। ਜਨੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਰਾਜਦੂਤ ਏਪੀ ਵੈਂਕਟੇਸ਼ਵਰਨ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ‘ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਹਿਮ ਕੂਟਨੀਤਕ ਜਿੱਤ’ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਮੇਰੀ ਚੇਅਰਮੈਨੀ ਹੇਠ ਐਫਰੋ-ਏਸ਼ੀਅਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਏਜੰਡੇ ’ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਫ਼ਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾੜੀ ਸਿਹਤ ਹਾਲਤਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਤੇ ਦਾ ਖਰੜਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ (ਡੀਜੀ) ਡਾ. ਹਲਫ਼ਦਾਨ ਮਹਿਲਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਬੈਠੇ ਹੀ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਫ਼ਲਸਤੀਨੀ ਵਫ਼ਦ ਦੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਏਜੰਡਾ ਆਈਟਮ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਮਾਹਿਰਾਨਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਫ਼ਲਸਤੀਨੀ ਮੁਕਤੀ ਸੰਗਠਨ ਤੇ ਫ਼ਲਸਤੀਨੀ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਹਾਸਭਾ ਦੇ ਮਤੇ ਉੱਪਰ ਬੋਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਅਗਲੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ’ਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਆਖਦਾ, ਡਾ. ਜੌਨ੍ਹ ਬ੍ਰਾਇੰਟ ਜੋ ਅਮਰੀਕੀ ਵਫ਼ਦ ਦੇ ਸਨਮਾਨਤ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਨੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਦਾ ਕਾਰਡ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਫ਼ੌਰੀ ਦਖ਼ਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਡਾ. ਬ੍ਰਾਇੰਟ ਨੇ ਤੈਸ਼ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇ ਮਤੇ ਦੇ ਖਰੜੇ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਾਤਕ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਆਈਟਮ ਉੱਪਰ ਹੋਰ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ “ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਜਟ ਇਮਦਾਦ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ” (ਉਸ ਵੇਲੇ ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕੁੱਲ ਬਜਟ ਦਾ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸਾ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ!)। ਡਾ. ਬ੍ਰਾਇੰਟ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੈਂਬਲੀ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਤਰਥੱਲੀ ਮੱਚ ਗਈ ਤੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਤਾਕੀਦ ਰੌਲੇ ਰੱਪੇ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਗਈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬੇਹੱਦ ਦੁਖੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਡਾ. ਮਹਿਲਰ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਜਿਹੀ ਮਿਲਣੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਪਰਤਿਆ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦੋ ਘੰਟੇ ਇਸ ਅਫ਼ਸੋਸਨਾਕ ਰੇੜਕੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੌਖਿਆਂ ਨਹੀਂ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਬੈਠਕ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਮੈਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ‘ਬੀ’ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਮਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਲੈ ਲਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਖਰੜੇ ਦੇ ਮਤੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ, ਫ਼ਲਸਤੀਨ ਤੇ ਅਫਰੀਕੀ-ਏਸ਼ਿਆਈ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਵਫ਼ਦਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਕੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸੇ ਸ਼ਾਮ ਛੇ ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣ, ਬੈਠਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਅੰਤਰ ਵੀ ਰੱਖਣ। ਛੇਤੀ ਹੋਟਲ ਦੇ ਕਮਰੇ ’ਚ ਜਾ ਕੇ ਮੈਂ ਅਗਲੇ ਛੇ ਘੰਟੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਬਿਤਾਏ, ਨੋਟ ਲਏ ਅਤੇ ਤੰਗੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਸੰਭਾਵੀ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਕੇ ਖਰੜੇ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ, ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ’ਤੇ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖੇ ਜੋ ਡਾ. ਬ੍ਰਾਇੰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਕੌਮੀ ਹਿੱਤਾਂ ’ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਦੇ ਸਨ।

ਸ਼ਾਮ ਛੇ ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਸਬੰਧਿਤ ਵਫ਼ਦਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਚਰਚਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਹਰ ਮੀਟਿੰਗ ’ਚ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਮਤੇ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜੋ ਮੈਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਤੇ ਫ਼ਲਸਤੀਨੀ ਅਤੇ ਅਫਰੀਕੀ-ਏਸ਼ਿਆਈ ਵਫ਼ਦਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਇਕੱਠਿਆਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਵਫ਼ਦ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੌਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਤੇ ਨਿਸਬਤਨ ਥੋੜ੍ਹੀ ਲੰਮੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤ ਕਰਨ ’ਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਮਰੀਕੀ ਵਫ਼ਦ ਦੇ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਰਾਤ ਦੇ 11 ਵੱਜ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸਹਿਮਤ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਆਖ਼ਿਰੀ ਬੈਠਕ ਜਲਦੀ ਮੁੱਕ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਯੂਐੱਨਜੀਏ ਦੇ ਦਰਜਨਾਂ ਮਤਿਆਂ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਧੀਰਜ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਅਖ਼ੀਰ, ਨਵੇਂ ਖਰੜੇ ਲਈ ਡਾ. ਬ੍ਰਾਇੰਟ ਦਾ ਸਾਥ ਲੈਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਨਵੇਂ ਖਰੜੇ ਦੀ ਹੱਥ ਨਾਲ ਲਿਖੀ ਸਾਫ-ਸੁਥਰੀ ਕਾਪੀ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਿਮੋਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਤ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਵਜੇ ਮੈਂ ਹੋਟਲ ਪਰਤਿਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਗਿਣਤੀ ’ਚ ਇਸ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਬਣਵਾਉਣ ਤੇ ਸਵੇਰੇ ਕੰਮਕਾਜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੈਂਬਲੀ ’ਚ ਵੰਡਣ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ (ਅਗਲਾ ਦਿਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ!)।

ਜਦੋਂ ਡਾ. ਮਹਿਲਰ ਅਤੇ ਮੈਂ ਮੰਚ ’ਤੇ ਆਏ ਤਾਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਹਾਲ ’ਚ ਅਸਹਿਜ ਜਿਹੀ ਚੁੱਪ ਸੀ। ਰਸਮੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਲੰਘੇ ਦਿਨ ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ’ਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਿਤ ਮੈਂਬਰ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ’ਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਸੋਧ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਦੇ ਖਰੜੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਅਪਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਮਤੇ ’ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ? ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਤੇ ਮੈਂ ਡੈਸਕ ’ਤੇ ਹਥੌੜੇ ਨਾਲ ਸੱਟ ਮਾਰ ਮਤੇ ਦੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੁੜੀ ਸਭਾ ਨੇ ਜ਼ਾਹਿਰਾ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਅਗਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਵਧਦਾ, ਡਾ. ਮਹਿਲਰ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੋਂ ਉੱਠੇ, ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਫੜੇ ਤੇ ਗ.ਲੇ ਲਾਇਆ। ਭਰੇ ਹੋਏ ਗ.ਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ: “ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ, ਡਬਲਿਊਐੱਚਓ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ।”

ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣੋ

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ

ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਗੁਣ ਦੇ ਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਨਿਵਾਜਿਆ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਪੰਗ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣ ਸਦਕਾ ਹੀ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਕੇ ਦੁਨੀਆ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਮਿਸਾਲ ਹਨ। ਪੈਰਾਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਅਪੰਗ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਭਾਗ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹਿੰਮਤ, ਸਰੀਰਕ ਬਲ ਅਤੇ ਕਲਾ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਅੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਐਸੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਹ ਅਪੰਗ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ ਪਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਕਈ ਕਈ ਤਗਮੇ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਨਾ ਕੇਵਲ ਆਪਣਾ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਂਅ ਵੀ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਗੁਣ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੀ ਚਾਬੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ, ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਇਕਾਗਰਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਮੌਕੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਾਮਯਾਬੀ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੀ ਕਦਮ ਚੁੰਮਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਹਥਲੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਵੈ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਕਿਸੇ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਸਭ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਦ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਾਕੀ ਸਭ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡਦਾ ਹੋਇਆ ਅੱਵਲ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੇਲ੍ਹ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਐਸਾ ਕਿਉਂ? ਵਿੱਦਿਆ ਤਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਹ ਹੈ ਮਿਹਨਤ, ਲਗਨ ਅਤੇ ਇਕਾਗਰਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ। ਜਿਹੋ ਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਆ ਗਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ/ਮਿਥਿਹਾਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦਰੋਣਾਚਾਰਿਆ ਪਾਂਡਵਾਂ ਅਤੇ ਕੌਰਵਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਗੁਰੂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਧਨੁਸ਼ ਵਿੱਦਿਆ ਵੀ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਕੇਵਲ ਅਰਜੁਨ ਹੀ ਮਹਾਨ ਤੀਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਬਣ ਸਕਿਆ, ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਉਹ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਇਕਾਗਰਤਾ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਅਰਜੁਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰ ਪਾਉਂਦੇ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਚੱਲੀਏ ਤਾਂ ਏਕਲਵਯ ਵੀ ਸਾਡੇ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਰਜੁਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਧਨੁਸ਼ ਵਿੱਦਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਮਨ ਵਿਚ ਦਰੋਣਾਚਾਰਿਆ ਨੂੰ ਹੀ ਗੁਰੂ ਧਾਰ ਕੇ ਹੀ ਧਨੁਸ਼ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਰਜੁਨ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹਾਨ ਤੀਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਬਣਿਆ। ਇਹ ਸਭ ਉਸ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਇਕਾਗਰਤਾ ਦਾ ਹੀ ਨਤੀਜ਼ਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦਰੋਣਾਚਾਰਿਆ ਨੇ ਛਲ ਨਾਲ ਏਕਲਵਯ ਦਾ ਅੰਗੂਠਾ ਗੁਰੂ ਦੱਛਣਾ ਵਿਚ ਮੰਗ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਅਪੰਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਦ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਇਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸਾਜਿਆ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅੱਜ ਵਰਗੀ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਅਤੇ ਸੌਖੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਭਿਆਨਕ ਅਤੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਭਰੀ ਸੀ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਰ ਤਰਫ ਮੌਤ ਮੰਡਰਾਅ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਖ਼ੂੰਖਾਰ ਜਾਨਵਰ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਕਰੋਪੀਆਂ ਤੂਫ਼ਾਨ, ਭੁਚਾਲ ਅਤੇ ਸੁਨਾਮੀਆਂ ਸਨ। ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾ ਪੇਟ ਭਰਨ ਲਈ ਭੋਜਨ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿਰ ਲੁਕਾਉਣ ਲਈ ਛੱਤ ਸੀ। ਗਰਮੀ, ਸਰਦੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਤਨ ਢਕਣ ਲਈ ਵੀ ਕੋਈ ਕੱਪੜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਤਮ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੋਈ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਭਰੀ ਅਤੇ ਤਰਸਯੋਗ ਸੀ। ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਤਾਂ ਹਰ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਸੁਆਲ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੁੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦਾ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਉਪਲਬੱਧ ਕੀਤੇ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ।

ਇੱਥੇ ਸੁਆਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਗੁਣ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਵਿਲੱਖਣ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ? ਮਨੁੱਖੀ ਗੁਣ ਅਨੇਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਜ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਰਜ ਨਿਕਲ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਾਬਲ ਉਸਤਾਦ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਤਰਾਸ਼ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੁਣ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਕੱਢ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ-ਨਵੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਬਹੁਤ ਤਕੜਾ ਅਤੇ ਫੁਰਤੀਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਜਾਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੰਦੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਰਾਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸੁਹਜ-ਸੁਆਦ ਦਾ ਗੁਣ ਵੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ, ਖਾਣ ਪੀਣ, ਪਹਿਨਣ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੱਥਰ ਯੁੱਗ ਤੋਂ ਅੱਜ ਦੇ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਸੁਪਨਮਈ ਸੰਸਾਰ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੁਹਜ ਸੁਆਦ ਦੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਕਲਾਕਾਰ ਇਕ ਕੋਮਲ ਦਿਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਕੂੜ ਕਬਾੜ ਦੂਰ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਲੋਚਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਮਨ ਨੂੰ ਠੰਢ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਤਮੰਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੁਨਰ ਨਾਲ ਇਕ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਚਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਮੇਰਾ ਨਾਂਅ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਏ। ਕਈਆਂ ਵਿਚ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਲਾ ਕੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ, ਬਹਾਦਰਾਂ, ਖੋਜੀਆਂ, ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ, ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਲੱਖਣ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਮਹਾਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਅੱਜ ਦੇ ਮੁਕਾਮ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ।

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ, ਮਨੁੱਖੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਪੱਥਰ ਯੁੱਗ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਬਦਲਦੀ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਦਲਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਨੁੱਖ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਯੋਧੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਧੁਨ ਦੇ ਪੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਜਦ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਰਮ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸੁੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਯੋਧੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਗ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਨਵੀਆਂ-ਨਵੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਨੂੰ ਸਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਉੱਨਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋ ਨਿੱਬੜਦੀ ਹੈ।ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਦੁਨੀਆ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂਅ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ 'ਤੇ ਛਾਏ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।ਤੁਸੀਂ ਆਲਸ ਛੱਡੋ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਿਭਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਚਾਬੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੇ ਬੰਦ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੋਲ੍ਹੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਉੱਨਤੀ ਦਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੰਸਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਫਲ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਪਲੂਟੋ ਵੀ ਗ੍ਰਹਿ ਹੀ ਹੈ

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਘ ਸੋਨੀ

ਪਲੂਟੋ ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ ਦਾ ਨੌਵਾਂ ਗ੍ਰਹਿ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਹੁਣ ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ ਦਾ ਨੌਵਾਂ ਗ੍ਰਹਿ ਹੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪਲੂਟੋ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਨਵਰੀ 1930 ਵਿਚ ਤਾਰਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਕਲਾਈਡ ਡਬਲਯੂ ਟੌਮਬਾਘ ਨੇ ਖੋਜਿਆ ਸੀ। ਇਹ 248 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸੂਰਜ ਦੀ ਇਕ ਪਰਿਕਰਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ 18 ਜਨਵਰੀ 1930 ਨੂੰ ਪਲੂਟੋ ਦੀ ਖੋਜ ਹੋਈ ਸੀ, ਓਦੋਂ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤਕ ਇਸਨੇ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਹਿ ਪੰਧ ਦਾ ਕਰੀਬ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਇਕ ਗ੍ਰਹਿ ਪੰਧ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 160 ਸਾਲ ਹੋਰ ਲੱਗਣਗੇ। ਪਲੂਟੋ ਆਪਣੇ ਧੁਰੇ ਦੁਆਲੇ ਕਰੀਬ 6 ਦਿਨ 9 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨੌਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟੇ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ

ਚੱਲਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗ੍ਰਹਿ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਦੂਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ‘ਤੇ ਔਸਤ ਤਾਪਮਾਨ -229 ਦਰਜੇ ਸੈਂਟੀਗ੍ਰੇਡ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਔਸਤਨ ਵਿਆਸ 2376 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ ਜੋ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਿਆਸ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਪਲੂਟੋ ਦਾ ਪੁੰਜ ਧਰਤੀ ਦੇ ਪੁੰਜ ਦਾ ਕਰੀਬ 460ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਭਾਵ 460 ਪਲੂਟੋ ਰਲਕੇ ਧਰਤੀ ਜਿੰਨਾ ਪੁੰਜ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪਲੂਟੋ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ‘ਤੇ 98% ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਹੇਠਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਰਫ਼ ਦੀ ਮੋਟੀ ਤਹਿ ਹੈ ਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕੋਰ ਸਖ਼ਤ ਚੱਟਾਨ ਹੈ। 2006 ਵਿਚ ‘ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਾਰਾ-ਵਿਗਿਆਨਕ‘ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਕਿ ਕਿਸੇ ਭਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਜੇ ਗ੍ਰਹਿ ਗਰਦਾਨਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗ੍ਰਹਿ ਲਗਪਗ ਗੋਲ ਹੋਵੇ, ਉਸਨੇ ਸੂਰਜ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗਿਆਂ ਆਪਣਾ ਰਾਹ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ਆਦਿ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਠ ਗ੍ਰਹਿ ਹੀ ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਪਲੂਟੋ ਨੂੰ ਲਘੂ ਗ੍ਰਹਿ ਕਹਿ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸੂਰਜ ਦੇ ਅੱਠ ਗ੍ਰਹਿ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਪਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤਾਰਾ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਰਨਲ ‘ਇਕਾਰੱਸ‘ ਵਿਚ ਛਪੀ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਪਲੂਟੋ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ 2015 ਦੌਰਾਨ ‘ਨਿਊ-ਹੋਰਾਈਜ਼ੋਨ‘ ਪੁਲਾੜ ਯਾਨ ਪਲੂਟੋ ਦੇ ਨੇੜਿਓਂ ਲੰਘਿਆ ਤਾਂ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪਲੂਟੋ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਓਥੇ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਜੰਮ ਚੁੱਕੀ ਮੀਥੇਨ ਦੇ ਟਿੱਬੇ ਦੇਖੇ ਗਏ। ਪਹਾੜੀ ਚੋਟੀਆਂ ਦਿੱਸੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਮੀਥੇਨ ਦੀ ਬਰਫ਼ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਦੋਜ਼ ਬਰਫ਼ੀਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਾਗਰ ਵੀ ਭਾਂਪੇ ਗਏ। ਪਲੂਟੋ ਦਾ ਆਕਾਰ ਇੰਨਾ ਛੋਟਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂਤਾ ਸ਼ਕਤੀ ਏਨੀ ਘੱਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਉਲਕਾ ਚੱਟਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਹਟਾ ਸਕਿਆ ਜਾਂ ਖਿੱਚ ਕੇ ਆਪਣੇ ਉੱਕਦ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਕਿਵੇਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਦਾ? ਪਲੂਟੋ ਹੈ ਵੀ ਲਗਭਗ ਗੋਲ ਜੋ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਾਰਾਵਿਗਿਆਨਕ‘ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਠੀਕ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਧਰਾਤਲ ‘ਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੋਰ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ‘ਤੇ 11 ਹਜ਼ਾਰ ਫੁੱਟ ਤਕ ਉਚੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਗ੍ਰਹਿ ਵਜੋਂ ਹੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਮਨੋਆ ਵਿਚਲੀ ‘ਹਵਾਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ‘ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ‘ਪਲੈਨੱਟ ਸਾਇੰਸ ਰਿਸਰਚ ਡਿਸਕਵਰੀਜ਼‘ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ‘ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਲੂਟੋ ਇਕ ਗ੍ਰਹਿ ਹੀ ਹੈ, ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ ਦਾ ਨੌਵਾਂ ਗ੍ਰਹਿ।

ਬਦਲਾਅ

ਲੇਖਕ : ਰਘੁਵੀਰ ਸਿੰਘ ਕਲੋਆ,
ਮੋਬਾਈਲ : 98550-24495

ਮਨੀ ਅਤੇ ਜੋਤ, ਦੋਵੇਂ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ 'ਚ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਰਸੋਈ ਅੰਦਰੋਂ 'ਵਾਜ ਲਗਾਈ, ' ਪੁੱਤ ਮਨੀ, ਲਾਲੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਜਾਵੇਂਗੀ, ਜ਼ਰਾ ਚਾਹ ਪੱਤੀ ਲੈਣ।'

'ਜੀ ਮੰਮੀ!' ਮਨੀ ਨੇ ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ ਤੇ ਭੱਜ ਕੇ ਰਸੋਈ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਆਪਣੀ ਮੰਮੀ ਕੋਲ ਜਾ ਪੁੱਜੀ। ਲਾਲੇ ਦੀ ਕਰਿਆਨੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਮੰਮੀ ਕੋਲੋਂ ਪੈਸੇ ਲੈ ਅਤੇ ਚਾਹ ਪੱਤੀ ਦਾ ਨਾਂਅ ਪੁੱਛ ਉਹ ਉੱਥੋਂ ਚੱਲਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਜੋਤ ਵੀ ਉੱਥੇ ਭੱਜਾ-ਭੱਜਾ ਆ ਪੁੱਜਿਆ,

'ਮੈਂ ਵੀ ਜਾਊਂਗਾ, ਮੈਂ ਵੀ ਜਾਊਂਗਾ।'

ਜੋਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਲਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ-ਅੱਧ ਟੌਫ਼ੀ ਵੀ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਹ ਵੀ ਨਾਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ।

ਜੋਤ ਦੀ ਉਮਰ ਪੰਜ ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਤੇ ਮਨੀ ਦੀ ਅੱਠ ਸਾਲ। ਗਲੀ 'ਚ ਤੇਜ਼-ਤੇਜ਼ ਤੁਰਦਿਆਂ ਅਚਾਨਕ ਜੋਤ ਨੇ ਸ਼ੂਟ ਵੱਟ ਲਈ।

'ਆਜਾ ਦੇਖੀਏ ਕਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਲਾਲੇ ਦੀ ਹੱਟੀ।'

ਦੁੜੰਗੇ ਲਾਉਂਦਾ ਹਾਲੇ ਉਹ ਕੁਝ ਦੂਰ ਹੀ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਕਿ ਬੇਧਿਆਨੀ ਕਾਰਨ ਉਹ ਭੁੰਜੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਸੱਜੀ ਕੂਹਣੀ 'ਤੇ ਹਲਕੀ ਜਿਹੀ ਰਗੜ ਲੱਗ ਗਈ। ਅੱਖਾਂ ਭਰਦਿਆਂ ਉਹ ਹਟਕੋਰੇ ਲੈਣ ਲੱਗਾ। ਪਿੱਛੇ ਆਉਂਦੀ ਮਨੀ ਫਟਾਫਟ ਉਸ ਕੋਲ ਪੁੱਜੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਝਾੜਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਣ ਲੱਗੀ, ' ਕੁਝ 'ਨੀ ਹੋਇਆ, ਵੀਰੇ, ਚੱਲ ਉੱਠ।'

ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਜੋਤ ਹੋਰ ਉੱਚੀ ਰੋਣ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕੂਹਣੀ ਦੀ ਸੱਟ ਨਾਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸਵੈਮਾਣ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੱਟ ਵੱਜੀ ਹੋਵੇ। ਮਨੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੁੱਝ ਰਿਹਾ। ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆਈ। ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ 'ਚ ਡਿੱਗ ਉਦੋਂ ਉਹ ਵੀ ਇਵੇਂ ਹੀ ਲਗਾਤਾਰ ਰੋਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ, 'ਨਾ ਰੋ ਮੇਰੀ ਲਾਡੋ, ਆਹ ਦੇਖ ਕੀੜੀ ਵਿਚਾਰੀ ਦਾ ਤਾਂ ਆਟਾ ਡੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਉਹਦੇ ਬੱਚੇ ਕੀ ਖਾਣਗੇ।'

ਆਪਣੀ ਮੰਮੀ ਦੀ ਕਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਮਨੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੀ ਸੱਟ ਤੋਂ ਫ਼ਰਸ਼ 'ਤੇ ਜਾਂਦੀ ਕੀੜੀ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫ਼ਰਸ਼ 'ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕੀੜੀ ਦਿਸੀ ਸੀ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਆਟਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੱਟ ਭੁੱਲ ਗਈ ਸੀ। ਬੀਤੀ ਇਹ ਘਟਨਾ ਯਾਦ ਕਰ ਮਨੀ ਨੇ ਉਹੀ ਗੱਲ ਜੋਤ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਈ। ਜੋਤ ਕੁਝ ਚਿਰ ਚੁੱਪ ਤਾਂ ਕਰ ਗਿਆ ਪਰ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਡੁਸਕਣੋਂ ਨਾ ਹਟਿਆ। ਮਨੀ ਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਅਹੁੜੀ, 'ਜੋਤ ਤੂੰ ਤਾਂ ਬਹਾਦਰ ਬੱਚਾ ਹੈਂ, ਬਹਾਦਰ ਬੱਚੇ 'ਨੀ ਰੋਂਦੇ ਇੰਨੀ ਕੁ ਸੱਟ 'ਤੇ।' ਇਹ ਸੁਣ ਜੋਤ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਮੁੜ ਚਮਕ ਆ ਗਈ। ਹੁਣ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਵੀ ਪਿਆਰੀ ਜਿਹੀ ਮੁਸਕਾਨ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਫ਼ੁਰਤੀ 'ਚ ਆ ਉਹ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਮੁੜ ਲਾਲੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵੱਲ ਭੱਜ ਪਿਆ,'ਚੱਲ ਫੇਰ, ਲਾ ਲੈ ਦੌੜ।'

ਪਰ ਹੁਣ ਉਸ ਦੇ ਕਦਮ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਲੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਬਦ ਪਹੇਲੀ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ?

FIND THE WORDS

B	T	U	R	K	I	S	H	U	B	P	X
A	R	O	M	A	A	O	C	R	E	A	M
C	S	I	R	I	S	H	R	O	A	S	T
H	G	R	E	E	N	B	L	E	N	D	C
C	O	F	F	E	E	H	O	U	S	E	A
D	E	M	I	T	A	S	S	E	A	L	N
M	C	H	I	C	O	R	Y	S	R	C	T
A	U	U	S	T	R	O	N	G	A	G	A
S	P	G	N	J	A	V	A	L	B	R	T
P	N	A	S	M	O	C	H	A	I	I	A
O	S	N	D	E	C	A	F	T	C	N	U
O	S	D	R	O	B	U	S	T	A	D	R
N	C	A	F	F	E	I	N	E	F	Y	N

ARABICA, AROMA, BACH, BEANS, BLEND, CAFFEINE, CANTATA, CHICORY, COFFEEHOUSE, CREAM, CUP, DECAF, DEMITASSE, GREEN, GRIND, IRISH, JAVA, KAHLUA, LATTE, MOCHA, ~~MUG~~, ROAST, ROBUSTA, SANTOS, SPOON, STRONG, TURKISH, UGANDA, URN

ਬਿੰਦੂ ਮਿਲਾਓ

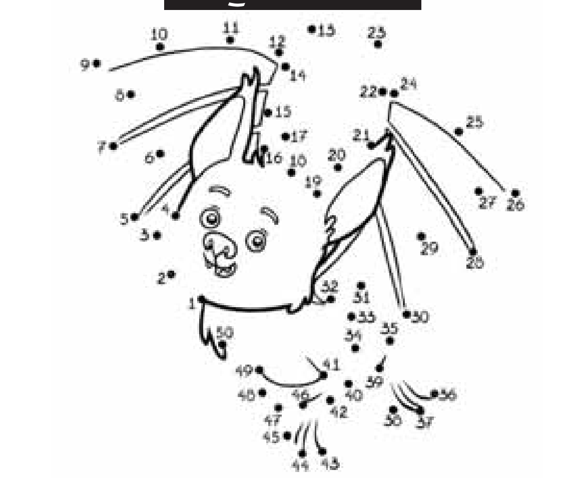

ਰਸਤਾ ਲੱਭੋ

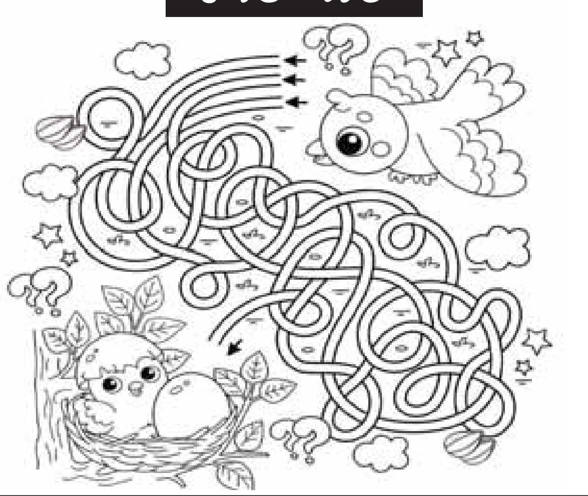

ਪਹੇਲੀ ਹੱਲ ਕਰੋ

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਪਹੇਲੀ ਵਿਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵੱਖ ਵੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ?

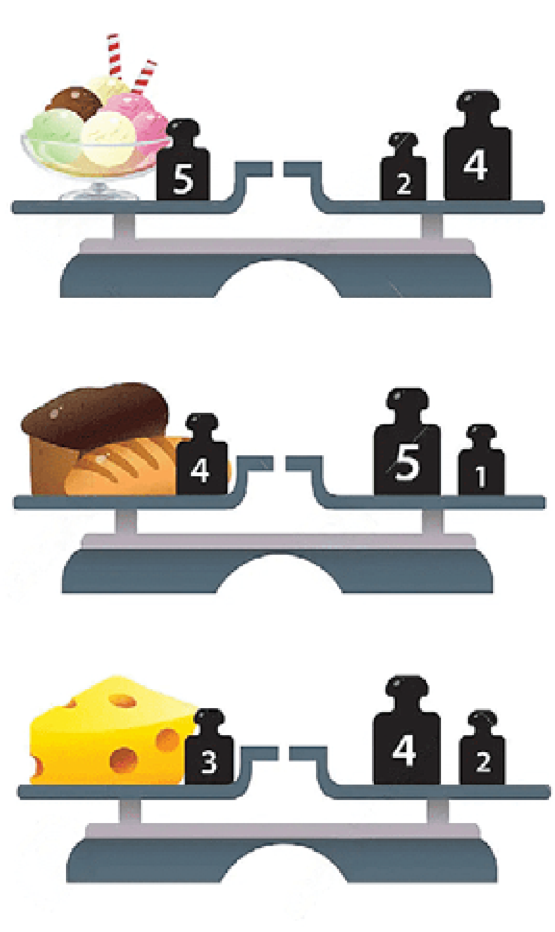

ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਕਟ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕੀਮਤ

ਲੇਖਕ : ਸ਼ਿਆਮ ਸਰਨ

ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸਾਡੇ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਚੌਗਿਰਦੇ, ਸਾਡੇ ਅਰਥਚਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਊਰਜਾ, ਸਿਹਤ ਤੇ ਖ਼ੁਰਾਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਲਈ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਬੇਰੋਕ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਆਲਮੀ ਤਪਸ਼ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਪਛਾਣਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੇ ਸਮਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਆਸੀ ਗਤੀਮਾਨ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਵੀ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਨੇ ਆਮਦਨ ਤੇ ਸੰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਧਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਦੀਆਂ ਸਮੱਰਥਾ ਵਿੱਚ ਪਾੜੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ; ਮਸਲਨ, ਮਹਿੰਗੇ ਏਅਰਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਪਸ਼ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਨਿਸਬਤਨ ਘੱਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਹੰਢਣਸਾਰ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਭੋਟਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਸਮੱਰਥਾ, ਫਿਰ ਭਾਵੇਂ ਅੰਤ ਨੂੰ ਲੁੱਟੇ ਪੁੱਟੇ ਇਸ ਗ੍ਰਹਿ ’ਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਹੀ ਡੁੱਬ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਮਸਨੂਈ ਬੁੱਧੀ (ਏਆਈ) ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਲੱਭ ਲਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਿਰੇ ਦਾ ਘੁਮੰਡ ਹੈ, ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਵਾਪਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਗ੍ਰਹਿ ਉੱਪਰ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਆਪੋ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਤੋੜਿਆ ਮਰੋੜਿਆ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਸਾਡੀ ਵਿਰਾਟ ਆਕਾਸ਼ ਗੰਗਾ ਦਾ ਕਿਣਕਾ ਮਾਤਰ ਹੈ ਤੇ ਸਾਡੀ ਆਕਾਸ਼ ਗੰਗਾ ਅਗਾਂਹ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਦਾ ਅੰਸ਼ ਮਾਤਰ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਲੋਪ ਵੀ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣਤਾ ਦੀ ਇਹੀ ਕਮੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨਕ ਸੰਕਟ ਉਪਜਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਮਹਿਜ਼ ਇਸ ਦਾ ਤਿੱਖਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਹੈ।

ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਸਮਾਜਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ? ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਮੌਸਮੀ ਪੈਟਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰਖੇਜ਼ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖੁਸ਼ਕ ਤੇ ਮਾਰੂਥਲ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਵੀ ਹਿਜਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਤੇ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਤਾਪ ਹੰਢਾਅ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚਾ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਬਿਖਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬਿਪਤਾ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮੂਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਡਰਾ ਕੇ ਇਕਜੁੱਟ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਮਨਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇਕਮਾਤਰ ਔਜ਼ਾਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਨਹੀਂ ਛੁਟਦਾ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਪਰਵਾਸ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ‘ਬਾਹਰਲਿਆਂ’ ਪ੍ਰਤੀ ਡਰ ਫੈਲਾ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਲਾਮਬੰਦੀ ਦਾ ਔਜ਼ਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕਈ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੂਲ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਟਾਗਰੈੱਟ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਾਂ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਖਿੰਡ-ਪੁੰਡ ਜਾਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀ ਸੇਧ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਗੁਆ ਬਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਭਰੇ ਸਮਾਜ ਅਸਥਿਰ ਸਮਾਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਉਹ ਦਮਨ ਅਤੇ ਨਾਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦੇ ਪੀੜਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਅਕਸਰ ਹਿੰਸਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ। ਸਥਿਰਤਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਖੜੋਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸਮਾਜਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਦਿਸਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਖ਼ਤਰੇ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲਿਆਂ ਤੋਂ ਡਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਿਰੰਕੁਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਵਾਜਬੀਅਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਹੀ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲੋਕ ਉਦੋਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ’ਤੇ ਤਾਲੀਆਂ ਵਜਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ‘ਬਿਗਾਨੇ’ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਪਾਪੂਲਿਜ਼ਮ/ਭੀੜਤੰਤਰ ਇਸ ਰੋਗ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਂ ਹੈ।

ਇਸ ’ਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਕਟ ਜੋ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਬੰਧੀ ਦੁਨੀਆ ਅੱਗੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੰਕਟ ਹੈ, 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਸਨਅਤੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ’ਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਜੈਵਿਕ ਈਂਧਨ ਆਧਾਰਿਤ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਨਾ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਊਰਜਾ ਉੱਤੇ ਵੱਧ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਲਮੀ ਤਪਸ਼ ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਕਟ ਲਈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ’ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਗ੍ਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ ’ਤੇ ਕਾਰਬਨ ਡਾਇਆਕਸਾਈਡ ਜੋ ਸਨਅਤੀ ਯੁੱਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਰਤੀ ਦੇ ਉੱਪਰੀ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀ ਹੁੰਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਰਬਨ ਡਾਇਆਕਸਾਈਡ ਸੈਂਕੜੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਹੀ ਮੁੱਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਕਾਰਬਨ ਨਿਕਾਸੀ ਇਸ ’ਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਹਵਾ ’ਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਕਣ ਪ੍ਰਤੀ ਅਣੂ (ਪੀਪੀਐੱਮ)। ਪੀਪੀਐੱਮ ਦੀ ਘਣਤਾ ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਆਲਮੀ ਤਪਸ਼ ਵੀ ਓਨੀ ਹੀ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਦਯੋਗਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ 260-280 ਪੀਪੀਐੱਮ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਅੱਜ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 422 ਹੈ। ਪੀਪੀਐੱਮ ’ਚ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਵਾਧਾ ਆਲਮੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਔਸਤ ਤਾਪਮਾਨ ’ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ’ਤੇ ਬਣੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੈਨਲ ਜੋ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ’ਚੋਂ ਜੁੜੇ ਜਲਵਾਯੂ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਗਰੁੱਪ ਹੈ, ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਦੀ ਦੇ ਅੱਧ ਤੱਕ ਆਲਮੀ ਔਸਤ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ 2 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਦੇ ਵਾਧੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ 450 ਪੀਪੀਐੱਮ ਦਾ ਪੱਧਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਧਾ ਭੂਮੰਡਲ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਲਈ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗੀ। ਪੀਪੀਐੱਮ ਪੱਧਰ ਅਜੇ ਵੀ 2 ਪੀਪੀਐੱਮ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, 450 ਦੀ ਸੀਮਾ 17 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਆਈਪੀਸੀਸੀ ਦੀ 2019 ਵਿੱਚ ਆਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚਿਤਾਵਨੀ ਸੀ ਕਿ 1.5 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਦਾ ਵਾਧਾ ਵੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸੀਮਾ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ’ਤੇ ਫੌਰੀ ਬੰਨ੍ਹ ਲਾਉਣਾ ਪਏਗਾ ਜਿਸ ਦੀ ਅਸਲ ’ਚ ਨੇੜ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਲੰਘੇ ਵਰ੍ਹੇ 2024 ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰਮ ਸਾਲ ਹੋਣ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ’ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਰੇ ਅਸਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਏਅਰ-ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ’ਤੇ ਖ਼ਰਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਆਸਮਾਨ ਹੇਠ ਕੰਮ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਸੁਹਾਵਣੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ’ਚ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੇ ਸਮਤਾਵਾਦੀ ਭਾਵ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋਕਰਾਜੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਦੁਬਈ ’ਚ 2023 ਵਿਚ ਹੋਈ ਯੂਐੱਨਐੱਫਸੀਸੀਸੀ ਦੀ ‘ਕਾਨਫਰੰਸ ਆਫ ਪਾਰਟੀਜ਼’ (ਸੀਓਪੀ) ’ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ‘ਊਰਜਾ ਢਾਂਚਿਆਂ ’ਚ ਜੈਵਿਕ ਈਂਧਨਾਂ ਤੋਂ ਵਾਜਿਬ, ਤਰਕਸੰਗਤ ਤੇ ਮੁਨਾਸਿਬ ਢੰਗ’ ਨਾਲ ਦੂਰ ਜਾਣਾ ਪਏਗਾ।

ਇਸ ਮਿਸਾਲੀ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੇ ਉਮੀਦ ਜਗਾਈ ਸੀ ਕਿ ਆਖ਼ਿਰ, ਦੁਨੀਆ ਹੋਰ ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗੀ। ਇਹ ਉਮੀਦ ਜਲਦੀ ਹੀ ਖੋਟੀ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਗਈ। ਨਵੰਬਰ 2024 ਵਿੱਚ ਬਾਕੂ ’ਚ ਹੋਏ ਅਗਲੇ ਸੀਓਪੀ ’ਚ, ਤੇਲ ਉਤਪਾਦਕ ਤੇ ਬਰਾਮਦਕਾਰ ਮੁਲਕ ਊਰਜਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਇਸ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ’ਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ।

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੰਪ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੈਰਿਸ ਜਲਵਾਯੂ ਸੰਧੀ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬੇਰੋਕ ਤੇਲ-ਗੈਸ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਤਾਕਤਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਇਕਾਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2050 ਤੱਕ ਨਿਕਾਸੀ ਨੂੰ ਮਨਫ਼ੀ ਕਰਨ ਦੇ ਟੀਚੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ’ਤੇ ਸਹੀ ਪਾਈ ਸੀ, ਸਾਰੀਆਂ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਨੇੜੇ ਢੁਕਿਆ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੰਕਟ ਤੇ ਆਲਮੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਲੋਕਾਈ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਖ਼ਸ਼ੇਗਾ, ਨਾ ਅਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਨਾ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਪਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਰਾਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਨੀਂਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ, ਇਨਸਾਫ਼ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਨ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਰੋਟੀ ਦੀ ਕੀਮਤ

ਲੇਖਕ : ਰਾਜ ਕੌਰ ਕਮਾਲਪੁਰ,
ਸੰਪਰਕ: 94642-24314

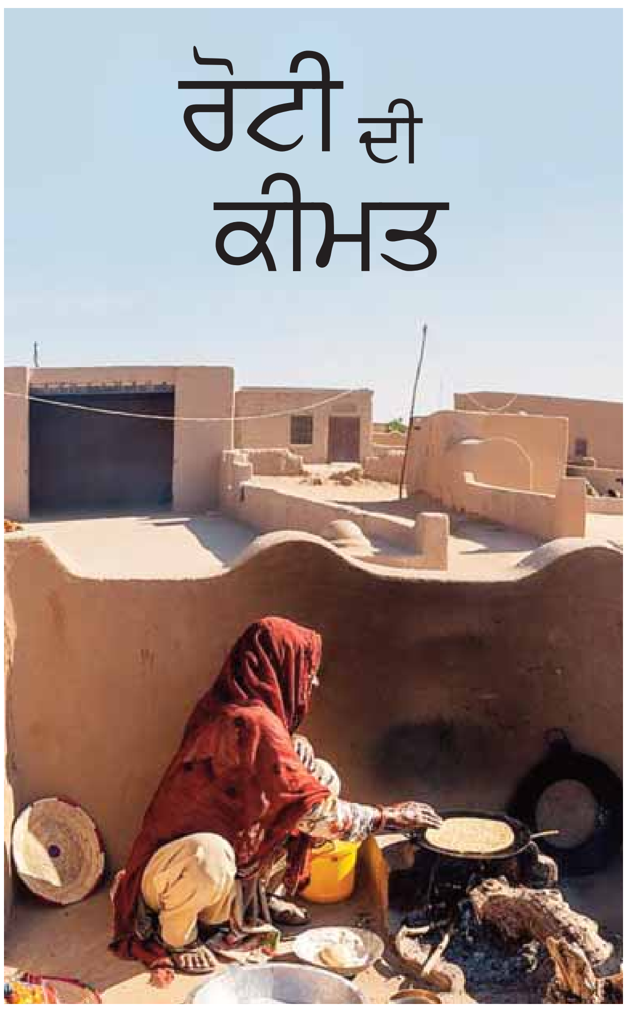

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਪੋਸਟਿੰਗ ਮੇਰੇ ਸਹੁਰੇ ਪਿੰਡ ਸੀ। ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਸੀਂ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ’ਚ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਹੇਲੀ ਨਾਲ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋ ਰੋਜ਼ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਸ਼ਟੇਸ਼ਨ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ 50-60 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਵਾਪਸੀ ’ਤੇ ਦੋ ਬੱਸਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ਪਟਿਆਲਾ ਚੂੰਗੀ ’ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ। ਉੱਥੋਂ ਰਿਕਸ਼ੇ ਲੈ ਕੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ। ਜੇ ਬੱਸ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਾ ਮਿਲਦੀ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਘਰ ਦੇ ਆ ਕੇ ਚੁੰਗੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ।

ਵਾਪਸੀ ’ਤੇ ਘਰੋਂ ਮੈਂ ਦੁੱਧ ਦੀ ਕੇਨੀ ਭਰ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੀ। ਮੇਰੀ ਸੱਸ ਮਾਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਗ, ਕੜ੍ਹੀ-ਚਾਵਲ ਜਾਂ ਸਬਜ਼ੀ ਦਾ ਡੋਲੂ ਭਰ ਦਿੰਦੇ। ਅਕਸਰ ਹੀ ਮੇਥਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਦਾ ਡੱਬਾ ਭਰ ਦਿੰਦੇ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖਾ ਲੈਂਦੀਆਂ । ਕਈ ਵਾਰੀ ਭਾਰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਮਾਰੀ ਮੈਂ ਸੱਸ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਨ੍ਹਾ ਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਕਿ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਖਾ ਕੇ ਸਾਡਾ ਮਨ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ,‘‘ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦੈ ਤੈਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਨੂੰ। ਫੇਰ ਥੱਕ ਕੇ ਜਾਨੀ ਐਂ। ਮੇਰਾ ਪੁੱਤ ਤੇ ਪੋਤਾ ਖਾ ਲੈਂਦੈ ਹੋਣੇ ਨੇ । ਕਈ ਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ-ਗੁਰਬੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਐ। ਚੱਲ ਇਉਂ ਕਰ ਅੱਜ ਲੈ ਜਾਹ। ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਪਕਾਵਾਂਗੀ।’’

ਉਸ ਦਿਨ ਬੱਸ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਣ ਸਾਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਫੇਰ ਹਨੇਰਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਸਰਦੀ ਦੇ ਦਿਨ ਸਨ। ਕਣੀਆਂ ਵੀ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਰਿਕਸ਼ੇ ਲਏ ਤੇ ਘਰ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਈਆਂ। ਅਸੀਂ ਸਿਆਣਾ ਜਿਹਾ ਬੰਦਾ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦੀਆਂ ਸੀ.. ਕਿਉਂਕਿ ਹਨੇਰੇ ਵੇਲੇ ਸਾਨੂੰ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਭੈਅ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਾਲਾ ਰਿਕਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ-ਦੋ ਵਾਰੀ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ,’’ ਬਾਬਾ ਜੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਤੇਜ਼ ਚਲਾਵੋ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਲੇਟ ਹੋ ਗਈ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬੱਚਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਛੇ ਵਜੇ ਦੀ ਛੱਡਕੇ ਸਕੂਲ ਗਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸੱਤ ਵੱਜਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਨਾ ਬੋਲਿਆ। ਮੇਰੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰੀ ਰਿਕਸ਼ਾ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਉਸਨੇ ਰੋਣਹਾਕੇ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ,’’ ਬੇਟੀ ਤੇਜ਼ ਕਿਵੇਂ ਚਲਾਵਾਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਖਾਧਾ। ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਚਾਵਲ ਦੀ ਕੜਛੀ ਮਿ.ਲੀ ਸੀ। ਸਵੇਰ ਦਾ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।’’

ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਕਸ਼ਾ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਤਰ ਸਕਾਂ, ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਰਾਜ਼ੀ ਨਾ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਵੇਰ ਦੀ ਮਸਾਂ ਇਕ ਤਾਂ ਸਵਾਰੀ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਜੇ ਇਹ ਵੀ ਉੱਤਰ ਗਈ ਤਾਂ ...। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਪੈਸੇ ਪੂਰੇ ਦੇਵਾਂਗੀ ਪਰ ਉਹ ਨਾ ਮੰਨਿਆ । ਉਹ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਘਰ ਤੱਕ ਛੱਡਕੇ ਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੱਦ ਕਰੀ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਉਂ ਕਰ ਬਾਬਾ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਟੀ ਖਾ ਲੈ। ਆਪਾਂ ਫਿਰ ਚਲੇ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਲੇਟ ਤਾਂ ਹੋ ਹੀ ਗਈ ਹਾਂ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਹੋਰ ਸਹੀ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਰੁਕਣਾ ਵੀ ਉਸਨੇ ਮੁਨਾਸਿਬ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ।

ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸੱਸ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਮੇਥਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਰ ਰੋਟੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਨਾਲ ਹੀ ਗਲਾਸ ਭਰਕੇ ਘਰੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਦੁੱਧ ਦਿੱਤਾ। ਪੈਸੇ ਤਾਂ ਦੇਣੇ ਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਸੌ-ਸੌ ਅਸੀਸਾਂ ਦਿੰਦਾ ਆਪਣਾ ਪੇਟ ਭਰ ਕੇ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਿਨ ਤੋ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਸੱਸ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਪਕਾਈਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਕਦੇ ਮਨ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ।

ਸਿਹਤ ਸੰਸਾਰ

ਜੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਜਿਉਣਾ

ਲੇਖਕ : ਵਿਜੇਂਦਰ ਕੋਹਲੀ

ਜੀਵਨ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੰਬੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਵਧੀਆ, ਰੋਲ ਮਾਡਲ, ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ 100 ਸਾਲ ਲੰਬੀ ਬਣਾਉਣਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਲੰਬੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਜਿਊਣ ਦੀ ਆਸ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੰਬਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਇਕ ਬਾਜ਼ੀ ਹੈ। ਹਾਰ ਜਿੱਤ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ। ਸਫਲ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਸਹੀ ਭੋਜਨ, ਸਹੀ ਕਸਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਮੁਕਤ ਜੀਵਨ ਜੀਵਿਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਜ਼ੋਖ਼ਮ ਮਤਲਬ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਤੋਂ ਕੁਦਰਤ ਬਚਾ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਲੰਬਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ, ਈਰਖਾ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਵਿਚਾਰ ਸਦਾ ਲਈ ਕੱਢ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਸੁਖੀ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਸਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਕੀ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਕੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸੰਤੁਲਨ, ਸਰੀਰ ਦੇ ਹਰੇਕ ਅੰਗ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਲਚਕੀਲਾ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅੰਤ, ਮੌਤ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਸ਼ਕਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੰਤੁਲਿਤ ਭੌਜਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਖਣਿਜ, ਵਿਟਾਮਿਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਚਰਬੀ, ਕਾਰਬੋਹਾਇਡਰੇਟ ਹੋਣ, ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਰੀਰ ਦੇ ਹਾਰਮੋਨਜ਼ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਵੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸੁਢੌਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਵਾਤਾਵਰਨ ਠੀਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਠੀਕ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਵਰਤ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਕਾਸ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਾਜ਼ੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਤੋਂ ਊਰਜਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਨਹਾਉਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਧਦਾ ਫੁਲਦਾ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਮੋਟਾਪੇ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਲੰਬਾ ਜੀਵਨ ਚੁਸਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਲੇਟੇ ਹੋਏ।

ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਇਕ ਕਲਾ ਹੈ। ਖਾਣ ਪੀਣ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਵਾਲੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸਵੱਛਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮਿਹਨਤ ਵੀ ਜੀਵਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਚਾਹਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਜਿਊਂਦਾ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਚਾਹਤ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਦੇਰ ਨਾਲ ਜਵਾਨ ਹੋਏਗਾ, ਉਹ ਦੇਰ ਨਾਲ ਹੀ ਬੁੱਢਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੋ ਮਨ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਜਵਾਨ ਸੋਚੇਗਾ, ਜਵਾਨ ਰਹੇਗਾ, ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹੇਗਾ। 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਸੋਚਣ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਿਹਤ ਦੀ ਅਮਦੇਖੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਕੰਮ ਬਾਅਦ ਵਿਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਰਹਿਣੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਸਿਹਤ ਲਈ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰੌਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦਾ ਸੁਚੱਜਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਹੱਸਦੇ ਰਹੋ। ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਫਲ ਜੀਵਨ ਰੱਖਿਅਕ ਹਨ। ਹਰ ਰੋਜ਼ 6 ਗਿਲਾਸ ਪਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਘੱਟ ਖਾਓ, ਸੰਤੁਲਿਤ ਖਾਓ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਘੱਟ ਖਾਣ ਨਾਲ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਦੁੱਧ, ਫਲ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਵਧੇਰੇ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਲਈਏ ਤਾਂ ਸਿਹਤ ਰੂਪੀ ਗਹਿਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਹੀਂ ਅਤੇ ਲੱਸੀ ਅੰਤੜੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰ ਕੱਢ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ੁੱਧ ਹਵਾ ਸਿਹਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਚੁਸਤੀ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਆਰੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਸ਼ਕਤੀ ਘਟਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿਸਟੀਰਿਆ, ਨਿਉਰੇਸਥੇਲਿਆ, ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਿਤ ਮਲ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਣਾ ਵਧੀਆ ਸਿਹਤ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ।

ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਮਨ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੰਦਰ, ਮਸਜਿਦ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਸਾਗਰ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਸ਼ੀਨ ਚੱਲਦੀ-ਚੱਲਦੀ ਘਿਸ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰ ਵੀ ਘਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਚਮੜੀ ਖ਼ੁਸ਼ਕ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਝੁਰੜੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ। ਜੁਬਾਨ ਗੁਲਾਬੀ ਸਾਫ਼ ਹੋਵੇ। ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਚਮਕ ਹੋਵੇ। ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੋਵੇ। ਵਾਲ ਕਾਲੇ ਚਮਕਦਾਰ ਹੋਣ। ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦ ਆਉਂਦੀ ਹੋਵੇ। ਪਾਚਣ ਕਿਰਿਆ ਠੀਕ ਹੋਵੇ, ਪਸੀਨੇ 'ਚ ਦੁਰਗੰਧ ਨਾ ਆਉਂਦੀ ਹੋਵੇ, ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਗੁਲਾਬੀ ਹੋਣ। ਪੇਟ ਗਰਮ ਅਤੇ ਸਿਰ ਠੰਢਾ ਰੱਖੋ।

ਸਵੇਰੇ ਉਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹੇ, ਤਨ 'ਚ ਫੁਰਤੀ ਹੋਵੇ, ਨਵੀਂ ਉਮੀਦ ਹੋਵੇ। ਨਵੀਂ ਤਰੰਗ ਹੋਵੇ। ਹਰ ਦਿਨ ਨਵਾਂ ਦਿਨ ਲੱਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਹਰ ਦਿਨ ਜਿਊਣ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਦਿਨ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਜੀ ਲਓ। ਵਾਰ-ਵਾਰ ਥੁੱਕਣ ਦੀ ਆਦਤ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਵਿਅਰਥ ਗੱਲਾਂ ਵਿਅਰਥ ਸੋਚ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਸੋਚਾਂ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾੜੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੋ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵੀ ਸਰੀਰ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲਾਟਰੀ ਨਿਕਲਣ 'ਤੇ ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਤੇ ਫਿਰ ਮੌਤ ਆਮ ਹੋ ਜਾਣਾ ਇਕ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਅਧਰੰਗ ਦਾ ਅਟੈਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਨ ਨੂੰ ਉਸਾਰੂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਰੱਖੋ। ਮਨ 'ਚ ਹੀਣਭਾਵਨਾ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਲਿਆਓ। ਸਰਗਰਮੀ ਨਾ ਘਟਣ ਦਿਓ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਜਿਊਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਚੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਤਾਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਰਹੋ, ਆਸ ਭਰਪੂਰ ਰਹੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਨੌਜਵਾਨ ਬਣੇ ਰਹਿ ਕੇ, ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਜੀਅ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਮਨ 'ਚ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਰੱਖੋ, ਨਵੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ, ਨਵੀਂ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ, ਚੁਸਤ ਸਰੀਰ, ਚੰਗੇ ਵਿਚਾਰ, ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਬਣੇ ਰਹੋ, ਤਾਂ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ ਸੁੰਦਰ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ 100 ਸਾਲ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮਨੁੱਖੀ ਲਹੂ ਲਈ ਅਤਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਵਿਟਾਮਿਨ-ਕੇ

ਲੇਖਕ : ਅਸ਼ਵਨੀ ਚਤਰਥ

ਸਾਡੇ ਭੋਜਨ ਵਿਚ 6 ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਭਾਵ ਏ, ਬੀ, ਸੀ, ਡੀ, ਈ ਅਤੇ ਕੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਟਾਮਿਨ 'ਕੇ' ਚਰਬੀ ਵਿਚ ਘੁਲਣਸ਼ੀਲ ਵਿਟਾਮਿਨ ਹੈ। ਭਾਵ ਇਹ ਚਰਬੀ ਵਿਚ ਘੁਲ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਦਿਮਾਗ਼, ਦਿਲ, ਜਿਗਰ ਅਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਟਾਮਿਨ ਦੀ ਖ਼ਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਖਾਧਾ ਵੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਕੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਰਸਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਹੋਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਘੱਟ ਹੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਤੰਦਰੁਸਤ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਘਾਟ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਦੀ ਘਾਟ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀ ਜੈਵਿਕ ਦਵਾਈਆਂ ਭਾਵ ਐਂਟੀਬਾਇਟਿਕ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭੋਜਨ ਪਚਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇ। ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਟਾਮਿਨ 'ਕੇ' ਦੀ ਘਾਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਦਵਾਈ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਟਾਮਿਨ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਲੱਛਣ ਨਜ਼ਰ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਨਹੁੰਆਂ ਹੇਠ ਖ਼ੂਨ ਜੰਮਣਾ, ਚਮੜੀ ਉੱਤੇ ਨੀਲੇ, ਕਾਲੇ ਜਾਂ ਗਾੜ੍ਹੇ ਰੰਗ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪੈਣਾ, ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਵਗਣਾ, ਸੱਟ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਵਗਣ ਦਾ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਰੁਕਣਾ, ਮਲ ਤਿਆਗ ਵਿਚ ਖ਼ੂਨ ਆਉਣਾ, ਦੰਦਾਂ ਵਿਚੋਂ ਖ਼ੂਨ ਵਗਣਾ, ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੈਣਾ, ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮਾਸਿਕ ਧਰਮ ਸਮੇਂ ਦਰਦ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਖ਼ੂਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਲਚਕਤਾ ਘਟਣਾ ਆਦਿ। ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਐਂਟੀਬਾਇਟਿਕ ਦਵਾਈਆਂ ਲੈਣ ਨਾਲ ਭੁੱਖ ਮਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਟਾਮਿਨ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਟਾਮਿਨ 'ਕੇ' ਹੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਟਾਮਿਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਸਰੋਤ ਹਨ ਪਾਲਕ, ਬ੍ਰੋਕਲੀ, ਸਰ੍ਹੋਂ ਦਾ ਸਾਗ, ਗੋਭੀ, ਐਵੋਕਾਡੋ, ਸੋਇਆਬੀਨ, ਕਾਜੂ, ਅਨਾਰ, ਖੀਰਾ, ਅੰਡੇ, ਮੱਛੀ, ਪਨੀਰ, ਚਿਕਨ, ਫਲੀਆਂ, ਕੀਵੀ, ਮਟਰ, ਦੁੱਧ, ਮੱਖਣ, ਬਲੈਕ ਬੇਰੀ, ਟਮਾਟਰ, ਅੰਗੂਰ, ਪੁੰਗਰੇ ਬੀਜ, ਨਾਰੀਅਲ ਅਤੇ ਅਖਰੋਟ ਆਦਿ।

ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸ਼ੂਗਰ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣਾ

ਲੇਖਕ : ਨੀਤੂ ਗੁਪਤਾ

ਆਧੁਨਿਕ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਤਣਾਅਗ੍ਰਸਤ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਈ ਘਾਤਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆ ਘੇਰਿਆ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੁਣ ਸ਼ੂਗਰ ਵੀ ਇਕ 'ਸਲੋ ਕਿੱਲਰ' ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ । ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਚਾਹੇ 'ਸਲੋ ਕਿੱਲਰ' ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਇਸ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਅ ਸਕਦੇ ਹੋ । ਬਸ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਰੋਜ਼ਮਰ੍ਹਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ।

ਆਪਣੇ ਵਜ਼ਨ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖੋ : ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਉਮਰ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦਰਸ਼ ਵਜ਼ਨ ਹੋਣਾ ਤੁਹਾਡੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਜ਼ਨ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ, ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈੱਸ਼ਰ, ਦਮਾ ਰੋਗ ਅਤੇ ਸ਼ੂਗਰ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ ।

ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ : ਸਾਡਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਭੋਜਨ ਸਧਾਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਸਾਨੂੰ ਆਰਗੈਨਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਫਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਤਾਜ਼ੇ ਫਲ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਪੁੰਗਰੇ ਅਨਾਜ, ਦਾਲਾਂ ਅਤੇ ਢੇਰ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪੀਂਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਖਾਣਾ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਚਬਾ ਕੇ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਖਾਣੇ ਵਿਚ ਨਮਕ, ਚੀਨੀ ਅਤੇ ਤੇਲ, ਘਿਓ, ਮੱਖਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ।

ਯੋਗ ਅਤੇ ਕਸਰਤ : ਤੇਜ਼ ਚੱਲਣਾ, ਤੈਰਨਾ, ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਐਰੋਬਿਕਸ ਕਸਰਤ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਸਰਤਾਂ ਲਈ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਿਨ ਵਿਚ 40 ਤੋਂ 60 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਚਾਰ ਦਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਮਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਕਸਰਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੁਝ ਯੋਗ ਆਸਣ ਅਤੇ ਮੈਡੀਟੇਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਯੋਗਿਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਿਮਾਗ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਕੁਦਰਤੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ : ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਸ਼ੂਗਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ।

ਲਗਾਤਾਰ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਸ਼ੂਗਰ ਲਈ ਖ਼ੂਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਰਹੋ ।

ਦੈਂਗੜਾਂ ਦਾ ਬੁੜ੍ਹਾ

ਲੇਖਕ : ਬਰਾੜ-ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ
ਸੰਪਰਕ : 1-604-751-1113

ਉਮਰ ਦੇ ਨੌ ਦਹਾਕੇ ਪੂਰੇ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਬਾਬੇ ਨਾਜ਼ਮ ਸਿਉਂ ਨੂੰ ਸੱਥ ਵਿਚ ਤਾਸ਼ ਖੇਡਦੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਗੱਜਣ ਬੁੜ੍ਹੇ ਕਾ ਜੱਭੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਅੱਜ ਤਾਂ ਬਈ ਪਰਾਣੇ ਹਾਲੀ ਜੋੜ ਲੇ ਤਾਸ਼ ਆਲਿਆਂ ਨੇ, ਹੈਂਅ। ਕਿਆ ਬਾਤ ਐ। ਬਾਬਾ ਹਾਰੀ ਜਾਨੈਂ ਕੁ ਜਿੱਤਦੈਂ?" ਜੱਭੀ ਨੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜ੍ਹੀ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵੱਲ ਗਹੁ ਨਾਲ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦਾ ਇੱਕ ਹੱਥ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਐਨਕ ਠੀਕ ਕਰਦਾ ਬਾਬਾ ਨਾਜ਼ਮ ਸਿਉਂ ਬੋਲਿਆ, "ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਨਮੇਂ ਖਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਆਉਣ ਦਿੰਨੇ ਐਂ ਆਪਾਂ। ਆਪਾਂ ਤਾਂ ਸਮਾਧ ਭਾਈ ਆਲਾ ਮੁਲਖਾ ਢਾਹ ਲਿਆ ਸੀ। ਨਾਲੇ 'ਲਾਕੇ 'ਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਵਿਆ ਖਡਾਰੀ ਕਹਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਲਈ ਬੈਠੇ ਆਂ ਆਪਾਂ। ਪੋਤੜਿਆਂ 'ਚੋਂ ਹਜੇ ਕੱਲ੍ਹ ਨਿੱਕਲੇ ਐ, ਨਹੁੰ ਕੰਡਾ ਲੈਂਦੇ ਐ ਪਰਾਣੇ ਖੁੰਢਾਂ ਨਾਲ। ਭਾਂਡਾ ਜੱਭ ਸਿਆਂ ਭਾਮੇਂ ਕਿੰਨਾਂ ਵੀ ਪਰਾਣਾ ਹੋ ਜੇ, ਬੰਧਿਆਈ ਨ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਓਹਦੇ 'ਚੋਂ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਬੁੜ੍ਹਾ ਈ ਸਮਝਦੇ ਐ। ਹੁਣ ਹੱਥ ਜੁੜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੂ ਬਈ ਕੀ ਭਾਅ ਵਿਕਦੀ ਐ?"

ਮੁੱਲਖੇ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਸੀਤੇ ਮਰਾਸੀ ਨੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਬਾਬਾ ਘੁਲਦਾ ਵੀ ਰਿਹੈਂ ਤੂੰ।"

ਬਾਬਾ ਕਹਿੰਦਾ, "ਘੁਲਦਾ ਘਲਦਾ ਤਾਂ ਨ੍ਹੀ ਸੀ ਮੈਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਤਾਸ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾਂ ਬਈ ਮੁੱਲਖਾ ਵੀ ਹਰਾਇਆ ਵਿਆ ਮੇਰਾ। ਸਮਾਧ ਭਾਈ ਦਾ ਸੀ ਮੁੱਲਖਾ। ਤਾਸ਼ ਦੇ ਪੱਤੇ ਅਗਲੇ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਈ ਸਮਝ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਬਈ ਇਹਦੇ ਕੋਲ ਕੀ ਕੁਸ ਐ।"

ਗੱਲਾਂ ਕਰੀ ਜਾਂਦਿਆਂ ਤੋਂ ਚੰਦ ਠੇਡੇ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਫਾਂਚੇ ਨੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਜੋਟੀਦਾਰ ਦੇ ਚਿੜੀਏ ਦੇ ਯੱਕੇ ਦੀ ਦੂਹਰੀ ਸਰ ਜਾਂਦੀ 'ਤੇ ਰੰਗ ਦੀ ਇੱਟ ਦੀ ਪੰਜੀ ਦੀ ਕਾਟ ਮਾਰ ਕੇ ਦੂਹਰੀ ਸਰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਇੱਟ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸੁੱਟਿਆ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਨਾਜ਼ਮ ਸਿਉਂ ਫਾਂਚੇ ਨੂੰ ਇੱਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਪੱਤੇ ਵਿਖਾ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ,

"ਐਧਰ ਝਾਕ ਓਏ ਮੁੰਡਿਆ, ਬਾਦਰਸ਼ਾਹ ਸਿੱਟ ਕੇ ਵਜੀਦ ਕਿਆਂ ਆਲਾ ਨਾਜਰ ਬਣਨ ਨੂੰ ਫਿਰਦੈਂ। ਆਹ ਦੇਖ, ਖੇਡਣੈ?"

ਬਾਬੇ ਦੇ ਹੱਥ 'ਚ ਸਾਰੇ ਹੀ ਰੰਗ ਦੇ ਪੱਤੇ ਵੇਖ ਕੇ ਫਾਂਚਾ ਪੱਤੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਸੱਥ 'ਚ ਇਉਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਜਿਮੇਂ ਕਤੂਰਾ ਗਾਰੇ 'ਚ ਲਿਬੜੇ ਸੂਰ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਡਰਦਾ ਭੱਜ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਾਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਫਾਂਚਾ ਕਹਿੰਦਾ,

"ਰੰਗ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਤੂੰ ਆਪ ਈ ਲੈ ਜਾਨੈਂ ਸਾਰਾ, ਖੇਡੀਏ ਕੀ ਤੇਰੇ ਨਾਲ।"

ਸੱਥ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤੁਰਿਆ ਆਉਂਦਾ ਮਾਹਲਾ ਨੰਬਰਦਾਰ ਫਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬੋਲਦਾ ਸੁਣ ਕੇ ਬਾਂਹੋਂ ਫੜ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਕੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗੀ ਓਏ। ਕੀਹਦੇ ਨਾਲ ਲੜ ਪਿਐਂ?"

ਫਾਂਚਾ ਤਾਂ ਨੰਬਰਦਾਰ ਤੋਂ ਬਾਂਹ ਛੁਡਾ ਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਉਠ ਗਿਆ, ਨੰਬਰਦਾਰ ਸੱਥ 'ਚ ਆ ਗਿਆ। ਸੱਥ 'ਚ ਆ ਕੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਨੇ ਬਾਬੇ ਨਾਜ਼ਮ ਸਿਉਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਇਹ ਕੀਹਨੂੰ ਘੁਸਰ-ਘੁਸਰ ਜੀ ਕਰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਊ?"

ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਇਹ ਫਾਂਚੇ ਅਰਗੇ ਨੰਬਰਦਾਰਾ ਕਿਤੇ ਤਾਸ਼ ਖੇਡਣ ਲੱਗ ਪੇ। ਤਿੰਨ ਜਾਣੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀਗ੍ਹੇ। ਚੌਥਾ ਫਾਂਚੇ ਨੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਲਾ ਲਿਆ। ਬਾਬੇ ਨੂੰ 'ਖਾਣ ਬੋਲ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ 'ਚਾਰ ਯਾਰ ਦੇ ਕੀਰਨੇ ਪਾ ਲੈ, ਵੇਹਲੀ ਕਿਹੜਾ ਵਧ ਜੇਂ ਗੀ, ਆ ਜਾ ਬਾਬਾ ਇੱਕ ਅੱਧੀ ਵਾਜੀ ਲੁਆਦੇ'। ਬਾਬਾ ਫਾਂਚੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, ਵੰਡ ਫਿਰ ਤਾਸ਼, ਵਖਾਮਾਂ ਤੈਨੂੰ ਭੰਬੂ ਤਾਰੇ। ਫਾਂਚੇ ਨੇ ਤਾਸ਼ ਵੰਡੀ। ਬਾਬੇ ਨੇ ਸਰਾਂ ਮੰਨ 'ਤੀਆਂ। ਦੂਜੀ ਖਾਣੀ ਤੀਜੀ ਸਰ 'ਤੇ ਰੰਗ ਨਿੱਕਲ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਫਾਂਚਾ ਦੂਹਰੀ ਸਰ ਚੱਕਣ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਫਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਾਬੇ ਨੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਈ ਪੱਤੇ ਵਖਾ 'ਤੇ। ਜਦੋਂ ਫਾਂਚੇ ਨੇ ਸਾਰਾ ਈ ਰੰਗ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਫਾਂਚਾ ਪੱਤੇ ਸਿੱਟ ਕੇ ਇਉਂ ਭੱਜ ਤੁਰਿਆ ਜਿਮੇਂ ਫੁੱਫੜ ਕੁੱਕੜ ਦੀ ਟੰਗ ਪਿੱਛੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਤੋਂ ਰੁੱਸ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਹੁਣ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਪਤਾ ਨ੍ਹੀ ਕੀ ਬੋਲਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੋਊ। ਆਹ ਗੱਲ ਹੋਈ ਐ ਨੰਬਰਦਾਰਾ।"

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਏਹਦੇ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ ਈ ਕਿਉਂ ਹੁਨੇਂ ਐਂ ਯਾਰ। ਨਿੱਤ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਲੜਦਾ। ਗਾਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨ੍ਹੀ ਬੋਲਦਾ। ਅੱਗੇ ਈ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ 'ਚ ਤਾਂ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣੇ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਾਹੂਰ ਐ। ਹੁਣ ਇਹ ਵਧ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ।"

ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣੇ ਪਿੰਡ 'ਚ ਤਾਂ ਨ੍ਹੀ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗਾਲ ਦਿੰਦੇ। ਆਵਦੇ ਘਰੇ ਜੋ ਕੁਸ ਮਰਜੀ ਕਰੀ ਜਾਣ। ਇਹ ਤਾਂ ਕੁੱਤੇ ਪੂਛ ਬਾਹਰ ਗਾਲਾਂ ਦਿੰਦਾ।"

ਅਮਲੀ ਮਰਾਸੀ ਨੂੰ ਘੂਰ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, "ਬੱਲੇ ਓਏ ਤੇਰੇ ਸ਼ਕੀਨਾਂ। ਇਹ ਅਗਲੇ ਨੂੰ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਗਾਲ ਨ੍ਹੀ ਦਿੰਦੇ, ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਢਦੇ ਐ ਅਗਲੇ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ। ਤੂੰ ਆਇਆ ਨ੍ਹੀ ਕਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾੜ੍ਹ ਥੱਲੇ।"

ਬਾਬੇ ਨਾਜ਼ਮ ਸਿਉਂ ਨੇ ਅਮਲੀ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣਿਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਮੁਸ਼ਕਣੀਆਂ ਹੱਸ ਕੇ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਅਮਲੀਆ ਇਹ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣੇ ਕੀਹਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਐ ਓਏ। ਆਹ ਤਾਂ ਬਈ ਨਮਾਂ ਈ ਕੱਛ 'ਚੋਂ ਮੂੰਗਲਾ ਕੱਢ ਮਾਰਿਆ ਤੈਂ ਅੱਜ।"

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਨਮਾਂ ਮੂੰਗਲਾ ਨ੍ਹੀ ਬਾਬਾ, ਮੂੰਗਲਾ ਤਾਂ ਇਹ ਪਰਾਣਾ ਈਂ ਐਂ, ਪਰ ਤੈਨੂੰ ਨ੍ਹੀ ਪਤਾ। ਬਚਨੇ ਦੈਂਗੜ ਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣੇ।"

ਬਾਬਾ ਕਹਿੰਦਾ, "ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਦੈਂਗੜਾਂ ਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਐ। ਤੁਸੀਂ ਪਤੰਦਰੋਂ ਨਮਾਂ ਈ ਨਾਂਅ ਰੱਖੀ ਫਿਰਦੇਂ ਐਂ।"

ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਟਿੱਚਰ 'ਚ ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਜਿਮੇਂ ਦਸ ਕੋਹ 'ਤੇ ਬਾਬਾ ਕਹਿੰਦੇ ਬੋਲੀ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਐ, ਓਮੇਂ ਦਸਾਂ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਟੱਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਂਦੀ ਅੱਲ ਵੀ ਬਦਲ ਦਿੰਦੇ ਐ ਲੋਕ।"

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਬਾਬੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਟੇਢਾ ਜਾ ਝਾਕ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, "ਕਿੱਥੇ ਰਹਿਨੈਂ ਬਾਬਾ ਯਾਰ ਤੂੰ। ਦੈਂਗੜਾਂ ਦੇ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬਚਨੇ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਹਜੇ ਵਿਆਹੇ ਨ੍ਹੀ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਆਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਬਈ ਐਮੇਂ ਸਾਲੇ ਵੇਹਲੜ ਦੈਂਗੜ ਦੈਂਗੜ ਕਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਐ ਪਿੰਡ 'ਚ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਬਚਨੇ ਨੇ ਤਿੰਨ ਮੁੰਡੇ ਵਿਆਹ ਲੇ, ਹੁਣ ਪਿੰਡ ਨੇ ਬਚਨੇ ਕਿਆਂ ਦਾ ਨਾਂਅ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣੇ ਧਰ ਲਿਆ। ਕਿਉਂ ਬਾਬਾ ਗੱਭਰੂਆ, ਠੀਕ ਐ?"

ਬਾਬੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਉਹ ਕਿਮੇਂ ਬਈ, ਕੁਸ ਪੱਲੇ ਵੀ ਪਾ ਮੇਰੇ। ਤੂੰ ਤਾਂ ਅਮਲੀਆ ਹੋਰ ਈ ਗੋਰਖ ਧੰਦਾ ਜਾ ਖੰਡਾਅ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਐਂ। ਚੱਜ ਨਾਲ ਦੱਸ ਗੱਲ।"

ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਲੈ ਸੁਣ ਲੈ ਫਿਰ ਬਾਬਾ । ਉਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਹੋ ਜਾ ਹੁਣ ਥੋੜਾ ਜਾ ਐਥੇ ਕੁ। ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਬਚਨਾ ਦੈਗੜਾਂ ਦਾ ਵੱਜਦਾ, ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਤਾਂ ਹੈ ਬਈ ਇਹ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਪਸ਼ੂਆਂ ਡੰਗਰਾਂ ਵਿੱਚਦੀ ਗਾਲ ਦਿੰਦੇ ਐ ਸਿੱਧੇ ਮੱਥੇ ਨ੍ਹੀ ਪੰਗਾ ਲੈਂਦੇ ਬਈ ਮੂਹਰੇ ਕਿਤੇ ਅਗਲਾ ਸਿੰਗ ਨਾ ਭੋਰ ਦੇ। ਬਚਨੇ ਨੇ ਵੱਡਾ ਮੁੰਡਾ ਭੀਚਾ ਵਿਆਹ ਲਿਆ ਮਟੀਲੀ ਪਿੰਡ। ਮਟੀਲੀ ਆਲਿਆਂ ਨੇ ਵਿਆਹ 'ਚ ਦੂਜੇ ਸੂਏ ਸੱਜਰ ਝੋਟੀ ਦੇ 'ਤੀ। ਬਚਨੇ ਦੀ ਨੂੰਹ ਚੰਗੀ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਐ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਊਈਂ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਆਦਤ ਐ। ਨੂੰਹ ਸ਼ਰਮ ਮੰਨੇ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਨੂੰਹ ਬਚਨੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ 'ਬਾਪੂ ਜੀ! ਗਾਲਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਨ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ'। ਬਚਨੇ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਲੱਗਿਆ ਗੁੱਸਾ। ਬਚਨਾ ਢਿੱਡ 'ਚ ਨੂੰਹ ਨਾਲ ਖਾਰ ਮੰਨਣ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਬੁੜ੍ਹੇ ਨੇ ਤਾਂ ਨੂੰਹ 'ਤੇ ਧਰ 'ਲੀ ਫਿਰ ਗਾਲਾਂ ਆਲੀ ਸੂਈ। ਝੋਟੀ ਵਿਚਦੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਤੜਕੇ ਆਥਣੇ ਗਾਲਾਂ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਕਿਹਾ ਕਰੇ 'ਓਏ ਆਹ ਮਟੀਲੀ ਆਲੀ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਦੱਥੇ ਪਾਓ, ਵੇਖ ਕਿਮੇਂ ਝਾਕਦੀ ਐ ਜਿਮੇਂ ਧੁੰਦ 'ਚ ਗਧਾ ਝਾਕਦਾ ਹੁੰਦਾ'। ਤੜਕੇ ਆਥਣੇ ਕਿਹਾ ਕਰੇ 'ਓਏ ਆਹ ਮਟੀਲੀ ਆਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਚੋਅ ਲੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੌੜ ਤੁੰਮੇ ਅਰਗੀ ਹੋ ਜੂ ਗੀ ਇਹੇ। ਝਾਕਦੀ ਤਾਂ ਵੇਖੋ ਜਿਮੇਂ ਬੁੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਹੁੰਦਾ'। ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਬਈ ਬੁੜ੍ਹਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪੜੇਥਣ ਦਿੰਦਾ। ਨੂੰਹ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅੱਡ ਹੋ ਗੀ। ਫੇਰ ਬਚਨੇ ਨੇ ਦੂਜੇ ਮੁੰਡੇ ਫੰਭੀ ਨੂੰ ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਵਿਆਹ ਲਿਆ। ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਆਲਿਆਂ ਨੇ ਸੱਜਰ ਸੂਈ ਮੱਝ ਦੇ 'ਤੀ। ਬੁੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪਤਲੀ ਜੀ ਅੱਧੋ ਰਾਣੀ ਜੀ ਛਾਂਪ ਪਾ 'ਤੀ। ਬੁੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਕੁਸ ਮਨ੍ਹਾ ਪਾਇਆ। ਬੁੜ੍ਹੇ ਬਚਨੇ ਦਾ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਪਾਰਾ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਸਮਾਨ 'ਚ। ਤੜਕੇ ਆਥਣੇ ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਆਲੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਵੀ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੰਦ ਪਰਾਗੇ ਦੇਣ। ਮੁੰਡੇ ਫੰਭੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਰੇ 'ਓਏ ਆਹ ਰਾਜਗੜ੍ਹ ਆਲੀ ਫੰਡਰ ਜੀ ਕੁਸ ਦਿੰਦੀ ਵੀ ਐ ਕੁ ਊਈਂ ਖਲ ਵੜੇਮੇਂ ਚਾਰੀ ਜਾਨੇ ਐਂ। ਮੈਂ ਪਤਾ ਨ੍ਹੀ ਇਹਦਾ ਕੀ ਤਾਰਾ ਮੀਰਾ ਮਿੱਧ 'ਤਾ, ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਤਾਂ ਇਉਂ ਵੇਂਹਦੀ ਐ ਜਿਮੇਂ ਸਲੋਤਰੀ ਨੇ ਕਾਹੜਾ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਮੱਝ ਸਕੰਜੇ 'ਚ ਦਿੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਐ। ਵੇਖ ਕਿਮੇਂ ਨੇਰ੍ਹੇ ਘਰ ਦੇ ਦੀਵੇ ਦੀ ਮੱਚੀ ਵੀ ਬੱਤੀ ਆਂਗੂੰ ਝਾਕਦੀ ਐ'। ਜਦੋਂ ਬੁੜ੍ਹਾ ਅਵਾ ਤਵਾ ਬੋਲਣੋ ਨਾ ਹਟਿਆ ਤਾਂ ਨੂੰਹ ਨੇ ਆਵਦੇ ਪਿਉ ਨੂੰ ਦੱਸ 'ਤਾ। ਪਿਓ ਨੇ ਮੁੜ ਕੇ ਤੋਰੀ ਨਾ ਬਈ ਜਿੰਨਾਂ ਚਿਰ ਮੁੰਡਾ ਪਿਉ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਨ੍ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਮੈਂ ਕੁੜੀ ਤੋਰਨੀ ਨ੍ਹੀ। ਬਚਨੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਫੰਭੀ ਬੌਂਗਾ ਬੰਦਾ। ਬਚਨੇ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਬਹੂ ਲਿਆਉਣ ਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਮੁੰਡਾ ਹੁਣ ਪਿੰਡ 'ਚ ਇਉਂ ਤੁਰਿਆ ਫਿਰਦਾ ਜਿਮੇਂ ਭੁੱਖਾ ਚੂਹਾ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੁਆੜ ਆਲੀ ਹੱਟ 'ਚ ਫਿਰਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਦੋ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਮਗਰੋਂ ਬਚਨੇ ਨੇ ਤੀਜਾ ਮੁੰਡਾ ਕੰਦੂ ਭਾਈਰੂਪੇ ਨੱਥ ਲਿਆ। ਭਾਈਰੂਪੇ ਆਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਮਹੀਨੇ ਕੁ ਦੀ ਸੂਈ ਝੋਟੀ ਦੇ 'ਤੀ। ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆਲਾ ਸੁੱਚਾ ਵਚੋਲਾ ਸੀ। ਸੁੱਚੇ ਨੇ ਭਾਈਰੂਪੇ ਆਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਥੇਰਾ ਕਿਹਾ ਬਈ ਮੱਝ ਨਾ ਦਿਉ। ਦਾਜ ਆਲੀਆਂ ਮੱਝਾਂ ਦਾ ਈ ਸਿਆਪਾ ਪਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰੇ। ਪੰਜ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਵਧੀਆ ਨੰਘੇ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਕਿਤੇ ਨੂੰਹ ਬਚਨੇ ਨੂੰ ਚਾਹ ਫੜਾਉਣੀ ਭੁੱਲ ਗੀ। ਬੁੜ੍ਹਾ ਤਾਂ ਮੱਝ ਵਿੱਚਦੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਲੱਗ ਪਿਆ ਗਾਲਾਂ ਦੇਣ। ਬੁੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ 'ਆਹ ਮੱਲਣ ਆਲੀ ਦੁੱਧ ਦੱਧ ਦਿੰਦੀ ਐ ਕੁ ਹਟ ਗੀ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਫੰਡਰ ਹੋ ਗੀ ਲੱਗਦੀ ਐ। ਕੱਲ੍ਹ ਤਾਂ ਆਈ ਐ ਹਜੇ, ਐਡੀ ਛੇਤੀ ਅੱਜ ਚਾਹ ਕਰਾਉਣੀ ਵੀ ਭੁੱਲ ਗੀ। ਦੁੱਧ ਈ ਲਾਹੁਣੋਂ ਹਟ ਗੀ'। ਹੋਰ ਵੀ ਗਲਤ ਫਲਤ ਕਈ ਕੁਸ ਬੋਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਫਿਰ ਨੂੰਹ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਆਈ ਬਚਨੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ 'ਜਦੋਂ ਬਾਪੂ ਜੀ ਮੇਰੀ ਨਣਦ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਵਿਆਹ 'ਚ ਮੱਝ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਝੋਟਾ ਦਿਉ। ਜੇ ਮੱਝ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਉਹਦਾ ਸਹੁਰਾ ਵੀ ਤੇਰੇ ਆਂਗੂੰ ਗਾਲਾਂ ਨਾ ਕੱਢਣ ਲੱਗੇ ਸੋਡੀ ਧੀ ਨੂੰ'। ਬਚਨਾ ਨੂੰਹ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਫੂਕ ਨਿੱਕਲੀ ਆਲੇ ਬੁਲਬਲੇ ਅਰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰਹਾਂ ਨੂੰ ਈ ਗਾਲਾ ਦੇਈ ਜਾਇਆ ਕਰੇ। ਮੇਰਾ ਦਾਦਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਬਈ ਧੀ ਨੂੰ ਸਹੁਰੀਂ ਮੱਝ ਨ੍ਹੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਲੈ ਦੱਸ ਬਾਬਾ! ਬਚਨਾ ਉੱਲੂ ਬਣਨ ਚੀ ਆਵਦੀ ਟੌਹਰ ਸਮਝਦੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣਿਆਂ ਦਾ ਲਾਣਾ ਕਹਿੰਦਾ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ।"

ਏਨੇ ਚਿਰ ਨੂੰ ਸੰਤੋਖੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਮਿੱਠੂ ਸੱਥ 'ਚ ਆ ਕੇ ਬਾਬੇ ਨਾਜਮ ਸਿਉਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਬਾਬਾ! ਯਾਰ ਕੋਈ ਸੱਜਰ ਮੱਝ ਤਾਂ ਦੱਸ ਘਰ ਵਾਸਤੇ ਲੈਣੀ ਐਂ।"

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਟਿੱਚਰ 'ਚ ਕਹਿੰਦਾ, "ਗਾਲਾਂ ਦੇਣਿਆਂ ਦੇ ਬਚਨੇ ਕੇ ਵੇਚਦੇ ਐ। ਨਾਲੇ ਰਵੇ ਦੀਆਂ ਮੱਝਾਂ।"

ਅਮਲੀ ਦੀ ਦੱਸ ਪਾਈ ਸੁਣ ਕੇ ਮਿੱਠੂ ਬਚਨੇ ਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਤੁਰ ਗਿਆ। ਬਾਬਾ ਨਾਜ਼ਮ ਸਿਉਂ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਬਚਨੇ ਨੇ ਇਹਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਬਈ ਤੈਨੂੰ ਕੀਹਨੇ ਘੱਲਿਆ ਸਾਡੇ ਘਰੇ। ਇਹਨੇ ਫੇਰ ਆ ਕੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜੁੱਤੋ ਜੁੱਤੀ ਹੋਣਾ। ਫੇਰ ਲੜੋਂਗੇ। ਚੱਲੋ ਉੱਠੋ, ਓਹਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਥ 'ਚੋਂ ਚੱਲੀਏ।"

ਬਾਬੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਸੱਥ ਵਾਲੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ।

ਲੇਖਕ : ਯਸ਼ਪਾਲ ਮਾਨਵੀ, ਸੰਪਰਕ: 94635-86655

ਅਰਥ ਬਦਲਦੇ ਸ਼ਬਦ...

ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਜੁਆਨ ਉਮਰ ਸੀ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਾਈਕਲ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਇੰਨਾ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਅੱਜ ਦੇ ਜੁਆਨ ਲਈ ਕਾਰ ਦਾ ਹੈ। ਪੈਦਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਹ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਈਕਲ ਦਾਜ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਵੀ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਦੰਗ ਹੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਝੂਠ ਹੀ ਮੰਨੇ ਕਿ ਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਵੀ ਤਿੰਨ ਰੁਪਏ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਪਿੱਤਲ ਦਾ ਗਲੀ ਵਾਲਾ ਛੱਲਾ ਹੈਂਡਲ ਦੇ ਉਪਰ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਮੁੱਖ ਪੇਚ ਵਿੱਚ ਕੱਸ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇਖ ਕੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਲੰਘਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਰੇਡੀਓ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵੀ ਗ਼ਾਇਬ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮਿੱਤਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹਦੇ ਪਿੰਡ ਸਾਈਕਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਲੱਕੜ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਿੱਲੀ ਉੱਤੇ ਟੰਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਹਵਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਟਾਇਰ ਵਿੱਚ ਤਰੇੜਾਂ ਨਾ ਪੈ ਜਾਣ। ਹਵਾ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਧੀਨ ਲੋਕ ਹਵਾ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਛੋਟਾ ਪੰਪ ਵੀ ਝੋਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈਂਡਲ ਉੱਤੇ ਟੰਗੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਢੋਆ ਢੁਆਈ ਅਤੇ ਦੂਹਰੀ ਸਵਾਰੀ ਵੀ ਚੱਲਦੀ ਸੀ। ਹਿੰਮਤੀ ਬੰਦਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੰਦਾ ਡੰਡੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਬਿਠਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ।

ਕਾਲਜ ਜਾਣ ਆਉਣ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਖ਼ੂਬ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਇਆ। 1978 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸਕੂਟਰਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸਾਈਕਲ ਉੱਤੇ ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਥਾਂ ਸਕੂਟਰ ਨੇ ਮੱਲ ਲਈ। ਸਾਈਕਲ ਇਕੱਲੇ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਸਮੇਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਵਧਣ ਨਾਲ ਤੇਜ਼ ਚਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਸੰਬਰ 2024 ਤੱਕ ਸਾਈਕਲ ਸੈਰ ਲਈ ਵੀ ਵਰਤਿਆ।

ਗੱਲ 2005 ਦੀ ਹੈ। ਕਲੋਨੀ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਨਾ ਹਟਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਨਿਹੋਰਾ ਮਾਰਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਂਦਾ ਰਹਾਂ। ਮੈਂ ਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਿੱਤਰ ਮੰਨਿਆ ਪਰ ਸਕੂਟਰਾਂ, ਮੋਟਰਸਾਈਕਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਸਾਈਕਲ ਹੁਣ ਗ਼ਰੀਬ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜ ਸੱਤ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰ ਹੌਲਾ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਸਾਈਕਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦਾ ਮਿੱਤਰ ਹੈ। ਨਾ ਧੂੰਆਂ ਨਾ ਪੈਟਰੋਲ ਦਾ ਪੰਗਾ। ਥਾਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਮਰਜ਼ੀ ਖੜ੍ਹਾ ਲਵੋ। ਮੈਂ ਸਾਈਕਲ ਨਾਲ ਪਾਰਕ ਦੇ ਬਾਹਰ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਬਣੀ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਗੇੜੇ ਲਗਾ ਕੇ ਕਸਰਤ ਦਾ ਕੰਮ ਸਾਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਸਾਵਧਾਨ ਜਿਹਾ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਦਾ ਵੀ ਡਰ ਜਿਹਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਣ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਭਰੀ ਸੜਕ ਵਿੱਚ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤਿ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਹੁੰਮਸ, ਬਰਸਾਤ, ਮੀਂਹ ਹਨੇਰੀ ਅਤੇ ਸਰਦੀ ਵਿੱਚ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣਾ ਦਿੱਕਤ ਦਾ ਘਰ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਲੋੜ ਜਿੰਨੀ ਕਸਰਤ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਜਿੰਨੀਆਂ ਕੈਲੋਰੀਆਂ ਸਰੀਰ ਨਹੀਂ ਜਲਾਉਂਦਾ ਜਿੰਨੀਆਂ ਜਲਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਾਧੂ ਖੰਡ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਟਰਾਈਗਲਿਸਰਾਈਡਜ਼ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖ਼ੂਨ ਦੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਟਰਾਈਗਲਿਸਰਾਈਡਜ਼ ਜੰਮਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਤਰਾ ਵੱਧ ਨਿਕਲੀ ਤਾਂ ਕਸਰਤ ਦਾ ਨਿਯਮਤ ਢੰਗ ਲੱਭਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਜੀਭ ਦਾ ਸੁਆਦ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਕਿ ਕਿੰਨਾ ਖਾਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਸਰੀਰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਇੱਕ ਅੰਗ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣ ਕੇ ਰੋਗੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਨਿਕਲਿਆ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਜਿਮ ਵਾਲਾ ਸਾਈਕਲ ਜਿਹੜਾ ਸਪੀਡ, ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਦੂਰੀ, ਖਰਚ ਹੋਈਆਂ ਕੈਲੋਰੀਆਂ, ਧੜਕਣ ਦੀ ਗਤੀ, ਭਾਵ ਨਬਜ਼ ਵੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੀਂਹ ਜਾਵੇ ਹਨੇਰੀ ਜਾਵੇ, ਨਿਯਮਤ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿੱਕਤ ਹੀ ਗ਼ਾਇਬ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ 2005 ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਜਿਮ ਵਿੱਚ ਲੁਕ ਕੇ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਆਮ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਅੱਜ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਮ ਵਾਲਾ ਸਾਈਕਲ ਕਸਰਤ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ। ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਕੇ ਵੀ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸਾਹਮਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਉੱਤੇ ਮਨ ਪਸੰਦ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਵੀ ਕਸਰਤ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਥਾਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਘੇਰਦਾ। ਮਹਿੰਗਾ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ। ਸਹਿਜੇ ਕਸਰਤ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਨਾ ਟੱਕਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਠੱਬਲ-ਠੋਲੇ ਦਾ ਡਰ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਤਾਂ ਕਲੋਨੀ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਪੀਡ ਬ੍ਰੇਕਰ ਹੀ ਬਹੁਤ ਲਗਵਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਾਰ ਸਕੂਟਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਡਾਢਾ ਝਟਕਾ ਮਾਰਦੇ ਹਨ; ਸਾਈਕਲ ਵਿਚਾਰਾ ਕਿਸ ਬਾਗ਼ ਦੀ ਮੂਲੀ ਹੈ!

ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਮਾਣ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਲੱਗਦੇ ਸਨ, ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਅਰਥ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਵਿਚਾਰ ਬਦਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਈਕਲ ਸਹਿਜੇ ਤਾਂ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਜਾਣ ਲਈ ਚਲਾਵਾਂਗਾ ਪਰ ਸੈਰ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸਮਾਰਟਫੋਨਾਂ ’ਚ ਹੁਣ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਿਮੂਵੇਬਲ ਬੈਟਰੀ

ਇਕ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਬੈਟਰੀ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੋਬਾਇਲ ਦੇ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋਣ ’ਤੇ ਨਵੀਂ ਬੈਟਰੀ ਉਸ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਨ ਪਾ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ’ਚ ਬੈਟਰੀ ਅੰਦਰ ਹੀ ਫਿਕਸ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਦੇ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ’ਚ ਹੁਣ ਰਿਮੂਵੇਬਲ ਬੈਟਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

- ਸਮਾਰਟਫੋਨ ਨੂੰ ਪਤਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਮੋਬਾਇਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਸ ਵਿਚ ਨਾਨ-ਰਿਮੂਵੇਬਲ ਬੈਟਰੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੋਬਾਇਲ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫੀ ਪਤਲੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜੇਬ ’ਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਰਿਮੂਵੇਬਲ ਬੈਟਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਫੋਨ ਨੂੰ ਵਾਟਰਪਰੂਫ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਫੋਨ ਨੂੰ ਵਾਟਰਪਰੂਫ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਵਿਚ ਨਾਨ-ਰਿਮੂਵੇਬਲ ਬੈਟਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- ਗਾਹਕ ਜੇਕਰ ਖੁਦ ਫੋਨ ’ਚੋਂ ਬੈਟਰੀ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸ਼ਾਰਟ ਸਰਕਿਟ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੈਟਰੀ ਨਾ ਕੱਢਣ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫੋਨ ਜਲਦੀ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਮਿੰਟਾਂ ‘ਚ ਬਣਾਓ ਮੂੰਗੀ ਦੀ ਦਾਲ

ਲੈਗਾ ਗੂਗਲ ਲੈਂਨਜ਼ ਦਾ ਸਪੋਰਟ

ਹੁਣ ਤਕ ਤੁਸੀਂ ਗੂਗਲ ਲੈੱਨਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਐਂਡਰਾਇਡ ਅਤੇ ਆਈ.ਓ.ਐੱਸ. ਫੋਨ ’ਚ ਹੀ ਕਰ ਪਾ ਰਹੇ ਹੋ ਪਰ ਜਲਦ ਹੀ ਇਸਦਾ ਸਪੋਰਟ ਡੈਸਕਟਾਪ ’ਤੇ ਵੀ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਗੂਗਲ ਲੈੱਨਜ਼ ਦਾ ਆਈਕਨ ਹਾਲ ਹੀ ’ਚ ਗੋਗਲਏ.ਚੋਮ ’ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਕ ਯੂਜ਼ਰਸ ਨੇ ਗੂਗਲ ਕ੍ਰੋਮ ਦੇ ਇਨਕੋਗਨਿਟੋ ਮੋਡ ’ਚ ਗੂਗਲ ਲੈੱਨਜ਼ ਦਾ ਆਈਕਨ ਵੇਖਿਆ ਹੈ।

ਡੈਸਕਟਾਪ ’ਤੇ ਗੂਗਲ ਲੈੱਨਜ਼ ਦਾ ਸਪੋਰਟ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਡੈਸਕਟਾਪ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਫੋਟੋ ਤੋਂ ਟੈਕਸਟ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਕਰ ਸਕੋਗੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਸਰਚ ਕਰ ਸਕੋਗੇ। ਫਿਲਹਾਲ ਗੂਗਲ ਕ੍ਰੋਮ ਡੈਸਕਟਾਪ ’ਤੇ ਕਿਸੇ ਫੋਟੋ ’ਤੇ ਰਾਈਟ ਕਲਿੱਕ ਕਰਨ ’ਤੇ Searchi mage iwth Google Lens ਦਾ ਆਪਸ਼ਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

9to5Google ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ’ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡੈਸਕਟਾਪ ਲਈ ਵੀ ਗੂਗਲ, ਲੈੱਨਜ਼ ਦੀ ਟੈਸਟਿੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਸਪੋਰਟ Chrome 92 ਅਪਡੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲੇਗਾ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਐਂਡਰਾਇਡ ਯੂਜ਼ਰਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਗੂਗਲ ਸਰਚ ’ਚ ਗੂਗਲ ਲੈੱਨਜ਼ ਦਾ ਸਪੋਰਟ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੂਗਲ ਲੈੱਨਜ਼ ਦਾ ਸਪੋਰਟ ਗੂਗਲ ਫੋਟੋਜ਼ ’ਚ ਵੀ ਹੈ।

ਵਟਸਐਪ ਆਈ-ਪੈਡ ਯੂਜ਼ਰਸ ਲਈ ਲਾਂਚ ਕਰੇਗਾ ਨਵੀਂ ਐਪ

ਵਟਸਐਪ ਜਲਦ ਹੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਐਪ ਨੂੰ ਲਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਖ਼ਾਸਤੌਰ ’ਤੇ ਆਈਪੈਡ ਯੂਜ਼ਰਸ ਲਈ ਲਿਆਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੀ ਲਾਂਚਿੰਗ ਤਾਰੀਖ਼ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਤਕ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ‘ਦਿ ਵਰਜ’ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਆਈਪੈਡ ਲਈ ਅਲੱਗ ਵਟਸਐਪ ਐਪਦੀ ਮੰਗ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਸ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਖ਼ਬਰ ਆਈ ਸੀ ਕਿ ਵਟਸਐਪ ਦੋ ਨਵੇਂ ਫੀਚਰਜ਼ ’ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ’ਚੋਂ ਇਕ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਫੀਚਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਵੌਇਸ ਕਾਲ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਫੀਚਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਟਸਐਪ ’ਚ ਹੁਣ ਟੂ-ਸੈੱਟਪ ਵੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਫੀਚਰ ਵੀ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਫੇਸਬੁੱਕ ਮੈਸੰਜਰ ’ਚ ਆਇਆ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦਾ ਫੀਚਰ, ਕਰ ਸਕੋਗੇ ਗੁਪਤ ਚੈਟਿੰਗ

ਮੇਟਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਮੈਸੰਜਰ ’ਚ ਕਈ ਨਵੇਂ ਫੀਚਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਮੇਟਾ ਦੇ ਸੀ.ਈ.ਓ. ਮਾਰਕ ਜ਼ੁਕਰਬਰਗ ਨੇ ਖੁਦ ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੋਸਟ ਰਾਹੀਂ ਇਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਫੇਸਬੁੱਕ ਮੈਸੰਜਰ ’ਚ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਫੀਚਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਯੂਜ਼ਰਸ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੀ। ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੀ ਚੈਟ ਦਾ ਸਕਰੀਨਸ਼ਾਟ ਲਵੇਗਾ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਦਾ ਅਲਰਟ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਵਿਚ ਹੁਣ ਐਂਡ-ਟੂ-ਐਂਡ ਐਨਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੈਟਿੰਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫੇਸਬੁੱਕ ਕਾਲਸ ਵੀ ਹੁਣ ਐਂਡ-ਟੂ-ਐਂਡ ਐਨਕ੍ਰਿਪਟਿਡ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫੇਸਬੁੱਕ ਮੈਸੰਜਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਅਪਡੇਟ ’ਚ ਸਵਾਈਪ ਟੂ ਰਿਪਲਾਈ ਦਾ ਫੀਚਰ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਮੇਟਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਸੰਜਰ ਦੀ ਸੀਕ੍ਰੇਟ ਚੈਨ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਅਤੇ ਸਕਿਓਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

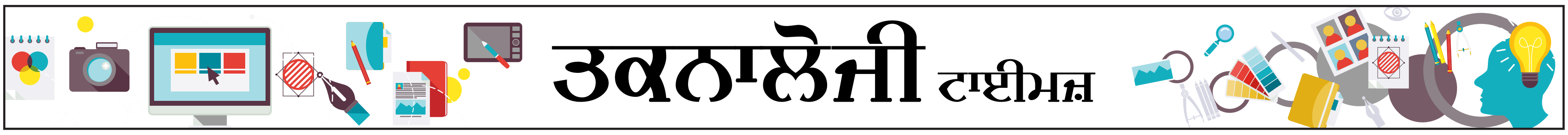

458 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ 'ਚ ਵਿਕੀ ਇਹ 71 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਸਿੰਗਲ ਸੀਟ ਕਾਰ

ਨੀਲਾਮੀ ਵਿਚ ਇਕ 71 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਮਰਸੀਡੀਜ਼-ਬੈਂਜ਼ W196 R ਸਟ੍ਰੋਮਲਿਨੀਏਨਵੈਗਨ ਕਾਰ ਨੂੰ 51 ਮਿਲੀਅਨ ਯੂਰੋ (ਲਗਭਗ 458 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗੀ ਫਾਰਮੂਲਾ 1 ਕਾਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਬੋਲੀ 1 ਫਰਵਰੀ 2025 ਨੂੰ RM ਦੁਆਰਾ ਸਟੁਟਗਾਰਟ (ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ) ਦੇ ਮਰਸੀਡੀਜ਼-ਬੈਂਜ਼ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਤੁਰੰਤ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ 1955 ਦੀ ਮਰਸੀਡੀਜ਼ 300 ਸ਼ਲ੍ਰ ਉਹਲੇਨਹਾਟ ਕੂਪ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ 2022 ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 1,266 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਨਿਲਾਮੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਇਸ ਫਾਰਮੂਲਾ 1 ਕਾਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਕਾਫੀ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ 5 ਵਾਰ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲਾ 1 ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨ ਜੁਆਨ ਮੈਨੂਅਲ ਫੈਂਗੀਓ ਨੇ 1955 ਬਿਊਨਸ ਆਇਰਸ ਗ੍ਰੈਂਡ ਪ੍ਰਿਕਸ ਵਿਚ ਚਲਾ ਕੇ ਰੇਸ ਜਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਲਾਸਿਕ ਮਰਸੀਡੀਜ਼ ਐੱਫ 1 ਕਾਰ ਨੂੰ ਸਰ ਸਟਰਲਿੰਗ ਮੌਸ ਨੇ 1955 ਵਿਚ ਮੋਂਜ਼ਾ (ਇਟਲੀ ਵਿਚ) ਆਯੋਜਿਤ ਇਟਾਲੀਅਨ ਗ੍ਰੈਂਡ ਪ੍ਰਿਕਸ ਵਿਚ ਵੀ ਚਲਾਇਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੇ ਰੇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਲੈਪ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਖਤਮ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਮਰਸੀਡੀਜ਼ ਨੇ 1965 ਵਿਚ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਇੰਡੀਆਨਾਪੋਲਿਸ ਮੋਟਰ ਸਪੀਡਵੇਅ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਨੂੰ ਦਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਲਗਭਗ 6 ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਕੀਤੀ ਗਈ।

50 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਾਰ ਨੇ ਮਰਸੀਡੀਜ਼-ਬੈਂਜ਼ ਦੀ ਫਾਰਮੂਲਾ 1 ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਢ1 ਰੇਸ ਕਾਰ ਵਿੱਚ 2.5-ਲੀਟਰ ਸਟ੍ਰੇਟ-8 ਇੰਜਣ ਸੀ। ਡਾਇਰੈਕਟ ਫਿਊਲ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਾਲਵ ਐਕਚੁਏਸ਼ਨ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਇੰਜਣ 290ਹਪ ਤੱਕ ਦੀ ਪਾਵਰ ਜਨਰੇਟ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਸੁਚਾਰੂ ਬਾਡੀਵਰਕ ਮੋਨਜ਼ਾ ਵਰਗੇ ਹਾਈ-ਸਪੀਡ ਸਰਕਟਾਂ 'ਤੇ ਗਤੀ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਨਤ ਢ1 ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣ ਗਈ।

ਸਮਾਰਟਫ਼ੋਨ ‘ਚੋਂ ਆਪਣਾ ਡਾਟਾ ਲੀਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਈਏ?

ਸਮਾਰਟਫ਼ੋਨ ਸਾਨੂੰ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਆਮਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਹੋਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਖਰੀਦਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਉਸ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਵਿਗਿਆਪਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ, OTT ਅਤੇ ਅੀ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਸਾਈਟਾਂ ਸਾਡੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੰਟਰਨੈਟ 'ਤੇ ਕੀ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਕੀ ਖੋਜਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਡੀ ਪਰਸਨਲ ਲਾਈਫ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਓ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿੱਜਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਈ ਵਾਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ ਜਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇਖੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਦੇ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ। ਫੋਨ 'ਚ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਐਪਸ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟੈਕਸੀ ਬੁਕਿੰਗ, ਨਕਸ਼ੇ, ਭੋਜਨ ਡਿਲੀਵਰੀ ਵਰਗੀਆਂ ਐਪਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਗੇਮਾਂ, ਉਪਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਅਰਾਂ, ੌਠਠ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਨੈਟਵਰਕ ਸਾਈਟਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਐਪਾਂ ਤੋਂ ਸਥਾਨ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹੈਕਰ ਫੋਨ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਪਾਸਵਰਡ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਲੌਗਇਨ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਹੈਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਗਿਆਤ ਐਪਾਂ ਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਰੋ ਇਹ ਕੰਮ : ਫ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਐਪਸ ਦੀ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਕਰੋ। ਸ਼ੱਕੀ ਐਪਾਂ ਜਾਂ ਏਪੀਕੇ ਫਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਓ।

OTT ਵਿੱਚ ਮਲਟੀ-ਯੂਜ਼ਰ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ੌਠਠ ਐਪਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਿੱਜੀ ਡੇਟਾ ਦੇ ਲੀਕ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ।

ਕਰੋ ਇਹ ਕੰਮ : ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਲਾਗਇਨ ਹੈ ਤਾਂ ਬੰਦ ਕਰੋ। ਮਲਟੀ ਡਿਵਾਈਸ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਕਰੋ ਕਿ ਖਾਤਾ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਬੰਦ ਕਰੋ।

ਗੂਗਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਕਈ ਐਪਸ ਨਵੇਂ ਸਮਾਰਟਫੋਨਸ 'ਚ ਇੰਸਟਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯਿਓਮਿ ਫੋਨ 'ਚ 'ਘੲਟਅਪਪਸ' ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿਓ।

ਕਰੋ ਇਹ ਕੰਮ : ਫ਼ੋਨ ਸੈੱਟਅੱਪ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਪਸ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਣਚਾਹੀ ਐਪ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਡਿਸਏਬਲ ਕਰੋ।

ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸਟੇਟਸ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਟਰਿੱਪ 'ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਕਰੋ ਇਹ ਕੰਮ: ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਨਾ ਕਰੋ।

ਕਾਵਿ ਕਿਆਰੀ

ਦਰਦ ਪੰਜਾਬ ਦਾ

ਹੁੰਦਾ ਮੁਰਝਾਇਆ ਜਿਵੇਂ ਫੁੱਲ ਕੋਈ ਗੁਲਾਬ ਦਾ।
ਲੈ ਗਿਆ ਚੁਰਾ ਕੇ ਕੋਈ ਅਮਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ।
ਬਾਗ ਦਿਆਂ ਮਾਲੀਆਂ ਨੇ ਬਾਗ਼ ਨੂੰ ਉਜਾੜਿਆ
ਕਲੀਆਂ ਮਾਸੂਮਾਂ ਤਾਈਂ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਲਤਾੜਿਆ
ਫੁੱਲ ਮੁਰਝਾ ਗਿਆ ਏ ਸੱਜਰੇ ਗੁਲਾਬ ਦਾ
ਲੈ ਗਿਆ ਚੁਰਾ ਕੇ ਕੋਈ ਅਮਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ।
ਦੁੱਧ ਦਹੀਂ ਵਾਲੇ ਇੱਥੇ ਵਗਦੇ ਪਏ ਖਾਲ ਸੀ
ਜੀਵਨ ਸੁਖੀ ਸੀ ਲੋਕ ਬੜੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸੀ
ਲਹੂ ਨਾਲ ਲਾਲ ਹੋਇਆ ਰੰਗ ਇਹਦੇ ਆਬ ਦਾ
ਲੈ ਗਿਆ ਚੁਰਾ ਕੇ ਕੋਈ ਅਮਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ।
ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇੱਥੇ ਸਿੱਖ ਤੇ ਇਸਾਈ ਸੀ
ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ, ਨਾ ਕੋਈ ਦਿਲ 'ਚ ਬੁਰਾਈ ਸੀ
ਪੈ ਗਿਆ ਪੁਆੜਾ ਇੱਥੇ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਆੜ ਦਾ
ਲੈ ਗਿਆ ਚੁਰਾ ਕੇ ਕੋਈ ਅਮਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ।
ਲੱਗਦਾ ਏ ਨਜ਼ਰ ਕਿਸੇ ਚੰਦਰੇ ਦੀ ਲੱਗ ਗਈ
ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੀ ਅੱਗ ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਮਘ ਗਈ
ਬੁਝਦੀ ਨਾ ਅੱਗ ਲਾਇਆ ਜ਼ੋਰ ਬੇਹਿਸਾਬ ਦਾ
ਲੈ ਗਿਆ ਚੁਰਾ ਕੇ ਕੋਈ ਅਮਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ।
ਆਉ ਸਾਰੇ ਰਲਮਿਲ ਖ਼ੈਰ ਇਹਦੀ ਮੰਗੀਏ
ਸੱਚੇ ਰੱਬ ਕੋਲੋਂ ਆਪਾਂ ਮੰਗਦੇ ਨਾ ਸੰਗੀਏ
ਮੁੜ ਆਵੇ ਨੂਰ 'ਮਾਹੀ' ਚਿਹਰਿਆਂ ਦੀ ਆਬ ਦਾ
ਲੈ ਗਿਆ ਚੁਰਾ ਕੇ ਕੋਈ ਅਮਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ।

ਲੇਖਕ : ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਾਹੀ, ਸੰਪਰਕ: 99143-64728

ਥਾਣੇਦਾਰੀ ਬੜ੍ਹਕ

ਡੂਢ ਲੱਖ ਚੁਣਿਆਂ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ,
ਪਾਡਪੁਣੇ 'ਚ ਕਰ ਘੁਮੰਡ ਗਿਆ।
ਭਬਕ ਸੁਣ ਕੇ ਗਿਆ ਹੋ ਮਿੱਟੀ,
ਥਾਣੇਦਾਰ ਕਿਉਂ ਮੂਹਰੇ ਖੰਘ ਗਿਆ।

ਬੰਨ੍ਹ ਬਿਸਤਰਾ ਕਰ ਬੰਦ ਅਟੈਚੀ,
ਰੋਭਪੁਣੇ ਦਾ ਮਾਰ ਡੰਗ ਗਿਆ।
ਸ਼ਰੇਆਮ ਫਿਰ ਹੱਤਕ ਸੁਣ ਹੋਈ।
ਰੰਗੋਂ ਉਘੜ ਹੋ ਬਦਰੰਗ ਗਿਆ।

ਮੱਖੀ ਉੱਡੀ ਨਾ ਉਦੋਂ ਮੂੰਹ ਉੱਤੋਂ,
ਥਾਣੇਦਾਰ ਜਦ ਝਾੜ ਖੰਭ ਗਿਆ।
ਭੌਣ ਪੰਜੀ ਦਾ ਵਿਖਾ ਕੇ ਦਿਨੇ ਤਾਰੇ,
ਚੌਧਰ ਬੱਦਲੀਂ 'ਭਗਤਾ' ਟੰਗ ਗਿਆ।

ਲੱਗੇ ਪੈਰ ਨਾ ਠਾਣੇਦਾਰ ਮੂਹਰੇ,
ਜੁਰਅਤ ਵਾਲਾ ਵਿਖਾ ਜੋ ਰੰਗ ਗਿਆ।
ਫੁਕਰਪੁਣੇ 'ਚ ਨੇਤਾ ਮਾਰ ਭਕਾਈ,
ਬਿਨ ਵਜ੍ਹਾ ਖਿਲਾਰ ਗੰਦ ਗਿਆ।

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਸੇਵਕ ਲੰਬੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ

ਖ਼ੂਨਦਾਨ ਕਰੋ ਦੋਸਤੋ...

ਹੋਵੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਜਾਂ ਲੋੜ ਛੇਤੀ ਪੈ ਜਾਵੇ।
ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਇਲਾਜ ਹੋਵੇ, ਅਧਵਾਟੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇ।
ਚੀਜ਼ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਬਣਾਈ, ਨਾ ਹੀ ਸਕੇ ਕੋਈ ਬਣਾ,
ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਕਦੀ ਪੈਦਾ।
ਖ਼ੂਨਦਾਨ ਕਰੋ ਦੋਸਤੋ, ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਫਾਇਦਾ।

ਲੱਗਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾ, ਘਾਟ ਨਾ ਕੋਈ ਹੁੰਦੀ ਏ।
ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਖੇੜਾ ਆਉਂਦਾ, ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਂਦੀ ਏ।
ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਨੇ ਅਭਾਗੇ, ਜਦੋਂ ਪੈ ਜਾਏ ਵੇਲਾ,
ਫੇਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਨੇ ਵਾਇਦਾ।
ਖ਼ੂਨਦਾਨ ਕਰੋ ਦੋਸਤੋ, ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਫਾਇਦਾ।

ਜਾਤ, ਰੰਗ, ਨਸਲ ਨਾ ਧਰਮ ਦਾ ਰੌਲਾ।
ਅਮੀਰ ਤੇ ਗ਼ਰੀਬ, ਗੋਰਾ, ਕਾਲਾ, ਭਾਰਾ, ਹੌਲਾ।
ਨਰ ਹੋਵੇ ਨਾਰੀ, ਕੋਈ ਭੇਦ ਨਾ ਹੀ ਰੱਖੇ,
'ਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ, ਜਿਹੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਅਲਹਿਦਾ।
ਖ਼ੂਨਦਾਨ ਕਰੋ ਦੋਸਤੋ, ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਫਾਇਦਾ।

ਰੱਬੀ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਗਾਉਣ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਸਾਰੇ।
ਕੋਈ ਨਾ ਵਡੇਰਾ, ਘੁੰਮ ਲਏ ਪਾਸੇ ਚਾਰੇ।
ਲੋੜ ਸਭ ਨੂੰ ਹੈ ਪੈਂਦੀ, ਅਣਹੋਣੀ ਘਟ ਜਾਵੇ,
ਫਿਰ ਧਰਿਆ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਕਾਇਦਾ।
ਖ਼ੂਨਦਾਨ ਕਰੋ ਦੋਸਤੋ, ਤਾਂ ਜੋ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਫਾਇਦਾ।

ਲੇਖਕ : ਰਾਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੱਬੀ
ਸੰਪਰਕ: 89689-46129

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ

ਡੂੰਘੇ ਵੈਣ

ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਖ਼ੂਹ ਗਿੜਦਾ
ਆਉਣ ਕੂੰਜਾਂ, ਜਾਣ ਕੂੰਜਾਂ

ਜਲ਼ ਦੇ ਚੇਤਿਆਂ ਨੂੰ
ਗਲ਼ ਲਾ ਰੋਣ ਕੂੰਜਾਂ

ਰੇਤ ਹੋਏ ਥਲ ਕੋਲ਼
ਰੇਤ ਹੋਣ ਚੱਲੀਆਂ

ਮੇਰੇ ਸਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੌਣ ਕੰਬਦੀ
ਧੂੰਆਂ ਧੂੰਆਂ ਹੋਈ ਹੈ

ਹਰ ਅੱਖ ਰੋਈ ਹੈ
ਬਿਰਖਾਂ ਥੀਂ ਰੁਮਕਦੀ

ਹਵਾ ਦਾ ਦਮ ਘੁਟਦਾ
ਪੱਤਿਆਂ 'ਚ ਰੇਤ ਬੁੱਕਦਾ

ਭੋਇੰ ਕਤਲ ਹੋਈ ਕੁੱਖ ਹੋਈ
ਜ਼ਹਿਰੀ ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਰੁੱਖ ਹੋਈ

ਪੰਜ ਆਬਾਂ ਦੇ ਵੈਣ ਪਾਉਂਦਾ
ਬੁੱਢਾ ਦਰਿਆ ਹੋਈ

ਲਹਿਲਹਾਉਂਦੇ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਜੈਵਿਕ
ਉਪਜ ਦਾ ਗਹਿਰਾ ਦੁੱਖ ਹੋਈ

ਬਿਰਖਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ
ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ

ਹਵਾ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ
ਸੱਤਾ ਦੇ ਹੰਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ

ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਪਹਾੜਾ ਬੁੱਝਦਾ
ਪਰ ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਾ ਰਾਹ ਸੁੱਝਦਾ

ਲੇਖਕ : ਮਲਵਿੰਦਰ
ਵਟਸਐਪ : 97795-91344

ਬਸੰਤ ਸੁਹਾਵੀ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਗ ਯਾਰ ਵਸੇਂਦਾ
ਤਿਨਾ ਬਸੰਤ ਸੁਹਾਵੇ ਹੂ
ਖਿੜਿਆ ਦਿਸੇ ਚਾਰ ਚੁਫ਼ੇਰਾ
ਡਾਢੀ ਰੂਹ ਨਸ਼ਿਆਵੇ ਹੂ
ਰੰਗ ਬਸੰਤੀ ਚੜ੍ਹਿਆ ਪੂਰਾ
ਜਿੱਧਰ ਨਜ਼ਰ ਘੁੰਮਾਵੇ ਹੂ
ਆਸਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰੂੰਬਲਾਂ ਫੁੱਟੀਆਂ
ਕੁਦਰਤ ਮਹਿਕਾਂ ਲਾਵੇ ਹੂ
ਮਨ ਦੇ ਪੰਛੀ ਉੱਡ ਉੱਡ ਪੈਂਦੇ
ਅੰਬਰ ਸੋਹਲੇ ਗਾਵੇ ਹੂ
ਬਿਰਹੋਂ ਪਤਝੜ ਚੰਦਰੀ ਡਾਢੀ
ਹੁਣ ਨਾ ਕਦੇ ਸਤਾਵੇ ਹੂ
ਦੀਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਫ਼ੌਜੀ ਵਾਂਗੂੰ
ਧਰਤੀ ਪੈਰ ਨਾ ਲਾਵੇ ਹੂ।

ਲੇਖਕ : ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫ਼ੌਜੀ
ਸੰਪਰਕ: 95011-27033

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਕਿੰਨੀ ਅਜੀਬ ਜੰਗ ਹੈ
ਇਹ ਬਹਿ ਕੇ ਨਾਲ ਨਾਲ।
ਸਾਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰ ਰੋਕਣਾਂ
ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਢਾਲ ਨਾਲ।
ਸੂਖਮ ਖ਼ਿਆਲ ਨਾਲ ਤੇ
ਫ਼ਨ ਦੇ ਕਮਾਲ ਨਾਲ,
ਸ਼ਿਅਰਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਲਗਦੇ
ਨੇ ਗ਼ਜ਼ਲਾਂ ਦੀ ਡਾਲ ਨਾਲ।
ਨਗ਼ਮਾ ਗ਼ਜ਼ਲ ਰੁਬਾਈ
ਕਹਾਣੀ ਮੁਸੱਵਿਰੀ,
ਕੀ ਕੀ ਨਿਕਲ ਕੇ ਆ ਗਿਆ
ਦਿਲ ਦੇ ਉਬਾਲ ਨਾਲ।
ਇੱਕ ਦਰਦ ਦੋ ਦੋ ਮੌਸਮਾਂ
ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ,
ਹਾਉਕਾ ਹੁਨਾਲ ਨਾਲ ਤੇ
ਸਿਸਕੀ ਸਿਆਲ ਨਾਲ।
ਕਰ ਤਾਂ ਲਿਆ ਹੈ ਇਸ਼ਕ
ਸੰਗ ਇਸ ਦਿਲ ਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰ,
ਨਿਭਦੀ ਹੈ ਵੇਖੋ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਇਸ ਭਾਈਵਾਲ ਨਾਲ।
ਉਸ ਦੀ ਵੀ ਝੋਲ ਮੋਤੀਆਂ
ਦੇ ਨਾਲ ਭਰ ਗਈ,
ਪੂੰਝੇ ਗ਼ਜ਼ਲ ਦੇ ਅੱਥਰੂ
ਜਿਸ ਨੇ ਰੁਮਾਲ ਨਾਲ।

ਲੇਖਕ : ਸਰਦਾਰ ਪੰਛੀ,
ਸੰਪਰਕ: 94170-91668

ਮਾਂ

ਮਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੇਰਾ ਫ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ,
ਕਹਿੰਦੀ ਸੈਂ "ਆਪਣਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਕਰ!
ਵੇਖੀਂ ਕਿਤੇ ਠੰਢ ਨਾ ਲੱਗਜੇ"
ਅਕਸਰ ਸਮਝਾਉਂਦੀ...
"ਰੋਟੀ ਟਿਕ ਕੇ ਖਾਈਦੀ ਐ,
ਖਾਣ ਵੇਲੇ ਭੱਜੂੰ-ਭੱਜੂੰ ਨੀਂ ਕਰੀਦਾ ਹੁੰਦਾ"
ਅਜੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੰਢ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ?
ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਹੱਥੀਂ ਉਣੀ ਕੋਟੀ ਪਾ ਬਹਿੰਦਾ ਹਾਂ,
ਤੇਰੀ ਗੋਦ ਦਾ ਨਿੱਘ ਮਹਿਸੂਸਦਾ ਹਾਂ
...ਹਾਂ ...ਸੱਚ
ਹੁਣ ਮੈਂ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਬਹਿ ਕੇ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦਾ ਹਾਂ,
ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਬੁਰਕੀ ਕਰ,
ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਿੱਥ ਚੱਬ ਕੇ,
ਪਰ ਹੁਣ... ਰੋਟੀ ਦਾ ਉਹ ਸਵਾਦ ਨੀਂ ਆਉਂਦਾ,
ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਦੀ ਰੋਟੀ ਜਿੰਨਾ।
ਮਾਂ... ਤੂੰ ਦੂਰ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਏਂ
ਦਿਲ ਦੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰ
ਐਨ ਨਾਲ ਕਰਕੇ ਨੇੜੇ-ਨੇੜੇ,
ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ,
ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ... ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਤੀਕ॥

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਜੀਤ ਟਹਿਣਾ

ਉਮੀਦ ਤੇਰੇ ਆਉਣ ਦੀ

ਰੱਖੀ ਬੈਠੇ ਦਿਲ 'ਚ ਉਮੀਦ ਤੇਰੇ ਆਉਣ ਦੀ
ਰੀਝ ਬੜੀ ਰਾਹਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਖੀਆਂ ਵਿਛਾਉਣ ਦੀ
ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹਾਰ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ
ਲਿੱਸੇ ਜਿਹੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਜਵਾਨੀ ਫੇਰਾ ਪਾਵੇਗੀ
ਤਾਂਘ ਬੜੀ ਗਾਨੇ ਬੰਨ੍ਹ ਗੁੱਟਾਂ ਨੂੰ ਸਜਾਉਣ ਦੀ
ਰੀਝ ਬੜੀ ਰਾਹਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਖੀਆਂ ਵਿਛਾਉਣ ਦੀ
ਵੇਖੀਂ ਕਿਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਟੁੱਟ ਜਾਣ ਨਾ,
ਸੱਧਰਾਂ ਕੁਆਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹ ਰੁਕ ਜਾਣ ਨਾ,
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਗੀਤ ਸੁਰ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਗਾਉਣ ਦੀ
ਰੀਝ ਬੜੀ ਰਾਹਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਖੀਆਂ ਵਿਛਾਉਣ ਦੀ
ਲਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਜਿੰਦ ਮੁੱਕ ਜਾਵੇ ਨਾ
ਚਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰੀਝਾਂ ਦਾ ਬਗੀਚਾ ਸੁੱਕ ਜਾਵੇ ਨਾ
ਵਸਲਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਰੂਹ ਪਿਆਸੀ ਤਾਈਂ ਪਾਉਣ ਦੀ
ਰੀਝ ਬੜੀ ਰਾਹਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਖੀਆਂ ਵਿਛਾਉਣ ਦੀ

ਲੇਖਕ : ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ
ਸੰਪਰਕ: 98141-68611

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਜੋ ਤੂੰ ਕੀਤਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ,
ਕਰ ਨ੍ਹੀ ਸਕਦਾ ਤੇਰੇ ਨਾਲ।
ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਖਾ ਨਾ ਜਾਵੇ,
ਤਾਂ ਹੀ ਲੜਦਾਂ ਨ੍ਹੇਰੇ ਨਾਲ।

ਪਹਿਲਾਂ 'ਕੱਲੇ ਤੁਰਨਾ ਪੈਂਦਾ,
ਫਿਰ ਰਲ ਜਾਣ ਬਥੇਰੇ ਨਾਲ।
ਯਾਰਾਂ ਛੱਡੀ ਕਸਰ ਕੋਈ ਨਾ,
ਸੱਟਾਂ ਜਰੀਆਂ ਜੇਰੇ ਨਾਲ।

ਬਾਬੇ ਨੇ ਅਕਲ ਆਪਣੀ ਨਾਲ,
ਲੋਕੀਂ ਜੋੜੇ ਡੇਰੇ ਨਾਲ।
ਮਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਰੌਣਕ ਆਈ,
ਪੁੱਤ ਦੇ ਇੱਕੋ ਫੇਰੇ ਨਾਲ।

ਦਿਲ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਇੱਕ ਨਾਲ,
ਬੰਦੇ ਤੁਰਨ ਬਥੇਰੇ ਨਾਲ।
ਤੇਰੇ ਦਰ 'ਤੇ ਆਇਆ 'ਮਾਨ',
ਛੱਡ ਕੇ ਰੋਸਾ ਤੇਰੇ ਨਾਲ।

ਲੇਖਕ : ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਸੰਪਰਕ: 99158-03554

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਤੂੰ ਕੀ ਜਾਣੇ, ਪਿਆਰ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ?
ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤਦੀ, ਮੈਂ ਹੀ ਝੱਲੀਏ ਹਰਦਾ ਹਾਂ।

ਤੇਰੇ ਜਿਸਮ 'ਤੇ, ਜ਼ਖ਼ਮ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਲੱਗ ਜਾਵੇ
ਦਿਲ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਦਰਦ ਉਹਦਾ ਮੈਂ ਜਰਦਾ ਹਾਂ।

ਮੌਤ ਜੇ ਆਵੇ, ਹੱਸ ਕੇ ਸੂਲ਼ੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵਾਂ।
ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਬਸ ਵਿਛੜ ਜਾਣ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹਾਂ।

ਹੋਰ ਹੋਣਗੇ, ਨਾਮ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ, ਲੈਂਦੇ ਨੇ ਜੋ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਹੀਰੇ, ਤੇਰਾ ਹੀ ਦਮ ਭਰਦਾ ਹਾਂ।

ਕਹਿਣ ਸਿਆਣੇ, ਦਿਲਬਰ ਸੱਚਾ ਆਸ਼ਿਕ ਹੈ ਤੂੰ
ਯਾਰ ਜੇ ਡੁੱਬਦੈ, ਮੈਂ ਵੀ ਕਿੱਥੇ ਤਰਦਾ ਹਾਂ?

ਲੇਖਕ : ਪ੍ਰੋ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਿੱਕੇ ਘੁੰਮਣ
ਸੰਪਰਕ: 97816-46008

ਸੁਣੀ ਜਦ ਹਕੀਕਤ

ਉਹ ਅੱਖ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਚ ਸਭ ਕਹਿ ਗਿਆ
ਮਿਰਾ ਦਿਲ ਲਬਾਂ ਤੇ ਅਟਕ ਰਹਿ ਗਿਆ।
ਕਹਾਣੀ ਨਾ ਉਹ ਦਰਦ ਦੀ ਕਹਿ ਸਕੇ
ਚਿਰੋਕਾ ਹੁੰਗਾਰੇ ਮੈਂ ਭਰ ਰਹਿ ਗਿਆ।

ਭਰੇ ਨੈਣ ਤੈਥੋਂ ਛੁਪਾਏ ਜਦੋਂ
ਜੁਦਾ ਹਰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਮੈਂ ਹੋ ਬਹਿ ਗਿਆ।
ਨਜ਼ਰ ਫੇਰ ਉਸ ਵੇਖਿਆ ਨਾ ਕਦੇ
ਉਸਰ ਕੇ ਵਫ਼ਾ ਦਾ ਮਹਲ ਢਹਿ ਗਿਆ।

ਜੁੜੇ ਰਿਜ਼ਕ ਦੇਸ ਆਪਣੇ ਨਾ ਜਦੋਂ
ਤਦੇ ਉਹ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਸੰਗ ਖਹਿ ਗਿਆ।
ਨਾ ਮੁੜਿਆ ਕਦੇ ਰੋਕ ਲਾਈ ਬੜੀ
ਜੋ ਪਾਣੀ ਪੁਲਾਂ ਹੇਠ ਦੀ ਵਹਿ ਗਿਆ।

ਕਿਵੇਂ ਜਾ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਗੁੱਡੀ ਚੜ੍ਹੀ
ਸੁਣੀ ਜਦ ਹਕੀਕਤ ਨਸ਼ਾ ਲਹਿ ਗਿਆ।

ਲੇਖਕ : ਸਰਿਤਾ ਤੇਜੀ
ਸੰਪਰਕ: 96468-48766

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਉਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰ ਹਟਾਉਣਾ ਔਖਾ ਏ,
ਉਸਦੀ ਯਾਦ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਆਉਣਾ ਔਖਾ ਏ।
ਉਸ ਦੀ ਗਲੀ 'ਚ ਗੇੜੇ ਭਾਵੇਂ ਲਾ ਆਈਏ,
ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਬੂਹਾ ਖੜਕਾਉਣਾ ਔਖਾ ਏ।
ਉਹ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਖ਼ਾਬਾਂ ਦੀ ਸਹਿਜ਼ਾਦੀ ਹੈ ਪਰ,
ਵਿੱਚ ਹਕੀਕਤ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਉਣਾ ਔਖਾ ਏ।
ਸੌਖਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿਲ 'ਚੋਂ ਉਸਨੂੰ ਕੱਢ ਦੇਣਾ,
ਪਰ ਚੰਦਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਔਖਾ ਏ।
ਜਿਹੜੇ ਪੱਤਣ ਤਰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਵੀ,
ਨੈਣਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਡੁਬਕੀ ਲਾਉਣਾ ਔਖਾ ਏ।
ਉਲਫ਼ਤ ਦੇ ਨੇ ਰਾਗ ਅਵੱਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ,
ਦੋਸਤ ਮੇਰੇ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਗਾਉਣਾ ਔਖਾ ਏ।
ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ, ਯਾਰੀ ਪਾਉਣੀ ਸੌਖੀ ਏ,
ਸੱਚਾ ਸੁੱਚਾ ਇਸ਼ਕ ਨਿਭਾਉਣਾ ਔਖਾ ਏ।

ਲੇਖਕ : ਰੋਜ਼ੀ ਸਿੰਘ
ਸੰਪਰਕ: 99889-64633

ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ

ਲੇਖਕ : ਨੀਤੂ ਗੁਪਤਾ

ਇਸ ਤਣਾਅ ਭਰੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਤਾਂ ਗ਼ਾਇਬ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਇਨਸਾਨ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਹੋੜ ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹੋੜ ਵਿਚ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਅਰਾਮ ਤਾਂ ਪਿੱਛੇ ਛੁੱਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਨੁੱਖ ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੇ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਮੰਨੋ।

ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਚੰਗੇ ਅੰਕ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਕਿਤੇ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਖ਼ੁਦ ਜਾ ਕੇ ਵਧਾਈ ਦਿਓ। ਜੇਕਰ ਦੂਰੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਹੂਲਤ ਅਨੁਸਾਰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਜਾਂ ਸ਼ੁੱਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਸੰਦੇਸ਼ ਪੱਤਰ ਭੇਜੋ।

ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸਕੇ-ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ, ਵਿਆਹ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ 'ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰ ਕੇ ਜਾਂ ਸ਼ੁੱਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਪੱਤਰ ਭੇਜਣ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਜਾਵੇਗੀ।

ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਾਲ ਵੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਿਉਹਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਭ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਕੂਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਘੱਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿਚ ਭੋਜਨ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨਾਲ ਘਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਨੰਦ ਲੈ ਸਕਣ।

ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹੂਲਤ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਲ ਕੇ ਜਾਂ ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਓ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਦੀ-ਕਦੀ ਘਰ ਦੇ ਮਰਦ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਭੋਜਨ ਬਣਾਓ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਨਾਲ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹਿਣ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਡਾਇਰੀ ਲਿਖਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਲਿਖ ਕੇ ਫਿਰ ਸਮਾਂ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਮਜ਼ਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਕੇ ਵੀ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਕੱਲੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਗਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਵੀ ਚੰਗਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕਦੀ-ਕਦੀ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਰਕ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੀ ਖੇਡ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ, ਝੂਲਾ ਝੂਲਣਾ ਆਦਿ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਬਚਪਨ ਦੇ ਬਿਤਾਏ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜੀਵਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕੀਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੇਖਣ ਨਾਲ ਵੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਲਿਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਰਸੋਈ ਘਰ 'ਚ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ

ਜੇ.ਕੇ. ਸ਼ਾਸਤਰੀ

- ਰਾਇਤੇ 'ਤੇ 2-3 ਭੁੰਨੇ ਹੋਏ ਲੌਂਗਾਂ ਦਾ ਚੂਰਨ ਬੁਰਕ ਦਿਓ, ਰਾਇਤਾ ਬਹੁਤ ਸਵਾਦੀ ਲੱਗੇਗਾ।
- ਇਮਲੀ ਨੂੰ ਸੁਕਾ ਕੇ ਨਮਕ ਲਗਾ ਕੇ ਗੋਲੇ ਬਣਾ ਲਓ ਅਤੇ ਹਵਾਬੰਦ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਰੱਖੋ। ਸਾਲ ਭਰ ਤੱਕ ਖ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਟਮਾਟਰ ਦਾ ਸੂਪ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਸੁੱਕਾ ਪੁਦੀਨਾ ਪਾ ਦਿਓ। ਸੂਪ ਬਹੁਤ ਸਵਾਦੀ ਲੱਗੇਗਾ।
- ਭਰਵੇਂ ਕਰੇਲੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਮਸਾਲੇ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਗੁੜ ਮਿਲਾ ਦਿਓ ਸਵਾਦ ਵਧ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਬ੍ਰੈੱਡ ਸਲਾਈਸ ਸੁੱਕ ਗਈਆਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਉਬਾਲੋ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਤਾਰ ਦੀ ਜਾਲੀ ਜਾਂ ਛਾਣਨੀ ਰੱਖ ਕੇ ਬ੍ਰੈੱਡ ਸਲਾਈਸ ਰੱਖ ਦਿਓ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ 'ਚ ਬ੍ਰੈੱਡ ਤਾਜ਼ੀ ਵਰਗੀ ਨਰਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਪਿਆਜ਼ ਜਾਂ ਲਸਣ ਦੀ ਸੁਗੰਧ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ (ਮਾਂਡ) ਨਾਲ ਧੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- ਚੁਟਕੀ ਭਰ ਹਲਦੀ ਜਾਂ ਨਮਕ ਪਾ ਕੇ ਕੱਚਾ ਕੇਲਾ ਉਬਾਲਣ ਨਾਲ ਕੇਲਾ ਕਾਲਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।
- ਉੱਬਲੇ ਆਲੂ ਦੇ ਛਿਲਕਿਆਂ 'ਤੇ ਨਮਕ ਲਗਾ ਕੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਸਾਫ਼ ਕਰੋ, ਭਾਂਡੇ ਚਮਕ ਜਾਣਗੇ।
- ਦਾਲ, ਸਬਜ਼ੀ ਵਿਚ ਇਮਲੀ ਜਾਂ ਅੰਬਚੂਰ ਨਾ ਪਾ ਕੇ ਆਂਵਲਾ ਚੂਰਨ ਪਾਓ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਲਾਂ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਤਾਜ਼ੇ ਨਾਰੀਅਲ ਦਾ ਬੂਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਹਵਾਬੰਦ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਭਰ ਕੇ ਫਰਿੱਜ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਰਹੇਗਾ।
- ਦੁੱਧ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉੱਬਲਣ ਨਾਲ ਗਾੜ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉੱਬਲਿਆ ਹੋਇਆ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਪਾ ਦਿਓ। ਦੁੱਧ ਸਧਾਰਨ ਪਤਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਹਰੀਆਂ ਮਿਰਚਾਂ ਦੀਆਂ ਡੰਡੀਆਂ ਤੋੜ ਕੇ ਫਰਿੱਜ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਜਿਥੇ ਕੀੜੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਨਮਕ ਛਿੜਕ ਦਿਓ। ਕੀੜੀਆਂ ਭੱਜ ਜਾਣਗੀਆਂ।
- ਨਮਕ ਮਿਲੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਪੋਚਾ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਕੀੜੀਆਂ ਅਤੇ ਕੀੜੇ-ਮਕੌੜੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ : ਘਰ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਲੈਣ ਲਈ ...

ਲੇਖਕ : ਸ਼ੈਲੀ ਮਾਥੁਰ

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਬੈਂਤ ਦੇ ਫਰਨੀਚਰ ਵੱਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਕਰਸ਼ਨ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬੈਂਤ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਹਲਕਾ ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹੀ ਰੇਟਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਲਕੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਸੌਖਿਆਂ ਹੀ ਕਿਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੈਂਤ ਦੇ ਫਰਨੀਚਰ ਨੂੰ ਲਚੀਲਾ ਤੇ ਨਵਾਂ ਜਿਹਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਓ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਬੈਂਤ ਦੇ ਫਰਨੀਚਰ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਵਾਂ ਜਿਹਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖੀਏ।

- ਬੈਂਤ ਦੇ ਫਰਨੀਚਰ ਨੂੰ ਧੁੱਪ ਤੇ ਮੀਂਹ 'ਚ ਕਦੀ ਨਾ ਰੱਖੋ।
- ਫਰਨੀਚਰ ਦੇ ਪੀਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕ੍ਰੈਕ ਪੈ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਠੀਕ ਕਰਵਾਓ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਸੈੱਟ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਜੇਕਰ ਕਦੀ ਫਰਨੀਚਰ ਗਿੱਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਕਾ ਕੇ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਓ।
- ਬੈਂਤ ਦੇ ਫਰਨੀਚਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਾਰੀ ਸਾਮਾਨ ਨਾ ਰੱਖੋ।
- ਕਦੀ-ਕਦੀ ਫਰਨੀਚਰ ਨੂੰ ਗਿੱਲੇ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕਰੋ।
- ਬੈਂਤ ਦੇ ਫਰਨੀਚਰ 'ਤੇ ਪੇਂਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਦੀ ਨਾ ਕਰੋ।
- ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਕ-ਦੋ ਵਾਰ ਤੇਲ ਨਾਲ ਵੀ ਬੈਂਤ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਪੂੰਝੋ। ਇਸ ਲਈ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਲਿਨਸੀਡ ਤੇਲ ਤੇ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਤਾਰਪੀਨ ਦੇ ਤੇਲ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਵਰਤੋ।

ਖ਼ੁਦ ਬਣੋ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਇੰਟੀਰੀਅਰ ਡੈਕੋਰੇਟਰ

ਲੇਖਕ : ਰਾਜਾ ਤਾਲੁਕਦਾਰ

ਘਰ ਝੋਂਪੜੀ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਮਕਾਨ, ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਣੇ-ਬਣਾਏ ਫਲੈਟਾਂ ਦੇ ਭੱਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੂਲ ਬਦਲਾਅ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਕ ਸੀਮਤ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਇਕ ਆਮ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੇ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਪੂਰਨ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਘਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਘਰ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਜਾਵਟ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਕੇ ਘਰ ਦੀ ਸੌੜੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਫਰਨੀਚਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਹੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਦੀਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੈਲਫ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਫਰਸ਼ ਦੀ ਥਾਂ ਬਚਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫਰਨੀਚਰ, ਦੀਵਾਰਾਂ, ਖਿੜਕੀਆਂ, ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਆਦਿ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ੈਲਫ਼ ਦਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਸ਼ਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਤੇ ਫ਼ਰਿੱਜ ਲਈ ਸਹੀ ਥਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਥਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਫਲੈਟਾਂ ਵਿਚ ਡ੍ਰਾਇੰਗ ਰੂਮ ਤੇ ਡਾਈਨਿੰਗ ਰੂਮ ਇਕ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਡਾਈਨਿੰਗ ਟੇਬਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਥਾਂ ਘੇਰਦਾ ਹੈ। ਡ੍ਰਾਇੰਗ ਰੂਮ ਅਤੇ ਰਸੋਈ ਵਿਚਾਲੇ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਜਾਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਉਥੇ ਡਾਈਨਿੰਗ ਟੇਬਲ ਲਗਾ ਕੇ ਕਾਫ਼ੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਰਸੋਈ ਨਾਲ ਘਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੁੱਲ ਆਊਟ ਬੈੱਡ, ਡਬਲ ਡੈਕਰ ਬੈੱਡ ਅਤੇ ਫੋਲਡਿੰਗ ਮੇਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਫਰਸ਼ ਦੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਘਰ ਦੇ ਹਰੇਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਭਰਪੂਰ ਹਵਾ ਅਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੱਖੇ, ਲਾਈਟ, ਕੂਲਰ, ਐਗਜ਼ਾਸਟ ਫੈਨ ਅਤੇ ਲਾਈਟ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦੀਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਫਰਸ਼ ਨੂੰ ਰੰਗ-ਰੋਗਨ ਨਾਲ ਆਕਰਸ਼ਕ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਠੰਢਕ ਦੇਵੇ। ਹਲਕੇ ਅਤੇ ਸਾਦੇ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਕਮਰਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ-ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਫਰਸ਼ ਅਤੇ ਦੀਵਾਰਾਂ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗ-ਰੋਗਨ, ਟਾਈਲਜ਼, ਵਾਲਪੇਪਰ, ਪੱਥਰ, ਮੈਟਸ, ਕਾਰਪੈੱਟਸ, ਲਿਨੋਲੀਅਮ, ਵਿਨਾਇਲ ਫੈਬਰਿਕਸ, ਦਰੀ, ਜੂਟ ਆਦਿ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਦੀਵਾਰ ਅਤੇ ਫਰਸ਼ ਨੂੰ ਮੋਹਕ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਗਮਰਮਰ ਪੱਥਰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਡੂੰਗਰੀ ਸੰਗਮਰਮਰ ਕਾਫ਼ੀ ਸਸਤਾ ਅਤੇ ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਸੁੰਦਰ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਹਰਿਆਲੀ ਨਾਲ ਵੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਮਨਮੋਹਕ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦਰੱਖ਼ਤ ਲਗਾ ਕੇ ਨਿਰਜੀਵ ਅਤੇ ਠੋਸ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿਚ ਜਾਨ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਰੁੱਖਾ-ਸੁੱਕਾ ਵਾਤਵਰਨ ਵੀ ਆਕਰਸ਼ਕ ਤੇ ਮਨਮੋਹਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੈਂਗਿੰਗ ਬਾਸਕਿਟ ਅਤੇ ਫਲ-ਬੂਟਿਆਂ ਨਾਲ ਘਰ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਜਾਨ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆ ਕੇ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਘਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

CLASSIFIEDS & MATRIMONIALS

BRIDE WANTED

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ,ਉਮਰ 29 ਸਾਲ,ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ, ਲੜਕਾ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਆਰ. ਹੈ,ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਆਰ. ਕੁੜੀ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : (778) 321-5911, 7782886015 AP 06-12

....

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਬੀ ਸੀ ਵਿਚ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ 27 ਸਾਲ ਦੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਜਟ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਲੜਕੇ ਵਾਸਤੇ Canadian Immigrant ਜਾਂ PR ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਅਤੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੈਜੀਟੇਰੀਅਨ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਪਾਸ Bechelor of Computer Art ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ, ਭੈਣ ਇੰਡੀਆ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। 778-201-2767 ਜਾਂ ਵਟਸਐਪ (ਇੰਡੀਆ)+91 88725 44271 RS 27-09

GROOM WANTED

A Jatt Sikh family is looking for a match for their daughter. She is born and raised in Canada. She is 29 years old and is 5'3" tall. She is a Chartered Professional Accountant (CPA). Looking for a canadian born potential match in Surrey, BC. Boy should be well educated and family oriented, CPA preferred. Please do not call from proposals outside of the area. Please contact us at (778) 246-2491. RS 27-12

GROOM WANTED

A Jatt Sikh family is looking for a match for their daughter. She is born and raised in Canada. She is 29 years old and is 5'3" tall. She is a Chartered Professional Accountant (CPA). Looking for a canadian born potential match in Surrey, BC. Boy should be well educated and family oriented, CPA preferred. Please do not call from proposals outside of the area. Please contact us at (778) 246-2491.

CLASSIFIED & MATRIMONIAL

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ 'ਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਕਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਓ।

JUST $20 ONLY

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਬੰਧੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਂ ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ ਸਬੰਧੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਿਰਫ਼ 20 ਡਾਲਰ ਵਿੱਚ ਛਪਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ 604-338-7310

ਅੰਨਦਾਤੇ ਬਾਰੇ ਬੇਰੁਖ਼ੀ ਵਾਲੀ ਪਹੁੰਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ

ਲੇਖਕ : ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ (ਡਾ.),
ਸੰਪਰਕ: 78883-27695

ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੇਰੁਖ਼ੀ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਸਿਰ ਕਰਜ਼ਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। 1997 ਵਿਚ ਇਹ ਕਰਜ਼ਾ 5700 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ ਜੋ 2022-23 ਵਿੱਚ 73673 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਫਾਡੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 87 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਕਰਜ਼ੇ ਕਰ ਕੇ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 76 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨ (5 ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ) ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਡੇ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ ਕੰਬਾਈਨਾਂ, ਟਰੈਕਟਰਾਂ, ਬਿਜਲੀ ਮੋਟਰਾਂ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਦਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ; ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਫਾਇਦਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੇ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਵੱਡੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਖੱਟ ਕੇ ਕੇ ਮੈਰਿਜ ਪੈਲਸਾਂ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਰੀਅਲ ਐਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਲਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ ਪਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ 1971 ਵਿੱਚ 63 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, 2011 ਤੋਂ ਇਹ ਸਿਰਫ 35.6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਹਕੂਮਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਚੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਨਾਢਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕਈ ਵਧੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੱਡੇ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ 73 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੰਪਤੀ ਕੇਂਦਰਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗਹਿਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੂਦਖੋਰੀ ਵਾਲੇ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਵੀ ਰੋਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 20232 ਆੜ੍ਹਤੀਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਉਪਰ ਜਕੜ ਹੈ। ਆੜ੍ਹਤੀਏ ਸਿਰਫ਼ ਕਰਜ਼ੇ ਉਪਰ ਵੱਧ ਵਿਆਜ ਲਗਾ ਕੇ ਹੀ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਗੋਂ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮੰਡੀ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰ ਕੇ ਦੋਹਰੀ ਲੁੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੇਤੀ ਲਾਗਤਾਂ, ਬੀਜ, ਖਾਦਾਂ, ਕੀੜੇਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ, ਸਪੇਅਰ ਪਾਰਟਸ, ਤੇਲ ਆਦਿ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਸਮਾਨ ਇੱਟਾਂ, ਕੱਪੜੇ, ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਸਟੋਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆੜ੍ਹਤੀਏ ਖੇਤੀ ਵਿਚੋਂ 2407 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਕਮਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਕਮਾਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨਿਗੂਣੀਆਂ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ

ਫਾਇਦਾ ਸੰਕਟ ਗ੍ਰਸਤ ਛੋਟੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵੱਡੇ ਭੂਮੀਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2017-18 ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ 5977 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਬਸਿਡੀ ਦਿੱਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ 34 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਸਬਸਿਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਵਲ 7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਦੀ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਸਬਸਿਡੀ ਵਿੱਚੋਂ 8 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਬਸਿਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ 8 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੀ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਬੀਜ, ਡੇਅਰੀ, ਪੋਲਟਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਧੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਬਸਿਡੀ ਵੀ ਵੱਡੇ ਭੂਮੀਪਤੀ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 1960ਵਿਆਂ ਅਤੇ 1991 ਵਿਚ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ 'ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ' ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਵ-ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਖੇਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੇਤੀ ਬਜਟ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸਨਅਤ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਖੇਤੀ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣਾ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਾਗਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੋਣਾ, ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾਂਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਮਹਿੰਗੇ ਲਗਾਨ 'ਤੇ ਮਿਲਣਾ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲੋਂ ਖ਼ਰਚਾ ਵਧ ਹੋਣਾ ਆਦਿ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵੀਂ ਮੰਡੀਕਰਨ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਯੂਪੀ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਏਪੀਐੱਮਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਕੁੱਲ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ 65 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਦਬਾਅ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਾਂਤਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਕੇ ਐੱਫਸੀਆਈ ਵਰਗੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰੀਦ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਔਖੇ ਹੋ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉੱਚੀਆਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਲਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਭਾਰੀ ਪੰਡ ਤੋਂ ਸੁਰਖ਼ਰੂ ਹੋਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਖ਼ੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਕਈ ਫਾਰਮੂਲੇ ਹਨ। ਏ-2 ਆਰਥਿਕ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਆਰਥਿਕ ਖ਼ਰਚੇ ਜਿਵੇਂ ਬੀਜ, ਖਾਦ, ਤੇਲ, ਰਸਾਇਣ, ਕਿਰਤ, ਸਿੰਜਾਈ ਦੀ ਕੀਮਤ, ਸੰਦਾਂ ਦੀ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਤੇ ਘਸਾਈ, ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੀ-2 ਵਿੱਚ ਏ-2 ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਠੇਕਾ, ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਸਥਿਰ ਪੂੰਜੀ ਉਪਰ ਵਿਆਜ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਿਰਤ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਾ. ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਏ-2 ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਟੈਕਨੀਕਲ ਲੇਬਰ ਮੰਨ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਲੇਬਰ, ਪੂਰੇ ਫ਼ਸਲੀ ਸੀਜ਼ਨ ਦਾ ਵਿਆਜ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਤ ਮੰਡੀ ਠੇਕਾ, ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਸਾਫ ਸਫ਼ਾਈ ਤੇ ਢੋਅ-ਢੁਆਈ, ਪੈਕਿੰਗ ਖ਼ਰਚੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਬੋਨਸ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਕਣਕ 2020-21 ਦੇ ਭਾਅ 1925 ਰੁਪਏ ਕੁਇੰਟਲ ਖਰੀਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ; ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਕਣਕ ਦਾ ਅਸਲੀ ਰੇਟ ਖੇਤੀ ਨੀਤੀ 2023 ਅਨੁਸਾਰ 2787 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਝੋਨੇ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਮਿਲਣ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਝੋਨੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਝੋਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਫ਼ਸਲ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਹੁਤਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਲਾਕ ਡਾਰਕ ਜ਼ੋਨ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਫ਼ਸਲੀ ਵੰਨ-ਸਵੰਨਤਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਖੇਤੀ ਨੀਤੀ-2023 ਦੇ ਖਰੜੇ ਅੰਦਰ ਕਈ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਜਮਾਤੀ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਸਿਰ ਕਰਜ਼ਾ ਚੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਉਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖੇਤੀ ਅਰਥਚਾਰਾ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਕਟ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਕਈ ਕਿਸਾਨ ਸੰਗਠਨ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸੰਗਠਨ ਇੱਕ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਇਹ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ, ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੋਰਚਾ ਅਤੇ ਸੰਯਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ (ਗੈਰ-ਸਿਆਸੀ) ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ। ਜਿਥੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੇ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਵਾਉਣ ਲਈ ਮਰਨ ਵਰਤ ਰੱਖ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਪੰਧੇਰ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੋਰਚਾ ਟਰੈਕਟਰ ਮਾਰਚ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਗਠਨ ਭਾਵੇਂ ਏਕਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਮਤਭੇਦ ਹਨ।

ਨਾਰੀਅਲ, ਪਟਸਨ ਅਤੇ ਗੰਨੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਵਾਲੀਆਂ 23 ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੰਡੀ ਭਾਅ ਵਿਚਕਾਰ 27 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਜੇ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਇਹ ਫ਼ਰਕ ਪੂਰਾ ਕਰ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਇਹ ਨਿਗੂਣੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਇੱਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਫ਼ਰਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਕੇਵਲ 0.1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀ-2 ਫਾਰਮੂਲੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵੀ ਇਹ ਅੰਤਰ 1.68 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਦਾ 2.08 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਰਜ਼ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 1.09 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਟੈਕਸ ਛੋਟਾਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੰਨਦਾਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਉਭਾਰਨ ਲਈ ਇਹ ਛੋਟੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜੁਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਡਾ. ਸੁਖਪਾਲ ਸੰਘੇੜਾ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ

ਵਲੋਂ : ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ

- ਇਸ ਮੁੱਢਲੇ ਸੁਆਲ ਨਾਲ ਆਦਮੀ ਦੇ ਘੋਲ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਧਰਮ ਤੇ ਫਲਸਫੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਜੋ ਵੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਗਿਆਨ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਅੱਜ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਲਾ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸੇ ਸੁਆਲ ਨਾਲ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਘੋਲ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਆ। ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਇਕ ਸਿਧਾਂਤ ਮੁਤਾਬਕ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦਾ ਆਰੰਭ ਊਰਜਾ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਇਕ ਅਤਿ ਛੋਟੇ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਮਹਾਂ ਧਮਾਕੇ (ਬਿਗ ਬੈਂਗ) ਨਾਲ ਫਟਣ ਤੋਂ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਨੇਵਾ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਸਰਨ, ਯਾਣਿ ਛਓ (ਉਰੋਪੲਅਨ ੌਰਗਅਨਜ਼ਿਅਟਿੋਨ ਡੋਰ ੁਚਲੲਅਰ੍ਰੲਸੲਅਰਚਹ), ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿਖੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਟੋਲੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮਸ਼ੀਨ ਲੈਪ (ਲਾਰਜ ਇਲੈਕਟਰੌਨ ਪੋਜ਼ੀਟਰੌਨ ਕੋਲਾਈਡਰ) ਵਿਚ ਉਸ ਮਹਾਂ ਧਮਾਕੇ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਪੱਧਰ ਉੱਪਰ ਮੁੜ-ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਕੁਝ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਮੁਤਾਬਕ ਧਮਾਕੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਮੁੱਢਲੇ ਜ਼ੱਰੇ, ਯਾਣਿ ਪਾਰਟੀਕਲਜ਼, ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਆਰਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ। ਕੁਆਰਕ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ: ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਿਊਕਲੀਅਰ ਸ਼ਕਤੀ। ਜਨੇਵਾ ਨੇੜੇ ਸਰਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਨਿਊਯੌਰਕ ਦੀ ਕੌਰਨੈੱਲ ਯੂਨੀਵਰਸਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਇਸ ਨਿਊਕਲੀਅਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੀ ਮਿਣਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਪਰੋਸੈਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਢਲੇ ਜ਼ਰਿਆਂ ਸੁਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਕੁਆਂਟਮ ਥਿਊਰੀ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਤੇ ਹੋਰ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ; ਇੰਝ ਮੇਰੇ ਸਮੁੱਚੇ ਖੋਜ ਕੰਮ ਨੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ 'ਸਟੈਂਡਰਡ ਮਾਡਲ' ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ।

ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਇੰਨਕਲਾਬ ਤੱਕ

- **ਚਲੋ, ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਨੂੰ ਮੋੜਾ ਪਾਉਂਦੇ ਆ। ਪੰਜਾਬ/ਭਾਰਤ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੇਖਕ ਅਕਸਰ ਕਹਿੰਦੇ ਚਲੇ ਰਹੇ ਆ ਕਿ ਟੀ.ਵੀ., ਕੰਪਿਊਟਰ, ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪੁਸਤਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ 'ਤੇ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਪਾ ਰਹੇ ਆ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸਹੀ ਆ?**

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੋਢੀ ਜੀ, ਭਲਾ ਪੁਸਤਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਹੈ ਹੀ ਕਿੱਥੇ ਜਾਂ ਕਿੰਨਾ ਜਿਹਦੇ ਉੱਪਰ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਪੈ ਜਾਊ। ਜਿਹਨਾਂ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚ ਪੁਸਤਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸੀ/ਹੈ ਉੱਥੇ ਉਸ ਉੱਪਰ ਟੀ.ਵੀ., ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਪਣ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਦੇ ਸੌਦੇ ਹੁੰਦੇ ਆ। ਮਸਲਾ ਕਿਤਾਬ ਜਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਮਸਲਾ ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਪਾਠਕਾਂ/ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਹੈ। ਟੀ.ਵੀ. ਦਾ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਥਾਂ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਕਾਗਜ਼ ਜਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਯਾਣਿ ਡਿਜੀਟਲ, ਮਾਧਿਅਮ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਆ। ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਜੇ ਡਿਜੀਟਲ ਮਾਧਿਅਮ ਦੁਆਰਾ ਵਧੇਰੇ ਅਸਰਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਾਈ ਸਕਦੀ ਆ ਤਾਂ ਕਾਗਜ਼ ਮਾਧਿਅਮ ਵਰਤਣ ਦੀ ਜ਼ਿਦ ਕਿਉਂ? ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਸਿਰਫ ਕਹਿਣ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਹੀ ਫੈਲਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਕਾਗਜ਼ (ਕਿਤਾਬ, ਮੈਗਜ਼ੀਨ, ਅਖ਼ਬਾਰ), ਯਾਣਿ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪਰੈੱਸ, ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਇਆ, ਉਹਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਡੀਓ/ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਵੀਡੀਓ/ਟੀ.ਵੀ. ਦਾ। ਹੁਣ ਵੈੱਬ/ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸਭ ਕੁਝ ਈ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਰਹੀ ਆ; ਜਿੱਦਾਂ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਦੀ ਬਰਕਰਾਰੀ ਬਾਰੇ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਵੇਂ ਮਾਧਿਅਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਆ। ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਿਆਂ ਭਾਵੇਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨਵੇਂ ਸੱਭ ਵਰਤੋ, ਜਿੱਦਾਂ ਵੀ ਸੂਤ ਲੱਗਦਾ; ਇੱਥੇ ਉਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਅਸਰਦਾਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਗੀਰੂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸਿਆ ਮਨ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਸਥਾਪਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਹੇਜ ਪਾਲਦਾ। ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ/ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਭੂਤਮੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜੜ੍ਹਤਾ, ਯਾਣਿ ਇਨਰਸ਼ੀਆ, ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ। ਪੁਸਤਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਫਕਿਰ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮ ਤੇ ਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪੈਰ ਘਸੀੜਣੇ ਇਸੇ ਜੜ੍ਹਤਾ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

- **ਕੁੱਝ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਇੰਟਰਨੈੱਟ/ਵੈੱਬ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ; ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਉੱਪਰ ਲਿਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 'ਫੇਸਬੁੱਕੀ ਕਵੀ' ਜਾਂ 'ਫੇਸਬੁੱਕੀ ਚਿੰਤਕ' ਬਗੈਰਾ ਕਹਿ ਕੇ ਨਕਾਰਨਾ। ਇਸ ਬਾਬਤ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹੋਗੇ?**

ਮੂਲ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਵਤੀਰਾ ਵੀ ਕਾਗਜ਼ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ ਡਿਜੀਟਲ ਮਾਧਿਅਮ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੂਪ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਣਾ ਚੀਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਰਚਨਾ ਖ਼ਾਸ ਦੀ ਮੂਲ ਕੀਮਤ ਉਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਲਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਆ, ਨਾ ਕਿ ਉਹਦੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ। ਮਾਧਿਅਮ ਤਾਂ ਮੂਲ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਤੇ ਖਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਆ।

- **ਗੱਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਤੁਰੀ ਆ ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਆਲ ਵੀ ਪੁੱਛ ਲੈਨਾਂ। ਸਦੀ-ਬਦਲੀ ਦੇ ਏੜ-ਗੇੜ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਕਾਰਨ?**

ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਸਾਲ ਪਹਿਲਾ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੁਖਪਾਲ ਸੰਘੇੜਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੀ.ਵੀ. ਗਿਰੀ ਹੱਥੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ; ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ, ਜਲੰਧਰ, ਪੰਜਾਬ।

ਕੁਦਰਤ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਫਿਜ਼ਕਿਸ, ਕੈਮਿਸਟਰੀ, ਹਿਸਾਬ, ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨ, ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਬਗ਼ੈਰਾ ਬਗ਼ੈਰਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ। ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਲਕੀਰਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਖਿੱਚੀਆਂ ਨੇ, ਜੋ ਬੰਦੇ ਵਲੋਂ ਕੁਦਰਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਦੀਆਂ ਤੇ ਜਾਣਨ ਢੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦੀਆ ਨੇ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ, ਹਿਸਾਬ ਬਾਝੋਂ ਫਿਜ਼ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਪੁੱਠ ਸਕਦੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਖੋਜ ਖੇਤਰ, ਹਾਈ ਇਨਰਜੀ ਪਾਰਟੀਕਲ ਫਿਜ਼ਕਿਸ, ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਢੇਰ ਸਾਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਵਰਤਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਤੁਹਾਡਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਚਿੱਤ ਆ, ਇੱਕ ਖੋਜ ਸਮੱਸਿਆ ਅਕਸਰ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਦੂਸਰੇ ਵਿਸ਼ੇ ਹੱਲ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕਦੇ ਨੇ।

1990 ਦੇ ਏੜਗੇੜ, ਯਾਣਿ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਜਨੇਵਾ ਵਿਚ ਸਰਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿਖੇ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਹਾਈ ਇਨਰਜੀ ਪਾਰਟੀਕਲ ਫਿਜ਼ਕਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਟੀਮ ਇਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੁਸ਼ਕਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੀ ਤਰਾਂ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਉੱਪਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਾਂ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਓਟਾਵਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕਾਰਲਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਸਾਂ। ਸੋ, ਸਾਡਾ ਸਾਰੇ ਟੀਮ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੇ ਸਰਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਰੀ-ਗੇੜਾ ਲੱਗਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਸੋ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀ ਤਰਾਂ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਡੇਟਾ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਨ, ਤੇ ਹੋਰ ਸੂਚਨਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਕਿਵੇਂ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਰਹੀਏ। ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਿਸਟਿਮ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਇਹੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਿਸਟਿਮ ਸੀ ਜੋ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਵਰਲਡ ਵਾਈਡ ਵੈੱਬ (ਜਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ) ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਜਿਹਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅੱਜ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਆ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ, ਐਮਾਜ਼ੋਨ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬਿਜ਼ਨਿਸ, ਵਿੱਦਿਆ, ਆਦਿ ਵੈੱਬ ਸਾਈਟਾਂ 'ਵਰਲਡ ਵਾਈਡ ਵੈੱਬ', ਜਾਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵੈੱਬ, 'ਤੇ ਹੀ ਚੱਲਦੀਆਂ ਨੇ; ਤੇ ਵੈੱਬ ਖ਼ੁਦ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ। ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਵੈੱਬ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧਦਾ ਫੁੱਲਦਾ ਦੇਖ ਤੇ ਵਰਤ ਕੇ ਬਾਕੀ ਕਈ ਬੰਦਿਆਂ ਵਾਂਗ ਮੈਂ ਵੀ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਇਕ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਆ, ਜਿਹਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੇ 'ਸੂਚਨਾ ਇਨਕਲਾਬ' ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਜਿਸ ਜਕਿਰ ਮੈਂ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆ ਅਜੇ ਇਸ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਲਪੇਟ ਨਹੀ ਸੀ; ਹੁਣ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੱਭ ਸਮਝ ਦੇ ਆਂ ਕਿ ਇਸ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਗਿਰੀ ਹੈ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਭਾਵੇਂ ਵੱਡਾ ਹੋਵੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਪਿਆ, ਤੇ ਜਾਂ ਇਤਨਾ ਛੋਟਾ, ਤੁਹਾਡੇ ਸਮਾਰਟ ਫ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਛੁਪਿਆ ਆ। ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, 'ਸੂਚਨਾ ਇਨਕਲਾਬ' ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾਂ ਤੇ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਇਆ ਹੋਰ ਕਈਆਂ ਵਾਂਗ ਮੈਂ ਵੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ, ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡੇ ਬਗ਼ੈਰ।

- **ਵਰਲਡ ਵਾਈਡ ਵੈੱਬ, ਜਿਹਨੂੰ ਆਮ ਕੋਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕਹਿ ਲੈਂਦੇ ਆ, ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ?**

ਵਰਲਡ ਵਾਈਡ ਵੈੱਬ ਨਾਲ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਇਕ ਐਸਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਜਿਹਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕੀ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਉੱਪਰੋਂ ਆਸਾਨ ਵਰਤ ਸਕਣ, ਵੈੱਬ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਲਈ। ਐਸੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ 'ਵੈੱਬ ਬਰਾਊਜ਼ਰ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਇਹਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ 'ਵੈੱਬ ਸਰਵਰ', ਜਿੱਥੋਂ ਵੈੱਬ ਬਰਾਊਜ਼ਰ ਸੂਚਨਾ-ਸਾਮੱਗਰੀ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਵੈੱਬ ਬਰਾਊਜ਼ਰ/ਸਰਵਰ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਮਕਬੂਲ ਹੋਇਆ ਤੇ ਜਿਹਨੇ ਵਰਲਡ

ਛੇਵੀਂ ਕਿਸ਼ਤ

ਵਾਈਡ ਵੈੱਬ (ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ) ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੇ ਖੋਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਲਿਆਂਦਾ, ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਨੈੱਟਸਕੇਪ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਰਜਨਾਂ ਇੰਜਨੀਅਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੈਂ ਵੀ ਇਕ ਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੈੱਟਸਕੇਪ ਬਰਾਊਜ਼ਰ/ਸਰਵਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਸੁਧਾਈ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ। ਹੁਣ ਦਾ ਫਾਇਰਫਾਕਸ (ਢਰਿੲਡੋਣ) ਨਾਮ ਦਾ ਬਰਾਊਜ਼ਰ/ਸਰਵਰ ਵੀ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੈੱਟਸਕੇਪ ਬਰਾਊਜ਼ਰ/ਸਰਵਰ ਦੇ ਕੋਡ ਉੱਪਰ ਹੀ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜਿਸ ਸੂਚਨਾ ਇਨਕਲਾਬ 'ਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਆ, ਵਰਲਡ ਵਾਈਡ ਵੈੱਬ (ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ) ਇਸ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਮੂਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਰਿਹਾ ਆ।

- **ਸੂਚਨਾ ਇਨਕਲਾਬ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਆ? ਇਸ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆਂ ਤੇ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ?**

ਸਾਰੀ ਗੱਲ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਆ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜੰਤਰਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਫੋਨ, ਵਿੱਚ। ਕੁਝ ਇਕ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿਉ ਤਾਂ ਨੈੱਟਵਰਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ। ਉਸ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਰਾਹੀਂ ਤੁਸੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੂਜੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਓਂ। ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਫਾਈਲਾਂ ਤੇ ਪਰਿੰਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਆ। ਜਾਣੀ ਕਿ ਸਾਰਾ ਨੈੱਟਵਰਕ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਈ ਆ। ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਬਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈੱਟਵਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿਉ ਤਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਬਣ ਗਈ। ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮਾਨੋ ਬਹੁਤ ਬੜਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈੱਟਵਰਕ ਹੀ ਆ ਜਿਹਦੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਆਉਂਦੀ ਆ। ਵਰਲਡ ਵਾਈਡ ਵੈੱਬ ਇਕ ਐਸਾ ਪਰੋਗਰਾਮ ਆ ਜੋ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਉੱਪਰ ਚੱਲਦਾ। ਇਹਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸੂਚਨਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਓਂ। ਐਸੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਵੈੱਬ ਸਾਈਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ; ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਫੇਸਬੁੱਕ ਵੀ ਵੈੱਬ ਸਾਈਟ ਹੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਵੈੱਬ ਸਾਈਟ ਉੱਪਰ ਆਪਣੀ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਨੇ ਓਂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਸੂਚਨਾ ਵੈੱਬ ਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹ ਸਕਨੇ ਓਂ; ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਆਪਣੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੋਂ, ਵੈੱਬ ਬਰਾਊਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵੈੱਬ ਸਾਈਟਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਸੂਚਨਾ-ਸਮੱਗਰੀ: ਜਿਵੇਂ ਖ਼ਬਰਾਂ, ਵੱਜ ਰਹੇ ਗੀਤ, ਕਵਿਤਾ, ਮੂਵੀ, ਇਤਿਆਦਿ। ਵਰਲਡ ਵਾਈਡ ਵੈੱਬ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਪਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵੀ ਖੋਹਲ ਸਕਨੇ ਓਂ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਆ ਜਾਂਦੀ ਆ, ਜਿਵੇਂ ਐਮਾਜ਼ੋਨ। ਆਪਣੀ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੇਡੀਓ, ਟੀ. ਵੀ., ਜਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚੋਲਿਆਂ 'ਚੀਂ ਲੰਘਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਵੈੱਬ/ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਟੀ.ਵੀ. ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਓਂ, ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਵੀ, ਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵੈੱਬ ਸਾਈਟਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਫੇਸਬੁੱਕ, 'ਤੇ ਵੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਿੱਧੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਫੇਸਬੁੱਕ, ਵੱਟਸਐਪ, ਯੂਟਿਊਬ, ਗੂਗਲ, ਆਦਿ ਸੱਭ ਵੈੱਬ ਉੱਪਰ ਹੀ ਚੱਲਦੇ ਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨਿਆਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਬੰਦੇ ਵੈੱਬ/ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜ ਆਪਣੀ ਸੂਚਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਕਤ ਇਸ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਆ; ਇਹ ਆ ਸੂਚਨਾ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਧੁਰਾ। ਇਸ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਫੇਸਬੁੱਕ, ਵੱਟਸਐਪ, ਯੂਟਿਊਬ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਇਨਕਲਾਬ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ ਤਾਂ, ਇਕ ਝੱਲ ਉੱਠਿਆ। ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਦਾ ਚੁੱਕਿਆ ਚੁਕਾਇਆ, ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲੈ ਕੇ ਅਕਾਸ਼ਵਾਣੀ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਮੀਸ਼ਾ ਕੋਲ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਮੀਸ਼ਾ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਗੀਤ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਹੀ ਫਤਵਾ ਸੁਣਾ ਮਾਰਿਆ: ਇਹ ਕਾਪੀ ਇੱਥੇ ਰੱਦੀ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਵਿਚ ਈ ਡਿਗਣੀ ਆਂ ਇਸ ਲਈ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਈ ਲੈ ਜਾ। ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ, ਪਿਛਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਏ ਗੀਤ ਮਪ3 ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਵੈੱਬ ਸਾਈਟ ਉੱਪਰ ਟਿਕੇ, ਜਿਸ ਉੱਪਰੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਬੰਦਾ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੋਂ ਇਹ ਗੀਤ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਕਿਸੇ ਮੀਸ਼ੇ ਵਰਗੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਮੱਦਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ। "ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਪਰ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੀਤਾਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਮੀਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਕੋਈ ਆਕਾਸ਼ਵਾਣੀ ਜਲੰਧਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।" ਸੂਚਨਾ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਇਹ ਸੂਖਮ ਖਿਲੌਣਾ ਝਲਕ ਦਿਖਾਉਂਦਿਆਂ, ਮੈਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਹਾਲਾਤ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣੇ ਆਂ ਪਈ ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਦਾ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਪਰ ਆਪਣਾ ਆਕਾਸ਼ਵਾਣੀ ਜਲੰਧਰ ਚਾਲੂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਆਪਣੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ, ਰੇਡੀਓ, ਟੀ.ਵੀ. ਆਦਿ ਸਭ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਇਕ ਮਿਕ ਹੋ ਜਾਣੇ ਆਂ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਟੀ.ਵੀ., ਰੇਡੀਓ ਜਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਮਾਧਿਅਮ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਕ ਬੰਦਾ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਬਾਕੀ ਸਾਰਾ ਮੁਲਖ ਸੁਣ ਰਿਹਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਦਾ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਇਨਕਲਾਬ ਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਆਉਂਦੀ ਆ, ਇਸ ਲਈ ਏਨੇ ਵੱਡੇ ਅਸਰ ਘੇਰੇ ਵਾਲਾ ਇਨਕਲਾਬ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ।"

-ਚਲਦਾ

PINE LIGHTING

WE CARRY ALL MAJOR BRANDS

YOU WILL SAVE MONEY

Gurpreet Dhillon
gurpreet@pinelighing.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Christine Dear
christine@pinelighing.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Michelle Trafford
michelle@pinelighting.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Jass Sidhu
Jaskaran@pinelighting.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Erin McNab
erin@pinelighing.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

604-591-8895

ਸਾਡਾ ਸਟੋਰ ਹੁਣ ਨਾਲ ਵਾਲੇ ਯੂਨਿਟ 6878 ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6878 King Gorge Blvd Same Building, Different Unit

6878 King Gorge Blvd. Surrey

ਜਰਮਨ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸਤ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਕਦਮ !

ਬਰਲਿਨ : ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਉੱਮਤ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹਰ ਖਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਚੜਦੀ ਕਲਾ ਨਾਲ ਵਿਚਰ ਰਹੀ ਏ ! ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕਾਰਜਾਂ ਕਰਕੇ ਜੱਗਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਧਾਂਕ ਜਮਾਈ ਬੈਠਾ ਹੈ !

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪਰਸੈਂਟ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਬਾਲੜੀ ਉਮਰ ਵਾਲੀ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹਰ ਰੁੱਤਬੇ ਤੇ ਸੁਭਾਏਮਾਨ ਏ ।ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁਮਾਲਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿੱਖ ਬੀਬੀਆਂ ਵੱਡੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ ਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸਲਤਨਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਰਾਂ, ਦੁਮਾਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਨਿਆਰੇ ਪੰਥ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ! ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਤੇ ਡਿਫੈਂਸ ਮਨਿਸਟਰ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਜਣ ਵਰਗਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਤੇ ਦੁਮਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁੱਪਰ ਪਾਵਰਾਂ ਸਲੂਟ ਮਾਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵਰਲਡ ਬੈਂਕ ਦੇ ਉਚੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਬੈਈਠਾ ਅਜੇ ਸਿੰਘ ਬੰਗਾ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਪਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਉਹ ਹੀਰਾ ਹੈ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਇਆ ਦੇ ਗੱਫੇ ਵੰਡ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਤੇ ਮਹਾਂਕਾਲ ਦੀ ਅਪਾਰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ! ਹੈ ਨਾਂ ਮਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ !

ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਾਂਗ ਯੂਰਪ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਜਰਮਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ! ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਜਰਮਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੇ, ਅਤੇ ਸੋਹਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ! ਪਰ ਸਿਆਸਤ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਅਵੇਸਲੇ ਰਹੇ ਜਾਂ ਕੰਮਾ ਧੰਧਿਆਂ 'ਚ, ਰੁੱਝੇ ਰਹੇ !

ਪਿਛਲੇ ਸਮਿਆਂ ਦੋਰਾਨ ਜਰਮਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰੁਝਾਨ ਸਿਆਸਤ ਵੱਲ ਕੀਤਾ ਹੈ! ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਭ ਅਗਾਜ ਹੈ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਦਿੱਖ ਅਤੇ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਵਾਲੀ ਸੋਚ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ !

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਮਝੈਲ ਖਿੱਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਰਗੇ ਪਵਿੱਤਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਹਨ ! ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਥ਼ੂਰਿੰਗਨ ਸਟੇਟ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਏਰਫ਼ੋਰਟ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ! ਸਰਦਾਰ ਰੰਧਾਵਾ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਦਾ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ । ਉਹ ਸਾਲ 2003 ਤੋਂ ਜਰਮਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ CDU ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। 2019 ਤੋਂ ਕਰਿਸਚਿਅਨ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਯੂਨੀਅਨ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਰੰਧਾਵਾ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਭਾਵ ਪਾਰਟੀ ਡੈਲੀਗੇਟਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ! ਸ. ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ 2019 ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲ ਮੈਂਬਰ ਅਮਟ ਵਾਕਸਿਨਬਰਗ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਜੋਂ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰਾਈ ! ਸਾਲ 2017 ਵਿੱਚ ਸੀ ਡੀ ਯੂ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਐਮ ਐੱਲ ਏ ਚੋਣਾਂ ਚ, ਰੰਧਾਵਾ 88 ਵਿਚੋਂ 47 ਵੇਂ ਨੰਬਰ ਤੇ ਰਹੇ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ! 23 ਫ਼ਰਵਰੀ ਨੂੰ ਜਰਮਨ ਵਿੱਚ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ! CDU ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਰੰਧਾਵਾ 13 ਵੇਂ ਨੰਬਰ ਤੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਹਨ । ਜੋ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ । ਸੋ ਜਰਮਨ ਵਸਦੇ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਈਏ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਝੰਡਾ ਬੁਲੰਦ ਕਰੀਏ ! ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਥ਼ੂਰਿੰਗਨ ਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਰੰਧਾਵਾ ਆਪਣੇ ਬੇਬਾਕ ਬਿਆਨਾਂ ਕਰਕੇ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ! ਉਹ ਥ਼ੂਰਿੰਗਨ ਸਟੇਟ ਦੀ ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ AFD ਨੂੰ ਮਝੈਲਾਂ ਵਾਂਗ ਬੜੇ ਕਰੜੇ ਹੱਥੀਂ ਲੈਣ ਕਰਕੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹਨ । ਟੀ-ਆਨ ਲਾਈਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਰੰਧਾਵਾ ਸਾਬ ਨੇ ਕਟੜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ Björn Höcke ਦੀ ਚੰਗੀ ਮੰਜੀ ਠੋਕੀ ਤੇ ਜਰਮਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ ! ਜਰਮਨ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਣ ਪਾਰਟੀਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਇਕ ਸਿੱਖ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ !

ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਦਰਿੰਦਗੀ, ਹਾਥਰਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਯਾਦ ਹੋਈ ਤਾਜ਼ਾ

ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਸ ਦਲਿਤ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਲਾਸ਼ ਨੰਗੀ ਮਿਲੀ। ਹੱਥ-ਪੈਰ ਰੱਸੀ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਟੁੱਟ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਪਤਾ ਬੇਟੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਉਸਦੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 500 ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀ ਸੀ।ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ੱਕ ਜਤਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਬੇਰਹਿਮੀ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਹਾਥਰਸ ਘਟਨਾ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰੁਕ ਰਹੀਆਂ?

ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬੇਚੈਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਵਧੇਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦੇਣਗੇ। ਅਵਧੇਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ'। ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਲੀ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਜਾਣ ਦਿਓ।' ਮੈਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੋਦੀ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿਆਂਗਾ।

ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ, 'ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਭਾਗਵਤ ਕਥਾ ਸੁਣਨ ਗਈ ਇੱਕ ਦਲਿਤ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਬਰਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਹੋਵੇਗੀ।' ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੇਰਹਿਮ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪੂਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁੜੀ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਲਾਪਤਾ ਸੀ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਜੰਗਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਦਲਿਤਾਂ, ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ, ਪਛੜੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯੂਪੀ ਸਰਕਾਰ ਦਲਿਤਾਂ 'ਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ, 'ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।'

ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਬਹੁਜਨ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਜਪਾ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਦਲਿਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਕਤਲ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹਾਥਰਸ ਮਾਮਲਾ:

ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਾਂਗ ਹੀ, ਹਾਥਰਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਲਿਤ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨੇ ਵੀ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 2020 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀੜਤਾ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕੋਈ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਫਦਰਜੰਗ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਉਸਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਤਰਸਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਦਿਖਾ ਸਕੇ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਹਾਥਰਸ ਵਿੱਚ 19 ਸਾਲਾ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਰਿੰਦਿਆਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਜੀਭ ਵੀ ਵੱਢ ਦਿੱਤੀ। ਕੁੜੀ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਵੀ ਡੂੰਘੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਾਲਰਬੋਨ 'ਤੇ ਵੀ ਸੱਟਾਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਬਲਾਤਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਦੁਪੱਟੇ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਦਲਿਤ ਭੈਣਾਂ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ

ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਯੂਪੀ ਦੇ ਲਖੀਮਪੁਰ ਖੇੜੀ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਭੈਣਾਂ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਘਟਨਾ 14 ਸਤੰਬਰ, 2022 ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਨਿਘਾਸਨ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਦਲਿਤ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਗੰਨੇ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਨਾਲ ਲਟਕਦੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ। 2023 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਂਦਾ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 40 ਸਾਲਾ ਦਲਿਤ ਔਰਤ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਆਟਾ ਚੱਕੀ ਦੇ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਵਿੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਮਿਲੀ। . ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਹਾਦਸਾ ਸੀ। ਪੀੜਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕਥਿਤ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬਾਂਦਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਚੀਕਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਲ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ।ਉਸਨੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਕੰਧ ਟੱਪਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਦੇਖਿਆ।

ਮੁਜ਼ੱਫਰਨਗਰ ਮਾਮਲਾ:

2019 ਵਿੱਚ, ਯੂਪੀ ਦੇ ਮੁਜ਼ੱਫਰਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦਲਿਤ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਲੜਕੀ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਭੱਠੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਭੱਠੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਛੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਤ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਸਾੜ ਕੇ ਮਾਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ।

ਯੂਪੀ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਦਰਿੰਦਗੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ

ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ! ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਲਾਤਕਾਰ, ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਕਈ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। 2023 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕ੍ਰਾਈਮ ਰਿਕਾਰਡ ਬਿਊਰੋ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 28 ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਦੇ 65,743 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਅਨੀਤਾ ਅਨੰਦ ਵਲੋਂ ਅੰਤਰ-ਸੂਬਾਈ ਵਪਾਰਕ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ

ਔਟਵਾ : ਫੈਡਰਲ ਕੈਬਿਨੇਟ ਮੰਤਰੀ ਅਨੀਤਾ ਅਨੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਹੈਲੀਫੈਕਸ ਬੰਦਰਗਾਹ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਐਲਾਨ ਮਗਰੋਂ ਕਹੀ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਅੰਤਰ-ਸੂਬਾਈ ਵਪਾਰ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਦੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?

ਇਸ 'ਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਅਨੀਤਾ ਅਨੰਦ ਨੇ ਸਿੱਧਾ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਹਾਂ"। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਉਮੀਦ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ।

ਅਨੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕਮਾਲ ਦੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਟੈਰੀਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

"ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੋੜ 'ਤੇ ਖੜੇ ਹਾਂ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਗੇ ਕਿਹਾ, "ਹਰੇਕ ਮੰਤਰੀ, ਮੈਂ, ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਵਪਾਰਕ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ।"

ਅਨੀਤਾ ਅਨੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਨਾਲ—

ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ 15% ਤੱਕ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕਤਾ 7% ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਘਰੇਲੂ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ 200 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

1995 ਵਿੱਚ, ਸੂਬੇ, ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਵਪਾਰਕ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਅੱਜ ਵੀ ਇੱਕ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਆਵਾਗਉਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। 2017 ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫ੍ਰੀ ਟਰੇਡ ਅਗ੍ਰੀਮੈਂਟ ਨੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹਨ, ਜੋ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਫੈਡਰਲ-ਸੂਬਾਈ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲੇ ਵੀ ਕਈ ਆਈਟਮਾਂ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਟਰੱਕਾਂ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾਂ ('ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਸ਼ਨਾਂ') ਲਈ "ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰ" ਸੰਬੰਧੀ ਮਿਆਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਅੰਤਰ-ਸੂਬਾਈ ਵਪਾਰ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮੋੜ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਸਦਮਾ, ਦਾਦੀ ਜੀ ਸੁਰਗਵਾਸ

ਵੈਨਕੂਵਰ, (ਬਰਾੜ-ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ) ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਦਾਦੀ ਜੀ ਸਰਦਾਰਨੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਪਤਨੀ ਸਵਰਗੀ ਸ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਪਿੰਡ ਭਰੋਵਾਲ ਖੁਰਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜੋ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵੱਲੋਂ ਬਖਸ਼ੀ 94 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ 1982 ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਇਹੀ ਦਿਲੀ ਇੱਛਾ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਭਰੋਵਾਲ ਖੁਰਦ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਰਹਿ ਕੇ ਆਵੇ। ਮਾਤਾ ਦੀ ਇਹ ਇੱਛਾ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਲਿਆ ਉਤਾਰਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ, ਉਹ ਦੋ ਦਿਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਪਿੱਛੋਂ 4 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸੁਬ੍ਹਾ ਦੇ ਸਵਾ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣ ਮਾਤਾ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਹੱਸਦੇ ਵੱਸਦੇ ਵੱਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ ਫ਼ਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਗਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਭੌਤਿਕ ਸਰੀਰ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ 8 ਫਰਵਰੀ ਦਿਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਭਰੋਵਾਲ ਖੁਰਦ ਵਿਖੇ 12 ਵਜੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਮਿਤ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ 11 ਫਰਵਰੀ ਦਿਨ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 1 ਵਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਭਰੋਵਾਲ ਖੁਰਦ ਵਿਖੇ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਦੁਖੀ ਹਿਰਦੇ :

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ (ਸਪੁੱਤਰ)

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ,ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਜਸਵੰਤ ਕੌਰ, ਹਰਬੰਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ (ਧੀਆਂ)

ਵੱਲੋਂ : ਸਮੂਹ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ

ਫੋਨ ਨੰਬਰ : 90410-13754 / 81464-4841

ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਲੀਡਰ ਮੈਲਿਸਾ ਲੈਂਟਸਮੈਨ ’ਤੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ

ਟੋਰਾਂਟੋ: ਸਾਬਕਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਿਰਜੂ ਦੱਤਾਨੀ ਨੇ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਡਿਪਟੀ ਲੀਡਰ ਮੈਲਿਸਾ ਲੈਂਟਸਮੈਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰਾਂ ‘ਤੇ "ਰਣਨੀਤਕ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ" ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਓਨਟੇਰਿਓ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੱਤਾਨੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲੈਂਟਸਮੈਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸਾਖ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ। ਦੱਤਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੂਨ 2024 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵਜ਼ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀ ਹਿਮਾਇਤੀ ਸਮੂਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਦੱਤਾਨੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਨ, ਨੇ ਆਖਿਰਕਾਰ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਮਪੀ ਲੈਂਟਸਮੈਨ ਨੇ ਦੱਤਾਨੀ ਨੂੰ "ਅਯੋਗ, ਅਕੁਸ਼ਲ, ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦ-ਸਮਰਥਕ" ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਦੱਤਾਨੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਲੈਂਟਸਮੈਨ ਨੇ 25 ਜੂਨ 2024 ਨੂੰ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ‘ਤੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

"ਟਰੂਡੋ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਯਹੂਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਰਜੂ ਦੱਤਾਨੀ, ਜੋ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁਖੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।" ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਸ (ਪਹਿਲਾਂ ਟਵਿੱਟਰ) ‘ਤੇ ਕੀਤੀ ਹੋਰ ਟਿੱਪਣੀ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੈਂਟਸਮੈਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ: "ਟਰੂਡੋ ਦੇ ਕਾਇਰ ਲਿਬਰਲਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲ-ਵਿਰੋਧੀ ਇਤਿਹਾਸ ਭੱਦਾ ਹੈ।" ਦੱਤਾਨੀ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਲਹਿਰ 2015 ਵਿੱਚ ਵਧੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਇਸਲਾਮੀ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਸਮੂਹ, ਹਿਜ਼ਬ-ਉਤ-ਤਹਿਰੀਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੈਨਲ ‘ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਸਮੂਹ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵਜ਼ ਨੇ ਦੱਤਾਨੀ ‘ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਪੱਖ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੱਤਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਿੰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੱਤਾਨੀ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ 650,000 ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੈਂਟਸਮੈਨ ਤੋਂ ਆਮ ਮਾਫ਼ੀ ਦੀ ਭੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੈਂਟਸਮੈਨ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ‘ਚ ਲੜਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਤਾਨੀ ਵਲੋਂ ਲਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੱਸਿਆ। ਦੱਤਾਨੀ ਨੇ ਸੈਂਟਰ ਫ਼ਾਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਐਂਡ ਜੂਇਸ਼ ਅਫੇਅਰਜ਼ (CIJA) ਅਤੇ ਰਿਬੈਲ ਨਿਊਜ਼ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ, ਏਜ਼ਰਾ ਲੀਵੈਂਟ ‘ਤੇ ਵੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

CIJA ਦੇ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ, ਰਿਚਰਡ ਮਾਰਸੌ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਦੱਸਣੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ‘ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।"

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ ਆਰਿਫ਼ ਵਿਰਾਨੀ ਨੇ ਇੱਕ ਬਾਹਰੀ ਲਾਅ ਫ਼ਰਮ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਦੱਤਾਨੀ ਯਹੂਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਾਂਚ ‘ਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਦੱਤਾਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੈਕਗ੍ਰਾਊਂਡ ਚੈਕ ਫ਼ਾਰਮਾਂ ‘ਚ "ਮੁਜਾਹਿਦ ਦੱਤਾਨੀ" ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

WINNIPEG LOCATION
NOW OPEN 9am to 9pm
#3- 1375 McPhillips St.
SABZI MANDI SUPERMARKET
Serving our Community since 2003
KELOWNA LOCATION NOW OPEN!
284 Hwy 33W, Kelowna
HOT PRICE
JUMBO CAULIFLOWER
ਗੋਭੀ
2.99 ea
HOT PRICE
FRESH CILANTRO
ਧਨੀਆਂ
Bunch
2 for 99¢
HOT PRICE
ROMA TOMATOES
ਰੋਮਾ ਟਮੱਟਰ
88¢ /lb
HOT PRICE
LONG ENGLISH CUCUMBERS
ਖੀਰੇ
2 for 1.49
AASHIRVAAD ATTA
ਆਸ਼ਿਰਵਾਦ ਆਟਾ
20lb
16.99 ea
UNBEATABLE DEAL
ROSHNI TAMARIND
ਰੋਸ਼ਨੀ ਇਮਲੀ
400g
1.99 ea
FRESH BROCCOLI
ਬਰੋਕੋਲੀ
1.29 /lb
PUNJABI BY NATURE MUSTARD OIL
ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਈ ਨੇਚਰ ਸਰੋਂ ਦਾ ਤੇਲ
1L
6.99 ea
LUCAN MANDARIN ORANGES
ਲੂਕਨ ਮੈਨਡਰਿਨ ਸੰਗਤਰੇ
1.29 /lb
IN SHELL ROASTED PEANUTS
ਮੂੰਗਫਲੀ
Bulk
1.99 /lb
CASE LOT SALE
ROMA TOMATOES
ਰੋਮਾ ਟਮੱਟਰ
25lb CASE
$20 ea
FRESH CAULIFLOWER
ਗੋਭੀ
Size 12 CASE
$30 ea
FRESH GINGER
ਅੰਦਰਕ
30lb CASE
$44 ea
AMBROSIA APPLES
ਐਮਬਰੋਜ਼ਾ ਸੇਬ
99¢ /lb
ROSHNI BASMATI RICE
ਰੋਸ਼ਨੀ ਬਾਸਮਤੀ ਚਾਵਲ
8lb
8.99 ea
ANNAPURNA CHAKKI ATTA
ਅਨਪੂਰਨਾ ਚੱਕੀ ਆਟਾ
20lb
13.99 ea
RED LABEL TEA
ਰੈਡ ਲੇਬਲ ਚਾਹ
1.8kg
22.99 ea
ALMOND OIL
ਬਦਾਮ ਤੇਲ
1L
11.99 ea
FRESH GINGER
ਅੰਦਰਕ
1.69 /lb
PUNJABI BY NATURE GUR ATTA COOKIES
ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਈ ਨੇਚਰ ਗੁੜ ਆਟਾ ਕੁਕੀਆਂ
700g
5.99 ea
FRESH (FENUGREEK) METHI
ਮੇਥੀ
Bunch
1.99 ea
US #1 POTATOES
ਆਲੂ
10lb
3.99 ea
PEELED GARLIC
ਲਸਣ
5lb Jar
10.99 ea
FRESH ZUCCHINI
ਤੋਰੀ
79¢ /lb
PROUDLY CANADIAN • PROUDLY PUNJABI!
Western Union
Western Union Money Transfers and Calling Cards available at all locations. 24 hour rate info line: 604-634-2400
ਤਾਜ਼ੇ ਫਲ ਫਰੂਟ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ
ਭਾਰਤੀ ਗਰੌਸਰੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ
SALES DATES: Fri. February 07, 2025 - Wed. February 12, 2025
MasterCard VISA AMERICAN EXPRESS Interac
American Express accepted at three locations.
SABZI MANDI SUPERMARKET
STORES OPEN 7 DAYS A WEEK
Visit one of our great locations so we can serve you today!
You can also visit us online at www.sabzimandicanada.com
NEWTON STORE: #106 - 12568 72nd Ave., Surrey 604-590-2400
NEWTON 80th AVENUE: 13208 80th Ave., Surrey 778-565-7880
NEWTON EXCHANGE: 101-13753 72 Ave., Surrey 604-581-2400
NEWTON EAST: 15299 68th Ave., Surrey 604-598-8006
ABBOTSFORD: 31831 S. Fraser Way, Abbotsford 604-864-9193
BURNABY: 7565 6th Street, Burnaby 604-553-6603
RICHMOND: 9371 No 5 Rd, Richmond 604-285-2400
NEWTON 64 AVE: 140- 6350 120 st, Surrey 778-565-1266
LANGLEY: #50 – 20150 Langley Bypass, Langley 604-427-3912
ABBOTSFORD: 2777 Gladwin Road, Abbotsford 604-744-2077
Prices in effect at the above listed store locations only.